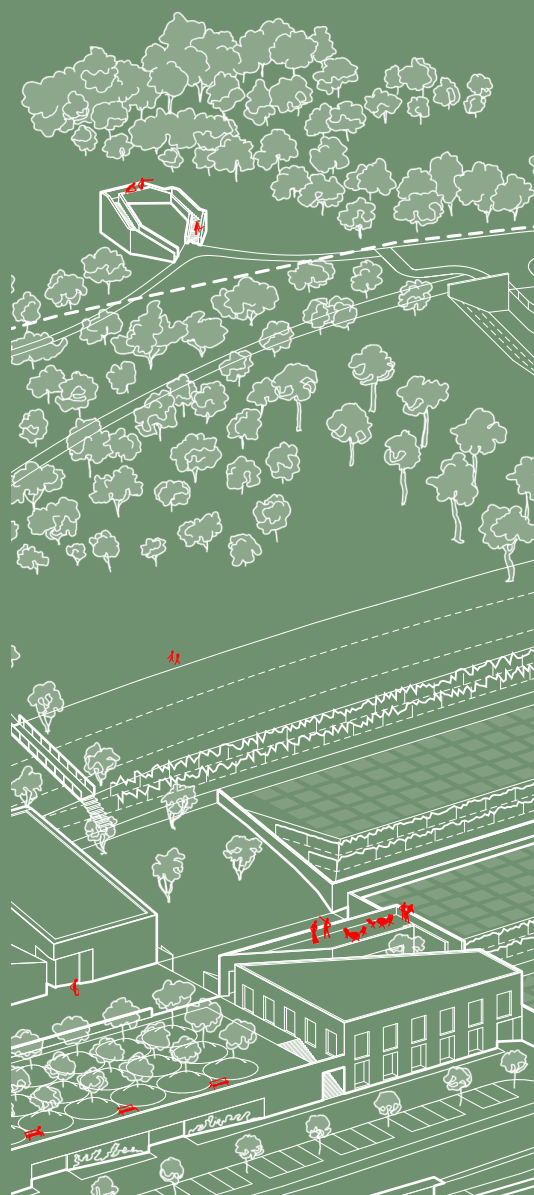

Nový cintorín Bratislava

3/ Návrh Lokalita Rača

Identifikačné údaje

Názov	Štúdia a demografické posúdenie – Nový cintorín v Bratislave
Dielčia časť	Štúdia – cintorín Rača
Obec	Bratislava
Obstarávateľ	Marianum – Pohrebníctvo mesta Bratislavy Šafárikovo námestie 3, 811 02 Bratislava Odborní zástupcovia: Ing. Robert Kováč, MBA – štatutárny zástupca Jozef Tóth – vedúci oddelenia investícií
Hlavný riešiteľ	bams office s.r.o + Ing. Denisa Halajová PhD. Adresa ateliéru: Pekařská 44, 602 00 Brno IČO: 117 21 308, DIČ: CZ117 21 308
Autori	Ing. arch. Blanka Solár Ing. arch. Michal Solár, autorizácia: ČKA 05 272 Ing. Denisa Halajová PhD., autorizácia: KA 0072
Spolupracovníci	Bc. Dorotea Kokořková
Externí konzultanti	Ing. Vilém Jurek – krajinný inžinier a ekológ Metropolitný inštitút Bratislavy Sekcia územného plánovania Odborní zástupcovia: Ing. arch. Karin Lexmann – riaditeľka sekcie Ing. arch. Romana Hajduková, PhD. – za zmeny a doplnky Ing. arch. Ľudmila Holíková – za zmeny a doplnky Ing. arch. Viktor Kasala, PhD. – za MÚP Ing. Roman Bečka – za dopravu Mgr. Pavol Orgoník – za demografiu Ing. David Kutnár – za životné prostredie

Obsah

Identifikačné údaje.....	3
Obsah.....	4
PREDNÁVRHOVÁ ANALÝZA LOKALITY	5
3.1. Opis riešeného územia.....	6
3.2 História územia	6
3.3 Prírodné podmienky	11
3.3.1 Geomorfologické členenie	11
3.3.2 Geologické pomery	12
3.3.3 Pôdne pomery.....	14
Bonitované pôdno – ekologické jednotky	15
3.3.4 Hydrogeologické pomery.....	17
2.3.5 Klimatické pomery	21
2.3.6 Rastlinstvo a živočíšstvo	24
3.4 Súčasná využitie územia a krajinná štruktúra	25
3.4.1 Krajinnoeologické komplexy.....	28
Ekologická kvalita podľa štruktúry využitia.....	29
3.4.2 Chránené územia a prírodné zdroje	29
Regionálny územný systém ekologickej stability.....	32
Návrh ÚSES	36
3.5 Územnoplánovacie súvislosti	42
3.5.1 Územný plán zóny Táborke – Huštelke	42
3.5.2 Širšie vzťahy	52
3.6 Dopravné vzťahy	56
Dostupnosť pre chodcov k verejnej doprave (autobus, električka).....	56
Dostupnosť pre cyklistov k sieti cyklotrás	56
Dostupnosť automobilovou dopravou	57
Dostupnosť pre chodcov od parkovísk v okolí.....	58
3.7 Majetkovoprávne vzťahy	62
3.8 Problémy územia	66
3.9 Zhrnutie analýzy lokality Rača	71
Zdroje / Bibliografia:	70
NÁVRH	72
3.10 Návrh urbanisticko-krajinárskeho riešenia.....	73
3.11 Návrh dopravného riešenia	80
3.12 Návrh zelene a krajinných prvkov	84
3.13 Etapizácia	88
Axonometria.....	92
Detailné axonometrie	94
Rezy	98
Vizualizácie.....	102
3.14 Odporúčania k územnému plánu a regulácii územia	110
SWOT ANALÝZA NÁVRHU „NOVÝ CINTORÍN BRATISLAVA – RAČA“	111
3.15 Silné stránky (Strengths)	112
3.16 Slabé stránky (Weaknesses).....	112
3.17 Príležitosti (Opportunities)	113
3.18 Hrozby (Threats)	113
3.19 Zhrnutie	114
3.20 Návrh manažmentových opatrení	114

PREDNÁVRHOVÁ
ANALÝZA LOKALITY

3.1 Opis riešeného územia

Lokalita v Rači je jednou z dvoch posudzovaných oblastí, ktoré sú v súčasnom územnom pláne označené ako plochy s možným využitím na pochovávanie / cintorín. Predmetom prednávrhovej analýzy je posúdenie dostupných informácií o podmienkach lokality ako podkladu pre návrh – štúdiu v danej lokalite.

3.2 História územia

Rača je vzdialená od centra Bratislavy asi 8 km. Patrí do obvodu Bratislava III., je samostatnou mestskou časťou veľkej Bratislavy a k dátumu 31.12.2024 mala 27131 obyvateľov. Obec Rača sa pôvodne označovala ako „Villa de Récse“ (roku 1322), neskôr sa stretávame s nemeckým názvom „Rechendorf“ (roku 1414), potom „Retisdorf sive Reche“, Recersdorf, Ratschdorf, z čoho napokon vzniklo pomenovanie **RAČIŠDORF**. Názov obce Račišdorf po prvej svetovej vojne a vzniku I. ČSR sa upravil na Račištorf. Krátke obdobie niesla obec pomenovanie Rastislavice, ktoré sa zachovalo na úradných dokladoch z roku 1920. Nový názov sa však neujal a naďalej sa používal názov Račištorf. V roku 1946 bolo obci dané pôvodné historické meno **RAČA**.

Najstarší archeologický nález nájdený na území Rače pochádza zo staršej doby kamennej – je to sekeromlat asi z 3.–2. tisícročia pred n. l. Z doby osídlenia juhovýchodných svahov Malých Karpát Keltmi pochádzajú ozdobné bronzové kruhy. Najstarší známy písomný doklad o Rači pochádza z roku 1226. Je to darovacia listina – „donácia kráľa Ondreja II. na osady Churre a Symberg, ktoré daruje zemanom Jánovi a Petrovi, synom Beňadika, Mikulášovi a Štefanovi, synom Reche“. V písomných prameňoch o osídlení územia Rače z roku 1237 sa spomína osada Okol. Ležala v oblasti dnešnej železničnej stanice Bratislava-Rača. Pomenovanie svedčí o pôvodnom slovanskom osídlení. Okol alebo okolica bola staroslovanské pomenovanie ohrady na dobytok. V zápise pochádzajúcom z roku 1274 sa spomínajú synovia zemanov Beňadika a Raču (Racha), ako zemanovia z Okola v Bratislavskej stolici. V roku 1287 bola osada Okol rozdelená na dve polovice medzi potomkov týchto zemanov. Časť pôvodnej osady sa dostala potomkom Beňadika, a oddelená časť, ležiaca priamo na úpätí Malých Karpát, potomkom Raču. Podľa rodového mena zemanov Racha dostala pomenovanie najstaršia časť – osada, ktorú nazývali tiež Račišča. Rýchlo sa rozrástla aj vďaka osídleniu novým obyvateľstvom, prevažne nemeckým, a svojím vplyvom prerástla pôvodné osady, ktoré sa tu nachádzali.

Po vpáde Tatárov v 13. storočí ostala krajina úplne spustošená a vyludnená. Zničenú krajinu prichádzalo osídľovať predovšetkým slovanské obyvateľstvo zo severných oblastí. Kráľ však pozval do krajiny aj cudzincov. Boli to hlavne nemeckí kolonisti zo susedných rakúskych krajín a Bavorska. Prinášali so sebou nové poznatky, kultúru a remeslá. Usadzovali sa najmä na východných svahoch Malých Karpát. Oblasť od Bratislavy až za Modru takmer ponemčili. Svojím príchodom zmenili pôvodný spôsob života a zvyklosti slovanského obyvateľstva.

V stredoveku bola Rača pomerne veľkou osadou. Už dávnejšie mala kostol a vlastného richtára. Najstaršia písomná zmienka o kostole je z roku 1390. Najstaršia zachovaná zmienka o richtárovi – menom Martin – je z roku 1358. Väčšie majetky patrili v 13. a 14. storočí šľachte – zemianskej rodine Racha, grófovi Dominikovi z Uzuru, Františkovi Farkašovi, rodine bratislavského richtára

Jakuba, a uhorskej kráľovnej. Ostatným patrili len menšie podiely v chotári. V polovici 15. storočia patrila Rača k devínskemu panstvu, neskôr sa na vlastníctve majetkov v Rači podieľali grófi zo Svätého Jura a Pezinka. V roku 1527 sa časť obce dostala do majetku Báthoryovcov, ktorým patrilo i devínske panstvo. Títo ju dali v roku 1583 do zálohu kastelánovi devínskoho hradu Michalovi Bayovi, ktorý sa tak stal majiteľom časti obce Rače. V 16. storočí patrila obec dvom zemepánom, preto mala aj dvoch richtárov. Jedna časť patrila Michalovi Bayovi a druhá Františkovi Farkašovi.

V dobe reformácie prišli do Račišdorfu ďalší nemeckí kolonisti, ktorí posilnili svojich krajanov z 13. storočia. Nemecká menšina bola privilegovaná pozývajúcim zemepánom a slovenské obyvateľstvo bolo zatlačené do úzadia.

V roku 1526 v bitke pri Moháči bolo uhorské vojsko porazené. Týmto sa otvorila Turkom cesta do vnútra Uhorska, čo bolo príčinou vysťahovania chorvátskeho a srbského obyvateľstva. Do okolia Bratislavy prichádzali najviac vysťahovalci z Chorvátska. Chorvátsky pôvod mal aj gróf Siegfried Kolonich (Kolonič), zeman Račišdorfu, rytier zlatej ostrohy, evanjelický magnát, ktorého kráľ Maximilián I. (1564 – 1576) obdaril vysokými úradmi a mocou a vyvolil si ho za svojho radcu.

V druhej polovici 16. storočia dostala Rača viaceré výsady a bola povýšená na mestečko. Roku 1606 sa Rača stala majetkom Jána Kegleviča, ktorý pochádzal zo starej chorvátskej rodiny, a jeho manželky Zuzany Bayovej, dcéry Michala Baya. Roku 1635 získal Raču i devínske panstvo palatín Pálffy z Erdödu. Ďalej tu mali majetky Törökovci, paulíni z Mariánky a trnavskí jezuiti. Pálffyovský rod malackej línie si udržal toto vlastníctvo až do prvej pozemkovej reformy. Po skončení stavovských povstaní ostala Rača zničená a vyplienená. **Podľa portálneho súpisu z roku 1712** bolo na území Rače 131 poddanských rodín, šesťnásť rodín želiarov s domami, a dve želiarske rodiny bez domov. Dve usadlosti boli osminové, 81 usadlostí šesťnásťtinové, a 66 usadlostí dvaatridsatínové. **Viníc bolo 55 hektárov, v roku 1720 už 75 hektárov a polí 20 hektárov.** V roku 1732 sa udiala jedna z najtragickejších udalostí v histórii Rače. V máji jedného dňa popoludní vypukol na hornom konci (Alsterovej ulice) požiar, ktorý sa za silného vetra rýchlo rozšíril a v priebehu hodiny padlo ohňu za obeť 93 domov a 7 ľudí. Zhorela aj katolícka fara a od tejto doby sú písané nové matriky a kronika.

Roku 1768 vydala cisárovná Mária Terézia úradný a všeobecne platný urbár. **Nový urbár uviedli v Rači do platnosti 21. apríla 1768. V tom čase bola Rača najväčšia z obcí, ktoré dnes patria k Bratislave.** Mala 229 poddanských domov. Urbársky súpis zahŕňa spolu 276 daňových poplatníkov, čo bol vtedy najvyšší počet. V Rači prevládalo už slovenské obyvateľstvo a vyžiadalo si, aby všetky záležitosti, ktoré sa ho týkali, vybavovali na obecnom dome po slovensky. Prevládajúcim jazykom miestneho obyvateľstva bola slovenčina. (Zdroj: *História – Mestská časť Bratislava-Rača*)

Vinohradníctvo

Znakom vysokého majstrovstva račianskych vinohradníkov je skutočnosť, že i napriek rozlohou menším viniciam dokázali svoju produkciu doviesť na vysokú úroveň, ktorou predstihovali aj chýrne malokarpatské centrá. V 18. storočí M. Bel, dobrý znalec uhorského vinohradníctva, hodnotil račianske víno vyššie ako bratislavské, oceňoval jeho chuť, vôňu i zdravotné účinky. Račianske víno sa dostalo až na viedenský cisársky dvor, **keď Mária Terézia ocenila prednosti Račianskej Frankovky a roku 1767 udelila na ňu Račanom dispozičné právo.** Zo začiatku 19. storočia sa zachovala mapa račianskeho chotára, ktorá nás oboznamuje s názvami jeho jednotlivých

častí. Vinohrady mali väčšinou nemecké pomenovania, ktoré vznikli pravdepodobne ešte počas nemeckej kolonizácie a za reformácie, keď boli obyvatelia pestujúci vinič väčšinou nemeckej národnosti. Lesy nad vinohradmi, polia a lúky v dolnej časti Rače, hraničiace s vajnorským a bratislavským chotárom, sa začali intenzívnejšie využívať až neskôr, keď v Rači prevládlo slovenské obyvateľstvo, a preto sú ich názvy takmer všetky slovenské.

V polovici 19. storočia mala Rača asi 2400 obyvateľov, k jej rozvoju v 2. polovici 19. storočia prispelo aj **vybudovanie železničnej trate s parným pohonom z Leopoldova do Rače**, neskôr vybudovali aj prípojku na bratislavskú hlavnú stanicu. Neďaleko železničnej stanice v Rači vznikla kolónia domov železničných zamestnancov, ktorá sa rýchlo rozrastala a vznikla z nej tzv. **Nová Rača**. V tom čase vyrástla na hranici račianskeho a bratislavského chotára továreň chemického priemyslu **Dynamička**, ktorá zamestnávala ľudí nielen z Rače, pričom za 1. svetovej vojny sa zvýšil počet robotníkov v továrni až na 3000.

Zmena sociálnej štruktúry a zvýšenie populácie v Rači na prelome storočí zapríčinili, že mladé rodiny pôvodom z chudobnejších sociálnych vrstiev mali obmedzenú možnosť usídlieť sa v rodičovskom dvore. Pre **nemožnosť rozširovania starej radovej dediny** v západo-východnom smere hľadali nové sídelné priestory. Boli to jednak pásy neúrodných území pri svahových cestách vedúcich do vinohradov, jednak vinice a záhrady. Tieto pozemky ich majitelia uvoľnili na osídľovanie. Na konci 19. storočia postihla vinohrady v Rači fyloxéra a obnova viničných plôch trvala až do polovice 20-tych rokov 20. storočia.

Do začiatku 20. storočia pestovali Račania mnohé odrody, no **prvenstvo medzi nimi patrilo Frankovke**. Z ďalších malokarpatských odrôd sa pestoval najmä Rizling rýnsky, ešte pred vypuknutím fyloxéry ho dopĺňali odrody ako Veltlin zelený, Rizling vlašský, Silván a Portugalské modré. V obnovených viniciach sa po fyloxére, rovnako ako v celej župe, zavádzal Furmint, Ezerjó, Rulandské, Tramín, Oporto a Chasselas.

Po vzniku ČSR mala Rača 4 581 obyvateľov, z čoho bolo 3 738 Slovákov a 757 Nemcov. Z Racišdorfu bola premenovaná na Rastislavice, ale tento názov sa neudomácnil a do konca 2. svetovej vojny sa používalo jej predchádzajúce pomenovanie. K dvom predchádzajúcim ľudovým školám pribudli ďalšie, čo svedčí o rozmachu školstva na Slovensku počas 1. ČSR. Z kedysi vinohradníckej obce sa postupne stávalo predmestie Bratislavy, vinohradníci už tvorili v obci menšinu. Račianski vinohradníci boli všetci malovinohradníci, len niektorí sa mohli rátať medzi stredných vinohradníkov. V tomto období zaznamenala Rača najväčší územný vzrast, keď sa sem pre nedostatok bytov sťahovali robotníci z Bratislavy. Na začiatku 2. svetovej vojny vzniklo v Rači pre občanov nemeckej národnosti Nemecké vinohradnícke družstvo. Družstvo si vybudovalo prevádzkareň na lisovanie a výrobu vína, ktorú po vojne prevzali Vinárske závody. Na konci vojny bolo zničených niekoľko polí a viníc, keď nariadili Nemci budovať opevnenia.

Po vojne už v Rači neexistoval nemecký element, majetok nemeckého obyvateľstva bol skonfiškovaný. 1. apríla 1946 sa obec stala súčasťou Bratislavy, prijala úradný názov Rača, začala sa výstavba verejného vodovodu, kanalizácie a komunikácií. Krátko **po februári 1948 vzniklo v Rači JRD**, avšak zo začiatku disponovalo predovšetkým len ornou pôdou, zatiaľ čo vinohrady, kde sa vďaka vysokým cenám vína dala dosiahnuť najväčšia miera zisku, si obyvatelia Rače ponechávali. Od konca 50-tych rokov však družstvo disponovalo takmer všetkými vinohradmi v Račianskom chotári, ktoré odobralo ľuďom. Od 60-tych rokov zakladá JRD nové vinice, buduje pre nich terasy, pričom tento trend pretrváva až do polovice 80-tych rokov. Okrem pestovania vinica sa družstvo venuje aj ovocinárstvu, najmä pestovaniu jahôd, broskýň, hrušiek a jablák,

neskôr dokonca aj pestovaniu huby hlivy ustricovej.

Prudký nárast obyvateľov zapríčinila výstavba nových sídlisk v chotári obce. Začiatkom 50-tych rokov vyrástlo na pokraji Rače smerom k mestu sídlisko **Krasňany**, v 60-tych rokoch zasa sídlisko **Experimentálka**. Od 60-tych rokov 20. storočia sa zasahovalo do urbanistickej skladby Rače, pričom sa nerešpektoval dovtedajší historický vývoj. V dolnej časti ulice Pri vinohradoch sa asanovala rozsiahla pôvodná zástavba. Pri výstavbe panelových domov, vybudovaných na humnách starej Rače, sa nemyslelo na citlivé nadviazanie na pôvodnú zástavbu obce a na rešpektovanie jej uličného systému. Prílev obyvateľstva na sídliská zároveň spôsobil, že sa definitívne preťažila autobusová doprava, a tak bola v 60-tych rokoch predĺžená **električková trať** až do Rače. Ďalej pokračovala výstavba nových sídlisk, ako **Barónka, Komisárky a Záhumenice**, až **začiatkom 80-tych rokov prekročil počet obyvateľov Rače 20 000**.

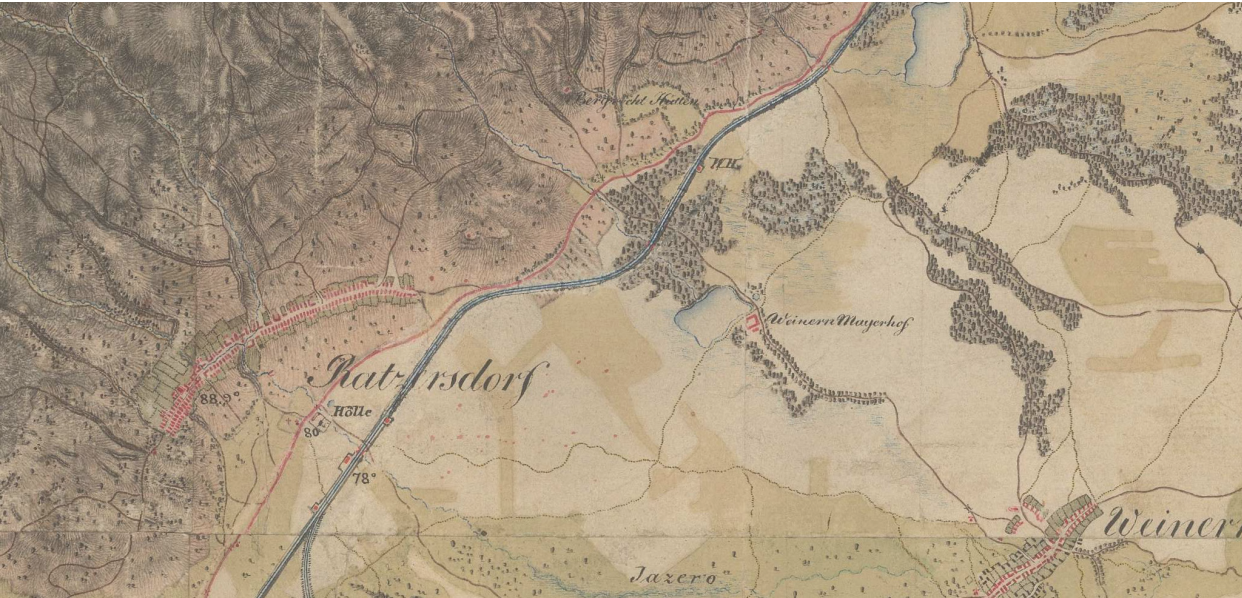
V súčasnosti je vinohradníctvo v Rači opäť v súkromných rukách, mnohé pozemky sú však prenajaté stredným vinohradníkom. Môžeme skonštatovať, že odobratie viníc obyvateľom na konci 50-tych rokov 20. storočia narušilo vzťah Račanov k vinohradníckej pôde natoľko, že väčšina vlastníkov viníc nemá už o ťažkú prácu vo vinohrade záujem, čím je vinohradnícka tradícia v Rači značne ohrozená. (Zdroj: [História – Mestská časť Bratislava-Rača](#))

Prvé vojenské mapovanie (1782–1785)

Zdroj: Europe in the XIX. century | Arcanum Maps

Druhé vojenské mapovanie (1819 – 1869)

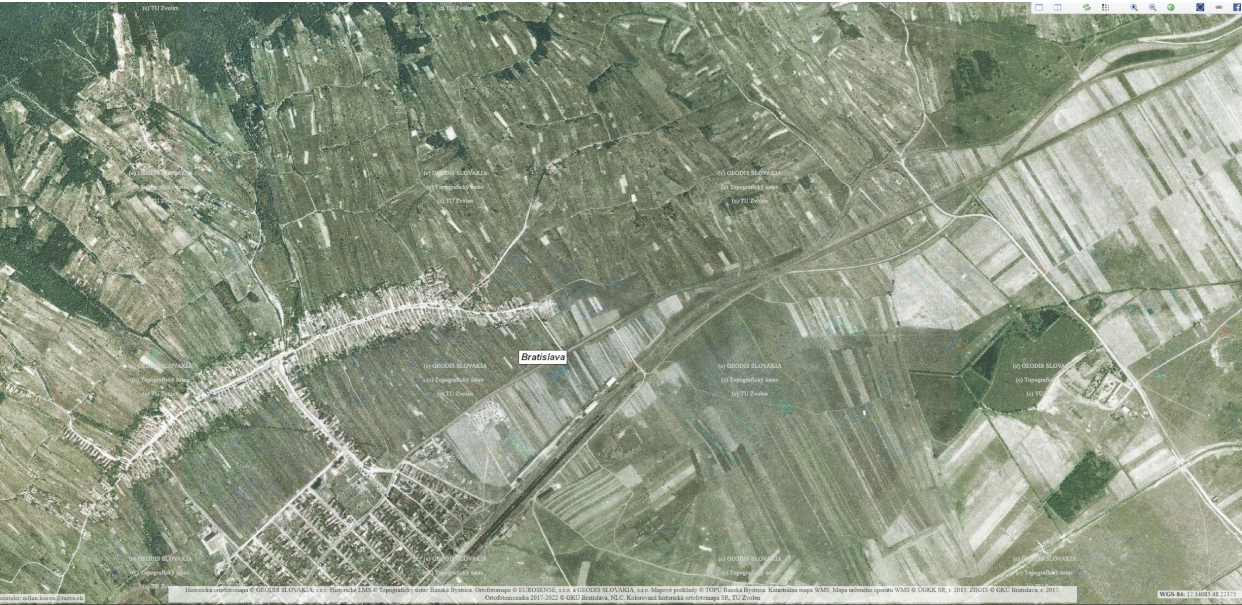
Zdroj: Europe in the XIX. century | Arcanum Maps

Tretie vojenské mapovanie (1869-1887)

Zdroj: Europe in the XIX. century | Arcanum Maps

Historická ortofotomapa Slovenska (1969)

Zdroj: Historická ortofotomapa Slovenska – GIS portál

Na historických mapkách je viditeľné, že riešené územie bolo vždy využívané ako vinice a záhrady. Územím prechádzala cesta do Svätého Jura.

3.3 Prírodné podmienky

3.3.1 Geomorfologické členenie

Rača leží na juhovýchodnom úpätí Malých Karpát vo výške 174 m n. m. Okolie Rače je malebná krajina, ktorá leží na rozhraní dvoch prírodných celkov, Malých Karpát a Podunajskej nížiny. Na vyššej priestorovej úrovni možno územie Rače rozdeliť na dve základné časti – nížinu a pohorie. Svahy tvorí hnedá viničná pôda, ktorá je základom pestovania kvalitnej vinnej révy. Pod svahmi prechádza chotár kontinuálne do nížiny. V nížine sa nachádza o.i. poľnohospodárska pôda. Račou preteká viacero potokov, najznámejší je Račiansky potok, v juhovýchodnej časti sa nachádza rybník Kalná. V rámci geomorfologických pomerov sa riešené územie rozprestiera v dvoch podsústavách a to **Karpaty** aj **Panónska panva**. Z hľadiska geomorfologického systému tak naše územie patrí tak do provincie Západopanónskej panvy a subprovincie Malej Dunajskej kotliny, do ktorej spadá oblasť Podunajskej nížiny, **celku Podunajská rovina** a tiež do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, do ktorej spadá Fatransko-tatranská oblasť, celok Malé Karpaty, **pod celok Malé Karpaty**, časť Homolské Karpaty. Územie predstavuje **stredne členitú pahorkatinu** juhozápadného výbežku pohoria Malých Karpát. Nadmorská výška v našom území stúpa **do 140 m n.m. po 176 m n.m.**, ide o **juhozápadný svah**. Základným typom vrchovinového reliéfu sú pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí a typom reliéfu rovin a nív sú mladé poklesávajúce morfoštruktúry s agradáciou.

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty
Subprovincia	Vnútorne Západné Karpaty
Oblasť	Fatransko-tatranská oblasť
Celok	Malé Karpaty
Podcelok	Pezinské Karpaty
Časť	Homol'ské Karpaty
Základné typy eróznno-denudačného reliéfu	vrchovinový reliéf
Základné morfoštruktúry	(typy) pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí
Základné morfoštruktúry	vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Panónska panva
Provincia	Západopanónska panva
Subprovincia	Malá Dunajská kotlina
Oblasť	Podunajská nížina
Celok	Podunajská rovina
Základné typy eróznno-denudačného reliéfu	reliéf rovin a nív
Základné morfoštruktúry (typy)	mladé poklesávajúce morfoštruktúry s agradáciou
Základné morfoštruktúry	negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy

3.3.2 Geologické pomery

Geologická stavba:

hlbinné magmatity, dvojsľudné a biotitické granity až granodiority; hercýnske

Inžinierskogeologická rajonizácia:

rajón kvartérnych sedimentov, rajón proluviálnych sedimentov

Neotektonická stavba:

Panónska panva, negatívna jednotka (roviny nížin a nížinných kotlín, neotektonické panvové depresie) – veľmi malý pokles
Západné Karpaty, pozitívna jednotka (pohorie) – stredný zdvih

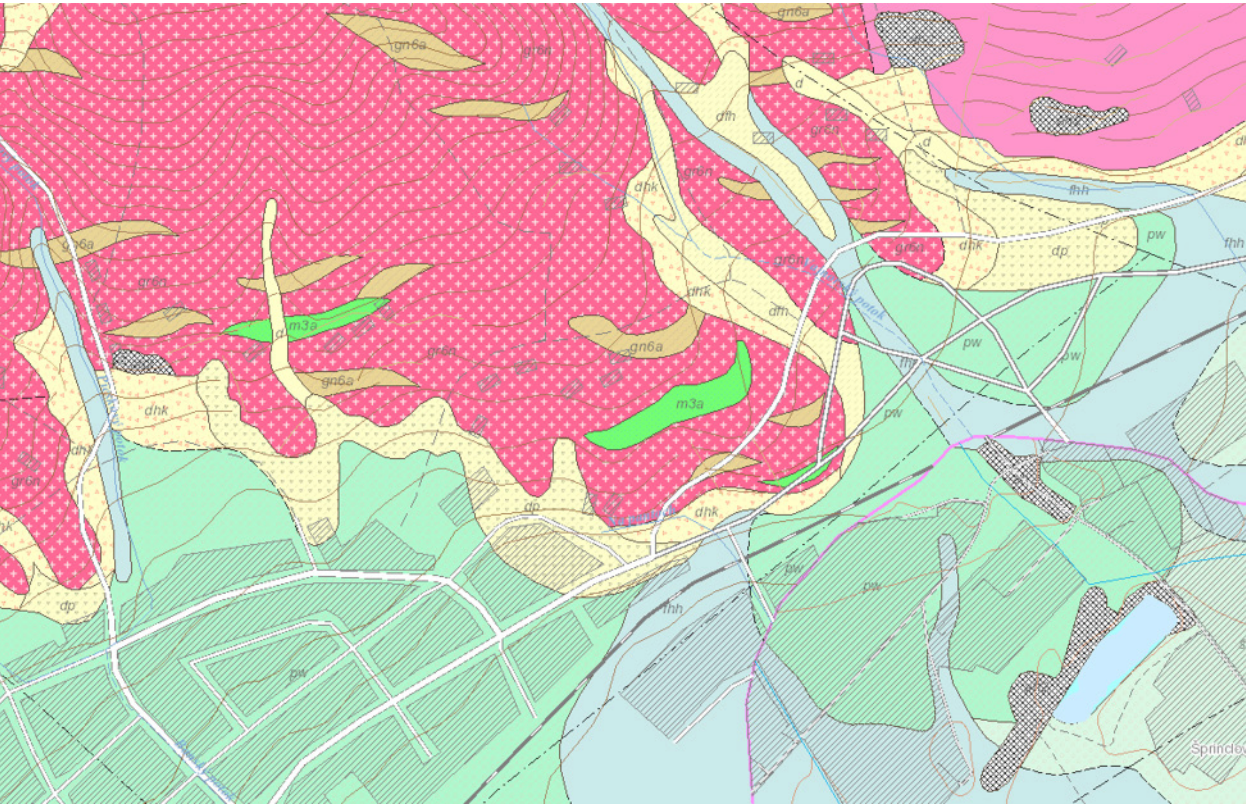
Základné geochemické typy hornín:

granitoidy

Kvartérny pokryv:

deluviálne sedimenty vcelku, hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny

Atlas krajiny SR – Webová mapová aplikácia

Geologická stavba Zdroj: [Geologická mapa SR](#)

- gr6n** granity až granodiority – hrubozrnné muskovitické, muskoviticko biotitické granity, granodiority bohaté na pegmatity (bratislavský typ)
- gn6a** metamorfované horniny stredného až vyššieho stupňa premeny – biotitické pararuly s vločkovým grafitom
- m3a** metamorfované horniny vysokého stupňa premeny – jemnozrnné až strednozrnné amfibolity (pezinská sukcesia)
- dhk** deluviálne sedimenty: prevažne hlinito-kamenité (podradne piesčito-kamenité) svahoviny a sutiny
- dfh** deluviálno-fluviálne sedimenty: prevažne ronové hliny, piesčité hliny s úlomkami, jemnozrnné piesky a splachy zo spraší,

Podľa regionálneho geologického členenia sa na geologickej stavbe územia podieľajú **horniny paleozoika (prvohory) – hercýnske granitoidy** (starší karbón), metamorfované horniny vysokého stupňa premeny (amfibolity), **biotitické pararuly** s vločkovým grafitom a **kvartérne horniny–deluviálne sedimenty** – prevažne hlinito–kamenité (podradne piesčito–kamenité) svahoviny a sutiny, prevažne ronové hliny, piesčité hliny s úlomkami, jemnozrnné piesky a splachy zo spraší a **deluviálno–proluviálne sedimenty**: hlinité, až hlinito–kamenité dejekčné kužele, lokálne s obsahom štrkov a pieskov.

Geologického pomery v samotnom riešenom území sú **veľmi rôznorodé** bude potrebné vyhodnotiť na podklade geologického prieskumu, ktorý bude potrebné vykonať priamo v území v etape prípravy investičnej činnosti.

3.3.3 Pôdne pomery

Kultúra	vinice
Pôdny typ	kambizeme
Pôdna jednotka	H1 kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodne rankre a kambizeme pseudoglejové; zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín
Zrnitostná trieda	piesčito–hlinitá v nižších polohách, vyššie hlinito–piesčitá
R e t e n ě n á schopnosť	malá až stredná
Priepustnosť	stredná až veľká
Vlhkostný režim	mierne suchý

Zdroj: [Atlas krajiny SR – Webová mapová aplikácia](#)

Pôdny typ

Pôdny typ je základná klasifikačná jednotka pôd podľa podobnosti pôdotvorných procesov – vznik a vývoj, prejavujúca sa v zhodnosti stavby profilu a následne približne rovnakého stupňa úrodnosti. Pôdny subtyp je skupina pôd určitého typu majúca podradenú časť znakov iného typu, spresňuje genetický pôdny typ.

V záujmovom území vinogradov v Rači boli identifikované tieto typy pôd:

- 1. Kultizeme pretvorené rigoláciou a terasovaním
- 2. Kambizeme (typ) na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch: 12 – 25°

Kultizeme sú pôdy výrazne pretvorené ľudskou činnosťou, v tomto prípade rigolovaním (hlboké kyprenie a premiešanie ich profilu) a miestami aj s výstavbou terás. Kambizeme (v starších klasifikáciách: hnedé pôdy) sú pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznym, väčšinou však vyšším obsahom skeletu. Subtypy: typické (vyskytujúce sa vo varietách: nasýtené a kyslé), dystrické silne kyslé s veľmi nízkym nasýtením bázickými kationmi, luvizemné s B horizontom s akumuláciou ílu, pseudoglejové s výrazným oglejením v B horizonte.

Pôdny druh

Pôdny druh je vymedzený na základe zrnitostného triedenia podľa Novákovej klasifikačnej stupnice, je založený na stanovení podielu frakcií rôznej veľkosti a posúdení množstva (%) jednej alebo viacerých kategórií elementárnych častíc. Zrornosť pôdy vyjadruje zrornosť ornice, resp. humusového horizontu.

V záujmovom území boli identifikované tieto druhy pôd:

- 1. ľahké pôdy (piesočnaté a hlinitopiesočnaté)
- 2. stredne ťažké pôdy (hlinité)

Bonitované pôdno – ekologické jednotky

Parameter BPEJ Zdroj: [Pôdna mapa SR](#)

BPEJ 0174441	
klimatické regióny	teplý, veľmi suchý, nížinný
suma priemerných denných teplôt 10°C	3000 – 2800
dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C	237 dní
rozdiel potenciálneho výparu a zrážok v mm	200 – 150
priemerná teplota vzduchu v januári	-1°C až -3°C
priem. teplota vzduchu za veg. obdobie (IV–IX)	15°C až 17°C
hlavná pôdna jednotka	KT – kultizeme pretvorené rigoláciou a terasovaním, stredne ťažké, ťažké až ľahké
Svahovitosť	stredný svah 7° – 12°

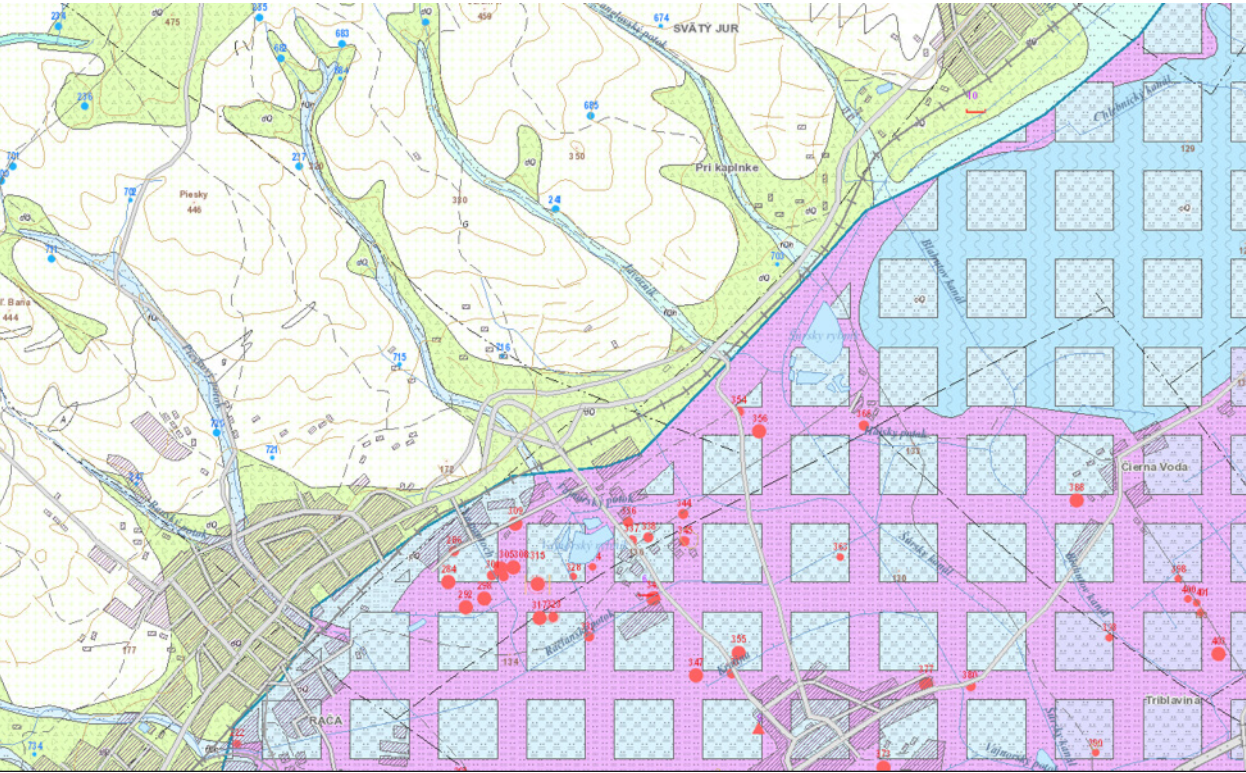
expozícia	južná, východná a západná
kamenitosť, štrkovitosť	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50%, v podpovrchovom horizonte 25 – 50%)
hĺbka pôdy	stredne hlboké pôdy (30 – 60 cm)
zrornosť pôdy	ľahké pôdy (piesočnaté a hlinitopiesočnaté)
kvalita pôdy	7. skupina
trvalý záber [€/m²]	1,00
dočasný záber [€/²]	0,01

BPEJ 0174231	
klimatický región	teplý, veľmi suchý, nížinný
suma priemerných denných teplôt 10°C	3000 – 2800
dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C	237 dní
rozdiel potenciálneho výparu a zrážok v mm	200 – 150
priemerná teplota vzduchu v januári	-1°C až -3°C
priem. teplota vzduchu za veg. obdobie (IV–IX)	15°C až 17°C
hlavná pôdna jednotka	KT – kultizeme pretvorené rigoláciou a terasovaním, stredne ťažké, ťažké až ľahké
svahovitosť	mierny svah 3° – 7°
expozícia	južná, východná a západná
kamenitosť, štrkovitosť	stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25%, v podpovrchovom horizonte 10 – 25%)
hĺbka pôdy	stredne hlboké pôdy (30 – 60 cm)
zrornosť pôdy	ľahké pôdy (piesočnaté a hlinitopiesočnaté)
kvalita pôdy	6. skupina
trvalý záber [€/m²]	2,00
dočasný záber [€/²]	0,02

V nami riešenom území sa nachádzajú jednotky BPEJ 6. a 7. kvality, teda málo kvalitné pôdy, ktoré nespádajú **pod ochranu pôdy pri nepoľnohospodárskom využití**.

3.3.4 Hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologického členenia Slovenska sa riešené územie nachádza v hydrogeologickom rajóne MG 055 Kryštalinikum a mezozoikum juhovýchodnej časti Pezinských Karpát, s využiteľným množstvom podzemných vôd do 100 l.s-1.km-2 a typom priepustnosti – puklinová. Podľa hydrogeologickej mapy Slovenskej republiky možno hydrogeologické pomery v dotknutom území charakterizovať tak, že v dotknutom území sú menšie zvodnence s medzizrnovým alebo puklinovým typom priepustnosti, pričom ide o oblasť s takmer žiadnymi množstvami podzemnej vody. Podložné horniny kryštalinika majú pukliny tesne pod povrchom skalného podlažia vyplnené nepriepustnými produktmi zvetrávania. Vodné zdroje sú viazané na pukliny, a majú kolísavú výdatnosť. Zvetralinový plášť a svahové sedimenty sú kolektorom podzemnej vody. Keďže priepustné horniny majú nepravidelné rozšírenie, poskytujú malú možnosť cirkulácie podzemnej vody, ktorá tu nevytvára súvislú hladinu (Obert, Antal, 2008).

Hydrogeologické pomery v území, Zdroj: Hydrogeologické mapy

Vo vyšších polohách – béžová farba

Litológia	variské plutonity; granodiority, diority, granity, aplity, pegmatity
Vek	kryštalinikum
Koeficient prietočnosti T [m2.s-1]	neudaný
Variabilita prietočnosti	nedá sa zistiť
typ_priepustnosti	puklinová

V nižších polohách – zelená farba

Litológia	deluviálne sedimenty: hliny, kamenité sutiny
Vek	kvartér
Koeficient prietochnosti	T [m2.s-1] T = 3.10-5 až 1.10-4
Variabilita prietochnosti	sY= 0,3 - 0,6
typ_priepustnosti	medzizrnová

Nad riešeným územím sa nachádza výver podzemnej vody č. 715.

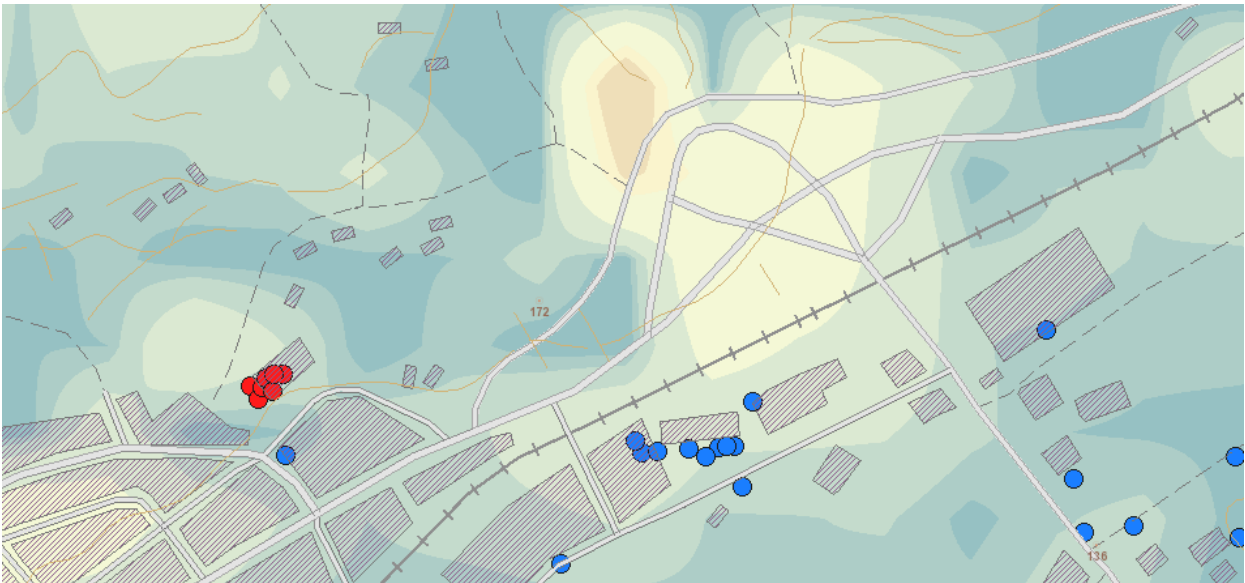
Prietochnosť a hydrogeologická produktivita	nízka (T < 1.10-4 m2.s-1)
Názov hlavného povodia	Váh
Odtok (%)	36
Výpar (%)	64
Rovnica hydrologickej bilancie za r. 1931 - 1980, zrážky = odtok + výpar	879 = 314 + 565
Koeficient odtoku (odtok/zrážky)	0.36
Priemerný ročný špecifický odtok (l.s-1.km-2), priemer za r. 1931-1980	5 - 10
Maximálny špecifický odtok s pravdep. opakovania raz za 100 rokov	0.2 - 0.4
Hydrogeologické regióny	kryštalínium a mezozoikum juhovýchodnej časti Pezinských Karpát

Zdroj: Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia

Určujúci typ priepustnosti	puklinová
Minimálny špecifický odtok 364-denný	0.1 - 0.5
Oblasť odtoku	vrchovinnó-nížinná
Typ režimu odtoku, priemer za r. 1931-1980	daždovo-snehový
Akumulácia	XII - I
Vysoká vodnosť	II - IV
Najvyššie Qma	III (IV < II)
Najnižšie Qma	IX
Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy	výrazné

Podľa archívnych podkladov hladina podzemnej vody v kvartérnych sedimentoch je nestála a môže sa pohybovať na úrovni od 2,8 do 6,0 m. V podloží skalných hornín kryštalínika sú významnejšie kolektory viazané na systém tektonických porúch a ich bezprostredne porušených zón. Podľa archívnych podkladov z existujúcich vrtov a zachytených prameňov je ich výdatnosť veľmi premenlivá a kolíše od 0,2 l/s do 3l/s. V svahovitom dotknutom území sa súvislá hladina podzemnej vody nepredpokladá, napriek tomu však existuje možnosť lokálnych priesakov podzemnej vody stekajúcich po málo priepustnom zvetranom skalnom podloží (hlavne v obdobiach topenia snehu, resp. dlhotrvajúcich zrážok). Smer prúdenia podzemných vôd je

kolmo na vrstevnice. Povrchová voda v lokalite je odvádzaná potokom Na Pántoch. Jej kvalita je rovnako ovplyvnená najmä poľnohospodárskou činnosťou vo viniciach. Pôda v lokalite je silno náchylná na vodnú eróziu vplyvom zrážkových prívalových vôd. **Preto je v lokalite navrhovaná verejnoprospešná stavba VT2 – vybudovanie sústavy záchytných priekop na zachytávanie prívalových vôd** a ochranu územia pod masívom Malých Karpát. (Zdroj: Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 [1622_textova_cast_par-raca-taborky-hustekle-25maj2020_f.pdf](#))

Úrovně hladin podzemnej vody v riešenom území Zdroj: GIB-GES

V riešenom území sa hladina podzemnej vody pohybuje v rozmedzí približne od 17,75 m a vystupuje až **do výšky 1,2 m pod povrchom**. Podzemná hladina vody je v riešenom území v rôznej hĺbke. V etape prípravy investičnej činnosti bude potrebné vykonať v predmetnom území hydrogeologický prieskum a na jeho podklade vyhodnotiť a zohľadniť hydrologické pomery. Je však vysoko pravdepodobné, že z dôvodu výšky hladiny podzemnej vody bude veľká časť územia vhodná na vybudovanie tradičných hrobov. V mape geologických vrtov nie sú dostupné žiadne údaje v riešenom území, uvádzame dva vrtý v blízkosti.

Poloha najbližších známych geologických vrtov.

Evidenčné číslo vrtu HP 49 (186)

Povodie Dunaj
Hydrogeologický rajón Q051
Lokalita Bratislava Rača
Dátum december 1988
Stav hladiny vody od terénu - 6,00 m
Geologický popis vrtu

Kvartér	
0,00 – 1,20	navážka
1,20 – 2,20	íl
2,20 – 3,00	piesok hrubozrnný
3,00 – 4,00	suť piesčitá Ø do 3 cm
4,00 – 4,60	suť
4,60 – 8,00	suť piesčitá
8,00 – 9,00	piesok sľudnatý
9,00 – 10,20	piesok so návalkami ílu
10,20 – 12,70	štrk, Ø valúnov do 10 cm
Terciér	
12,70 – 13,70	íl

Evidenčné číslo vrtu HT 1 (194)

Povodie Dunaj
Hydrogeologický rajón MG 055
Lokalita Bratislava Rača
Dátum november 1989
Stav hladiny vody od terénu -3,39 m
Geologický popis vrtu

Kvartér	
0,00 – 1,00	navážka
1,00 – 3,00	štrk zaílovaný, Ø valúnov 30 – 70 mm
3,00 – 11,50	balvany silne zaílované Ø 200 – 500 mm
Kryštalinikum	
11,50 – 12,00	granitoidné horniny slabo porušené

Hydrologické pomery

Povrchové vody a vodné plochy patria do povodia rieky Váh, ktorá túto lokalitu odvodňuje. Čo sa týka povrchových vôd, najvyššie vodnosti sú viazané na topenie snehov a pripadajú na mesiace február až apríl. Voda sa akumuluje prevažne v období december až január.

Hydrologický režim v území je ovplyvňovaný hlavne zrážkami. Z hľadiska typu režimu odtoku (Atlas krajiny SR, SAZP 2002) patrí hodnotené územie a jeho širšie okolie do vrchovino-nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým typom režimu odtoku. Riešené územie sa nenachádza v chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd, ani v pásme hygienickej ochrany vôd, ani nezasahuje do ochranného pásma vodných zdrojov. Najbližšie k dotknutému územiu sa nachádza chránená

vodohospodárska oblasť Žitný ostrov, vyhlásená nariadením vlády SSR c. 46/1978 Zb. cca 10 km južne od dotknutého územia. V dotknutom území, ani v jeho blízkom okolí sa nevyskytujú využívané pramene geotermálnych alebo liečivých vôd.

Povrchové vody

Hydrograficky patrí územie do povodia Malého Dunaja (4-21-15). Najbližším vodným tokom je potok Na Pántoch (Q100=4,7m3/s). Tento potok odvádza vody z vyššie položených vinogradov a masívu Malých Karpát. Od obratiska električiek je pozdĺž severnej strany Púchovskej cesty koryto potoka vedené v krytom profile DN 1200 v dĺžke 275 m a kapacitou 2,4 m3/s. Ochranné pásmo potoka je 5 m od brehovej čiary toku. Povrchová voda v lokalite je odvádzaná potokom Na Pántoch. Jej kvalita je ovplyvnená najmä poľnohospodárskou činnosťou vo viniciach. Voľné vodné plochy sa nachádzajú v juhovýchodnej časti Mestskej časti Bratislava – Rača: rybník Kalná a v blízkosti dotknutého územia v k.ú. Vajnory – vodné plochy v Šprinclovom majeri a sú vzdialené od dotknutého územia viac ako 1,5 km.

Podzemné vody

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Slovenský Hydrometeorologický Ústav, Bratislava 1984) širšie okolie posudzovaného územia patrí do hydrogeologického rajónu MG 055 – Kryštalinikum a mezozoikum juhovýchodnej časti Pezinských Karpát. Úzky pás naplavenín potoka tvorí najpriepustnejšie prostredie a je zásobníkom podzemných vôd územia. Väčšinu roka potok odvádza vody aj z okolitých deluviálnych sedimentov, v ktorých má hladina podzemnej vody prevažne napätý charakter. Výška podzemnej vody je v nich závislá na množstve zrážok. Skalné podložie je charakteristické puklinovou priepustnosťou výraznou len v miestach väčších tektonických zlomov. V lokalite je prítomná svahová a puklinová podzemná voda stekajúca po kamennom podloží svahov Malých Karpát. Jej kvalita je podmienená najmä poľnohospodárskou činnosťou vo viniciach nad riešeným územím. V zmysle stanoviska Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, v riešenom území: – nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín – nie sú evidované staré banské diela – nie sú evidované skládky odpadov – nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast – nie sú zaregistrované zosuvy – predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika.

Zdroj: Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 1622_textova_cast_par-raca-taborky-hustekle-25maj2020_f.pdf

2.3.5. Klimatické pomery

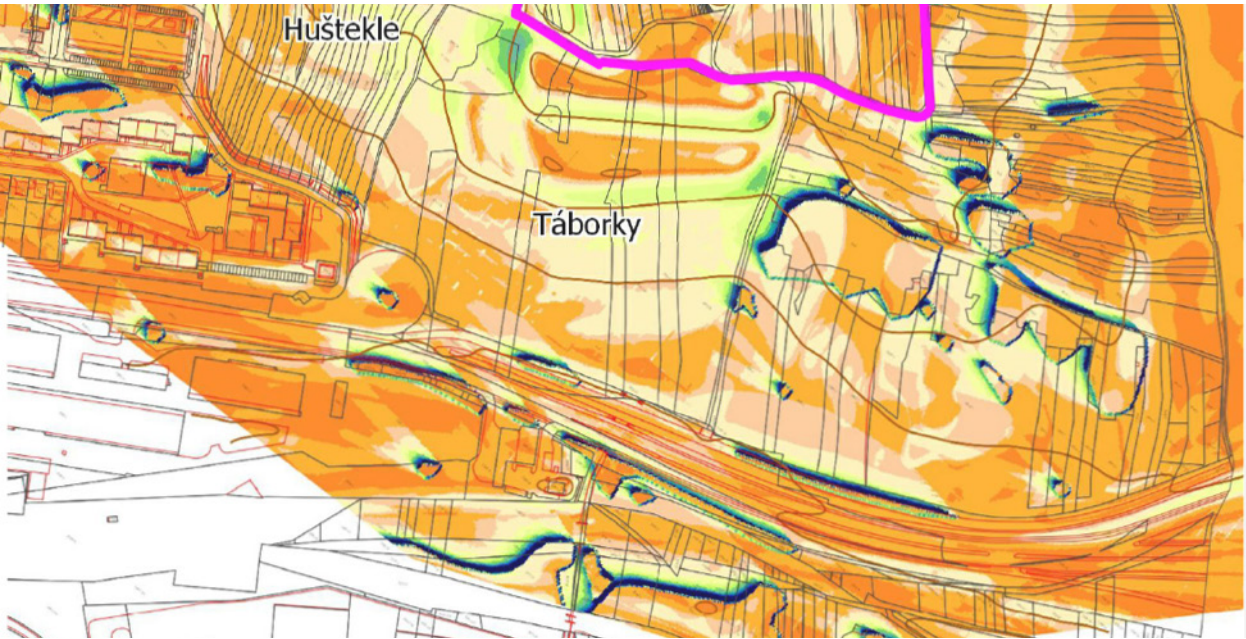
Charakteristika okrsku	teplý, mierne suchý, s miernou zimou
Klimatické znaky	január nad -3 °C letné dni nad 50 Iz = 0 až -20
Priemerná teplota vzduchu v januári (°C)	-2 – -3
Priemerná teplota vzduchu v júli (°C), priemer za r. 1961-1990	18 – 19
Priemerná ročná teplota vzduchu (°C), priemer za r. 1961-1990	8 – 9

Počet dní s dusným počasím, priemer za r. 1961-1990	10 – 20
Priemerný ročný počet dní s hmlou	20 – 45
Zrážky	nedostatok
Priemerný úhrn zrážok v januári (mm), priemer za r. 1961-1990	40 – 50
Priemerný úhrn zrážok v júli (mm), priemer za r. 1961-1990	< 60, 60 – 80
Priemerný ročný úhrn zrážok (mm), priemer za r. 1961-1990	700 – 800
Absolútne mesačné maximum zrážok (mm), priemer za r. 1951-2000	200 – 250 250 – 300
Priemerná výška snehovej pokrývky za rok, priemer za r. 1961-1990	40 – 60 60 – 80
Priemerné ročné sumy globálneho žiarenia (kWh.m-2), priemer za r. 1961-1990	1100 – 1150
Priemerná ročná teplota aktívneho povrchu pôdy (°C)	11 – 12
Priemerné ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie (mm), priem. r. 1961-1990	600 – 650
Priemerná ročná hodnota radiačného indexu sucha (Bo/LR), priemer za r. 1961-1990	1
Hodnota klimatického ukazovateľa zavlaženia (mm), priemer za r. 1961-1990	-100 – -200

Zdroj: [Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia](#)

Územie patrí do teplej klimatickej oblasti s priemerným počtom teplých dní za rok 50 a viac a s denným maximom teploty vzduchu viac alebo rovné 25 °C. Podnebie je teplé, suché, s miernou zimou. Priemerné ročné teploty sa pohybujú okolo 8 - 9 °C, pričom januárové teploty dosahujú -3 °C a júlové teploty viac 18 - 19°C. Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje 700 - 800 mm.

Urbanisticko-krajinárska štúdiá „VINICE – MČ Rača“ uvádza analýzu slnečného žiarenia na základe digitálneho modelu terénu, v nami riešenom území je priemer súčtov slnečného žiarenia v hodinách 12,5 – 14 hodín.

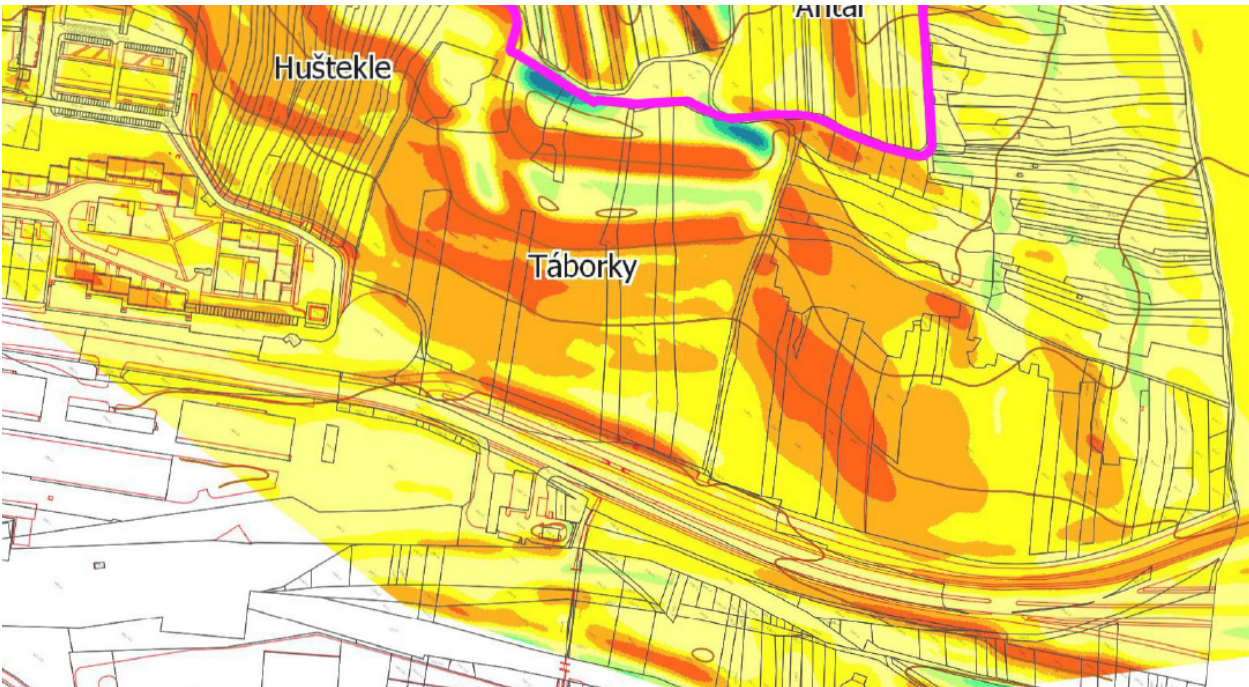
LEGENDA

	Hranice riešeného územia
	Označenie sektora
	Kataster nehnuteľností SR
	Vrstevnice
	Výška vrstevnice v m n.m.
	Názov vinohradníckeho honu

Priemer súčtov slnečného žiarenia v hodinách					
	0-8		10-10,5		12,5-13
	8-8,5		10,5-11		13-13,25
	8,5-9		11-11,5		13,25-13,5
	9-9,5		11,5-12		13,5-14
	9,5-10		12-12,5		

Urbanisticko-krajinárska štúdiá „VINICE – MČ Rača“ Urbanistické štúdie MČ Rača – Mestská časť Bratislava-Rača

Urbanisticko-krajinárska štúdiá „VINICE – MČ Rača“ uvádza analýzu slnečného žiarenia na základe digitálneho modelu terénu, v nami riešenom území je denný úhrn slnečného žiarenia od 5401 – 6648 Wh/m²/deň.

LEGENDA

	Hranice riešeného územia
	Označenie sektora
	Kataster nehnuteľností SR
	Vrstevnice
	Výška vrstevnice v m n.m.
	Názov vinohradníckeho honu

Priemerný denný úhrn slnečného žiarenia	
	2896-3000 Wh/m²/deň
	3001-4000 Wh/m²/deň
	4001-4500 Wh/m²/deň
	4501-5000 Wh/m²/deň
	5001-5400 Wh/m²/deň
	5401-5800 Wh/m²/deň
	5801-6000 Wh/m²/deň
	6000-6200 Wh/m²/deň
	6201-6648 Wh/m²/deň

Urbanisticko-krajinárska štúdiá „VINICE – MČ Rača“ Urbanistické štúdie MČ Rača – Mestská časť Bratislava-Rača

2.3.6 Rastlinstvo a živočíšstvo

Typ abiotického komplexu

Vertikálna členitosť	pahorkatina
Typ reliéfu	stredne členitá pahorkatina
Skupina kvartérnych pokryvov	fluviálne a proluviálne sedimenty
Kvartérny pokryv	proluviálne sedimenty s pokryvom spraše a hlín (prevládajúce piesčito-hlinité štrky a hliny)
Pôdny typ	kambizeme nasýtené
Klimatická oblasť	teplá
Klimatický okrsok	teplý, mierne suchý až mierne vlhký s miernou až chladnou zimou

Zdroj: [Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia](#)

Rastlinstvo

Fytogeograficko-vegetačné členenie	
Zóna	dubová
Podzóna	horská
Oblasť	kryštálicko-druhohorná
Okres	Malé Karpaty
Podokres	Pezinské Karpaty
Potenciálna prirodzená vegetácia	karpatské dubovo-hrabové lesy

Dubovo-hrabové lesy karpatské (*Carici pilosae-Carpinenion betuli*)

Tento typ vegetácie zahŕňa mezofilné listnaté lesy rozšírené v kolínnom stupni na rôznych typoch substrátu. Z pôd sú typické najmä kambizeme, menej tiež luvizeme a hnedozeme. V stromovom poschodí prevláda dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*). Častou prímесou sú napr. javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Krovinné poschodie tvoria bežné, prevažne mezofilné až mierne teplomilné druhy ako zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*) a pod. V bylinnom poschodí prevládajú mezofyty. Dominujú najmä ostrica pílkatá (*Carex pilosa*), mednička jednokvetá (*Melica uniflora*) a lipnica hájna (*Poa nemoralis*). S vysokou stálosťou sa vyskytujú tiež zbehovec plazivý (*Ajuga reptans*), mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*), konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*), reznáčka hájna (*Dactylis polygama*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*), hrachor jarný (*Lathyrus vernus*) a ďalšie. Tento typ je dominantnou potenciálnou vegetáciou územia, ktoré sa nachádza v Malých Karpatoch. Predstavuje **biotop Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské** (Stanová, Valachovič, 2002).

Dubovo-cerové lesy (*Quercetum petraeae-cerris s.l.*)

Do tejto jednotky sú zaradené xerotermofilné dubové lesy na kyslých, často ilimerizovaných pôdach.

Z dubov prevláda dub cerový (*Quercus cerris*) a druhy z okruhu dubu zimného (*Quercus petraea agg.*). Z ďalších drevín sa udáva napr. javor poľný (*Acer campestre*). Krovinné poschodie býva pomerne bohaté, tvorené najmä teplomilnými druhmi, ako sú napr. zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), slivka trnková (*Prunus spinosa*) či rôzne druhy hlohov. Bylinné poschodie tvorí ekologicky široké spektrum rôznych druhov – popri acidofytoch či mezofytoch majú významné zastúpenie aj teplominé a lesostepné prvky. Jednotka sa v území vyskytuje ostrovčekovito v časti územia, ktoré patrí do Malých Karpát. Predstavuje **biotop Ls3.4 Dubovo-cerové lesy** (Stanová, Valachovič, 2002).

Živočíšstvo

Terestrický biocyklus

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktckej, podoblasti Eurosibírskej, provincie stepi, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí. Územie okresu Bratislava radíme k provincií stepí panónskeho úseku, len juhozápadný výbežok Malých Karpát spadá do provincií listnatých lesov, podkarpatského úseku.

Limnický biocyklus

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Prevažná väčšina územia patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora. V rámci tohto úseku možno rozlíšiť tri okresy: hornovážsky, podunajský a potiský. Iba malá časť územia Slovenska zasahuje do západného úseku atlantobaltickej provincie a jej vody, odvádzané Popradom a Dunajcom, patria do umoria Baltického mora. Riešené územie spadá do Pontokaspickej provincii podunajského okresu, západoslovenskej časti.

3.4 Súčasné využitie územia a krajinná štruktúra

Súčasnэ využívanie krajiny	obec s tradičnou vinohradníckou kultúrou historická krajinná štruktúra s drobnými poľnohospodárskymi stavbami
Vinohradnícka oblasť	Malokarpatská
Vinohradnícky rajón	Bratislavský

Vinice s celkovou výmerou 604 ha sa podieľajú 1,65 %-ným podielom na štruktúre pozemkov Bratislavy. Sú charakteristickým prvkom využitia krajiny najmä v k. ú. mestských častí Rača a Devín. Štruktúru viníc prerozdeľovanú v pravidelných a hustých intervaloch líniami NDV definujeme ako terasované vinice. Jedná sa o vinice založené v rámci ich modernizácie v období socializmu. Tradičné vinice orientované po spádnici a rozdelené hustými štruktúrami kamenných valov sú už takmer zaniknuté – ich najtrvanlivejšie pozostatky – kamenné valy a terasy s kamennými stienkami možno vidieť v karpatských lesoch, aktívne obhospodarované sa kde tu nájdú v mozaikovitých štruktúrach na úpäťí. Tradičné ale aj moderné terasované vinice sa najmä kvôli značnej diverzite agrárnych foriem reliéfu vyznačujú významnou ekostabilizačnou funkciou a vytvárajú biotopy pre množstvo rastlinných a živočíšnych druhov. Vinice sú v najatraktívnejších lokalitách pre rozširovanie rezidenčnej zástavby Bratislavy, preto tu evidujeme opúšťanie vinohradov so zámerom predať ich ako lukratívne stavebné pozemky.

Harmonizáciu pomerov v území račianskych viníc rieši **urbanisticko-krajinárska štúdiá „VINICE – MČ Rača“** (UKŠ) na základe dôsledného zhodnotenia všetkých atribútov vymedzeného územia a posúdenia možných rozvojových tendencií. Problematika vinohradníckych plôch v MC Rača je zastúpená aj v ďalšom dokumente – **Krajinnoekologický plán** (ďalej KEP) regiónu Bratislavský samosprávny kraj (BSK), ktorý bol spracovaný v rámci prieskumov a rozborov územného plánu regiónu BSK (2010).

Vinohradnícke hony v Rači

Vinohradnícke plochy obce Rača majú napriek istým spoločným charakteristickým znakom (geomorfológia, geologické podložie, pôdne typy, orientácia svahov, klimatické podmienky) pomerne diferencovanú štruktúru, pozostávajúcu z ucelených častí vinohradníckych plôch s vysokou mierou homogénnosti prírodných podmienok, ovplyvňujúcich výber pestovaných odrôd vinica. Pre potreby spracovania UKŠ bola aplikovaná nomenklatúra vinohradníckych honov vo vinohradníckej oblasti Rača z dvoch relevantných zdrojov – archív ÚKSÚP v Bratislave (2010) a – aktualizácia Račiansky vinohradnícky spolok (2012). Ostatnú registráciu rozmiestnenia odrôd vinica vo vinohradníckych honoch vykonal v zmysle platnej legislatívy ÚKSÚP v r.2010.

Prevažujúce zastúpenie odrôd v jednotlivých sektoroch :

- Sektor A: Müller Thurgau
- Sektor B: Müller Thurgau, Rizling rýnsky, Frankovka modrá
- Sektor C: Müller Thurgau, Veltlín zelený
- Sektor D: Frankovka modrá

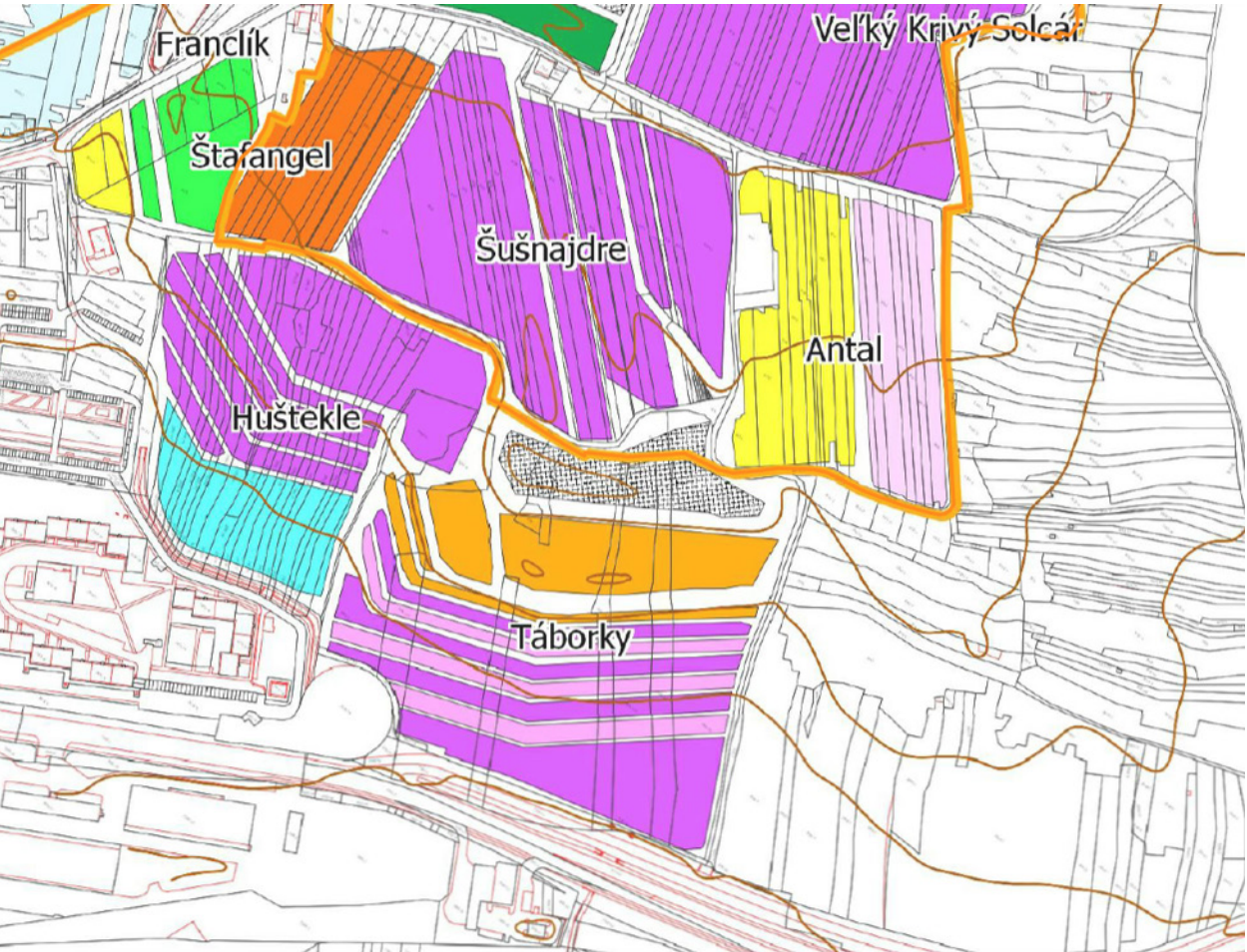
Sektor E: Frankovka modrá, Müller Thurgau, Rizling rýnsky

Geologický podklad a pôdny typ majú významný vplyv na individualitu, charakter a osobitosť vína. Pre každú odrodu vinica existuje ideálne geologické podložie. V Rači je podložie tvorené z kryštallických bridlíc, dioritov a granitoidných hornín. Z kvartérnych sedimentov tvoria väčšinu podložia pod vinohradmi v k.ú. Rača plytké deluviálne sedimenty na granitoch a granodioritoch. Miestami tiež proluviálne sedimenty. Na južných svahoch je žula veľmi zvetraná, tvorí veľmi ľahkú ílovitopiesočnatú pôdu. V zrnách, ktoré sa uvoľnili zo žuly, sa obnažili minerály obsahujúce okrem iných draslík. Koreňová sústava vinica ho najviac potrebuje. Okrem draslíka je v materskej hornine podľa prof. Krausa (2012) aj fosfor a horčík, tieto horniny sú nazývané aj vinorodé.

Malokarpatské pôdy ľahkého piesočnatého typu s vysokým obsahom živín v prírodnej forme sú ideálne na pestovanie Rizlingu rýnskeho a Rizlingu vlašského. Väčšina malokarpatskej oblasti si postačí so živinami, ktoré pochádzajú so samotnej horniny, vinohradníci teda nemusia používať umelé hnojivá na rozdiel od vinohradníkov napríklad v Nitrianskej a Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti. Na malokarpatskej žule je neutrálna až slabo kyslá pôdna reakcia. Pôda dáva vínu akosť a rôzne vlastnosti chute a vône.

Pre pestovanie viniča sú dôležité klimatické faktory ako teplota vzduchu, vlhkosť, slnečný svit a zrážky. Každý z týchto faktorov ovplyvňuje obsah cukru a kyselín v mušte. Nevýhodou je orientácia svahov na juhozápad a zatienenie niektorých svahov vysokou vegetáciou lesa.

Podľa urbanisticko-krajinárskej štúdie „VINICE – MČ Rača“ *Urbanistické štúdie MČ Rača – Mestská časť Bratislava-Rača* sa na nami riešenej oblasti Táborky pestovali **Frankovka modrá, Tramín červený a Rizling rýnsky**.

LEGENDA		
Hranice riešeného územia	Tramín červený	Müller Thurgau + Rulandské biele + Veltínske červené skoré
A Označenie sektora	Veltínske zelené	Alibernet
Kataster nehnuteľností SR	Frankovka modrá	Frankovka modrá + Müller Thurgau + Tramín Červený
Názov vinohradníckeho honu	Frankovka modrá + Rizling rýnsky	Frankovka modrá + Müller Thurgau + Tramín Červený + Veltínske červené skoré
Irsai Oliver	Frankovka modrá + Tramín červený	Frankovka modrá + Rulandské šedé + Tramín Červený
Muškát moravský	Semillon	Sauvignon Domfèlder
Müller - Thurgau	Rulandské biele	Müller Thurgau + Veltínske zelené
Rulandské šedé	Veltínske červené skoré	Zmes odrôd
Rizling rýnsky	Cabernet Sauvignon	Projekt
Rizling vlašský	Müller Thurgau + Rulandské biele	Vykľčované
Sauvignon	Müller Thurgau + Rulandské biele + Veltínske zelené	Chardonnay

Rozmiestnenie odrôd viniča Zdroj: Urbanisticko-krajinárska štúdiá „VINICE – MČ Rača“

3.4.1 Krajinnoeekologické komplexy

Krajinnoeekologický komplex (KEK)	KEK pahorkatín
Typ krajinnoeekologického komplexu	(polygénna) pahorkatina alebo nízke plošinné predhorie
Vegetácia	s trávnymi porastmi a mozaikou poľnohospodárskych kultúr
Podiel zastavanej plochy z plochy krajinnoeekologického komplexu (%)	11 – 40
Typ krajiny	vidiecka krajina so stredným stupňom osídlenia (mimo poľnohospodárskej a lesnej krajiny bez osídlenia)

Typy reprezentatívnych potenciálnych geoekosystémov

Typ REPGES	23
Charakteristika REPGES abiotické podmienky	Polygénna pahorkatina alebo rozčlenené pedimenty
Charakteristika REPGES - azonálne spoločenstvá	dubovo-cerové lesy
Geoekologický subregión	Podmalokarpatská pahorkatina
Geoekologický región	Podunajská pahorkatina
Fytogeografická oblasť	oblasť PANNONICUM
Fytogeografický obvod	eupanónska flóra
Plocha typu REPGES (ha)	96699,5541
Podiel veľkoplošnej ochrany v 2. stupni z celkovej plochy typu REPGES (%)	8,04
Podiel veľkoplošnej ochrany v 3. stupni z celkovej plochy typu REPGES (%)	0
Podiel veľkoplošnej ochrany v 2. a 3. stupni z celkovej plochy typu REPGES (%)	8.04
Podiel maloplošnej ochrany (st. 4 a 5) v 1. st. z celkovej plochy typu REPGES (%)	0.07
Podiel maloplošnej ochrany (st. 4 a 5) v 2. st. z celkovej plochy typu REPGES (%)	0.04
Podiel maloplošnej ochrany (st. 4 a 5) v 3. st. z celkovej plochy typu REPGES (%)	0
Koeficient ochrany	2.07

Ekologická kvalita podľa štruktúry využitia

Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia (%)	0.41 – 0.6
Ekologicky kvalitná plocha na obyvateľa (m2.obyv.-1)	< 5 000
Zastavaná plocha na obyvateľa (m2.obyv.-1)	< 200

V riešenom území je nízka ekologická stabilita KES 0,41 – 0,6.

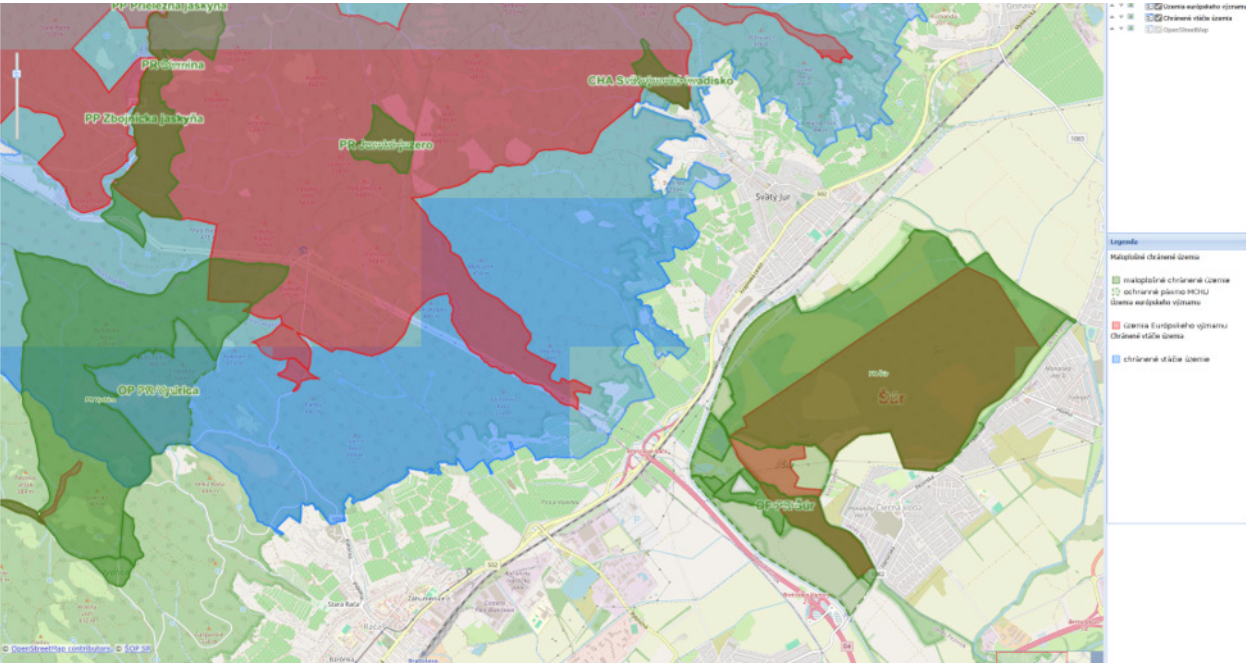
Stupeň ekologickej stability	Typ ekologickej stability krajiny	KES
1.	veľmi nízka ekologická stabilita	< 0,50
2.	nízka ekologická stabilita	0,51 – 1,50
3.	stredná ekologická stabilita	1,51 – 3,00
4.	vysoká ekologická stabilita	3,01 – 4,50
5.	veľmi vysoká ekologická stabilita	> 4,50

3.4.2 Chránené územia a prírodné zdroje

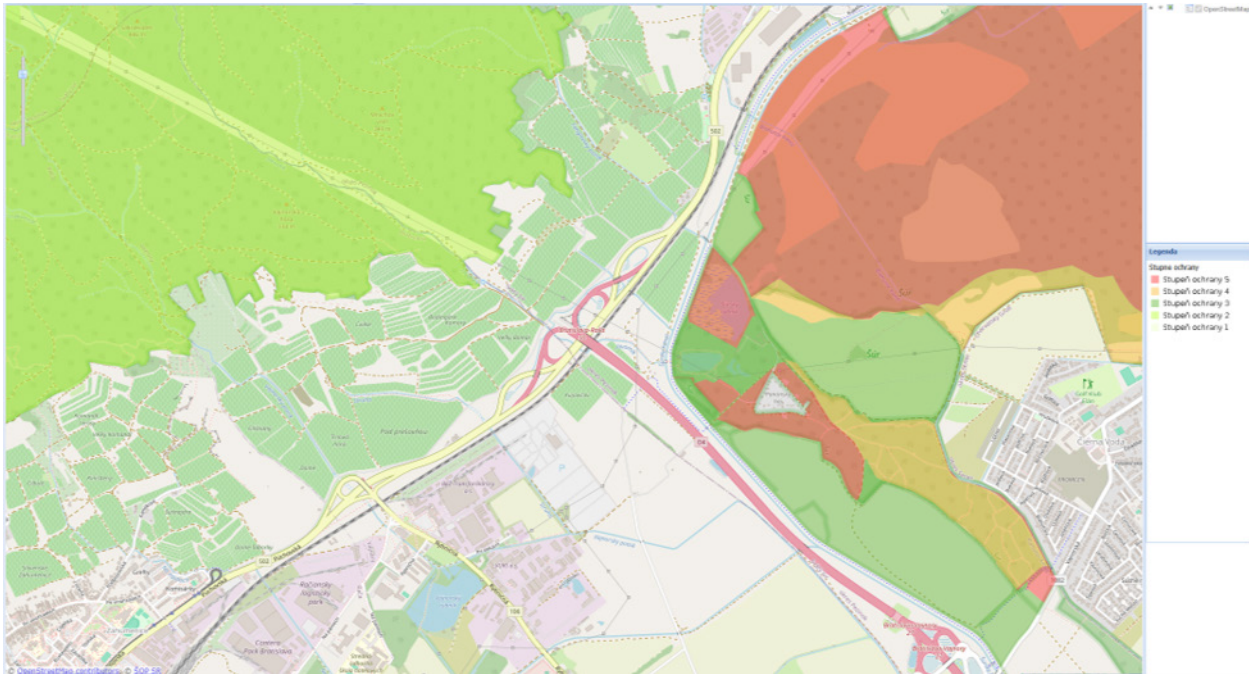
Priamo v riešenom území určenom pre nový cintorín sa nenachádzajú žiadne chránené územia. V bezprostrednom okolí sa však takéto lokality nachádzajú, pričom sú viazané predovšetkým na masív Malých Karpát.

Priamo nad riešeným územím sa nachádza **CHKO Malé Karpaty** (Chránené územia podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny), ide o chránenú krajinnú oblasť (2. stupeň ochrany), vyhlásenú v roku 1976 s rozlohou 64610 ha. Ide tiež o územie NATURA 2000 – **Malé Karpaty (SKCHVU014) – chránené vtáčie územie**.

Z Ramsarských lokalít (významné mokrade) sa v blízkosti nachádza národná prírodná rezervácia Šúr (5. stupeň ochrany) s rozlohou 681 ha.

Územná ochrana prírody maps.soprs.sk

Stupne ochrany prírody Zdroj: maps.sopssr.sk

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty zaberá prevažne zachovalé lesné spoločenstvá s prirodzeným druhovým zložením v nižších vegetačných stupňoch spolu so spoločenstvami na rozhraní karpatského a panónskeho bioregiónu. Viaceré teplomilné druhy rastlín a živočíchov tu dosahujú svoju severnú hranicu rozšírenia. Vo svojej východnej časti čiastočne zaberá aj historické štruktúry vinohradníckej krajiny.

Malé Karpaty predstavujú okrajové pohorie vnútorných Karpát, rozkladajúce sa v ich juhozápadnom cípe. Sú jadrovým pohorím so špecifickým vývojom kryštalinika, s obalovou aj príkrovovými jednotkami. V území vystupujú granitoidné horniny, vápence, bridlice, fylity, amfibolity a ďalšie horniny jadrových pohorí. V území sa nachádza 8 krasových celkov a približne 320 neprístupných jaskýň.

Územie z veľkej časti (89%) pokrývajú listnaté lesy s bukom, dubom, jaseňom štrihlým (*Fraxinus excelsior*), javorom horským (*Acer pseudoplatanus*) a lipou. Z nepôvodných drevín sa tu vyskytuje gaštan jedlý (*Castanea sativa*). Z nelesných spoločenstiev sú najviac zastúpené teplo a suchomilné travinno-bylinné porasty, skalné a sutinové spoločenstvá, mezofilné lúky, vzácne sa vyskytujú rašeliniská a slatiny.

V Malých Karpatoch má v rámci Slovenska jediný prirodzený, ojedinelý výskyt na severnej hranici areálu európsky mediteránno-submediteránny druh podkovka ľúba (*Hippocrepis emerus*), ktorý tu rastie na dvoch lokalitách. K ďalším druhom, ktorý sa na Slovensku vyskytuje iba v Malých Karpatoch patria listnatec jazykovitý (*Ruscus hypoglossum*), vika sivá (*Vicia incana*), nadutec nafúknutý (*Myrrhoides nodosa*).

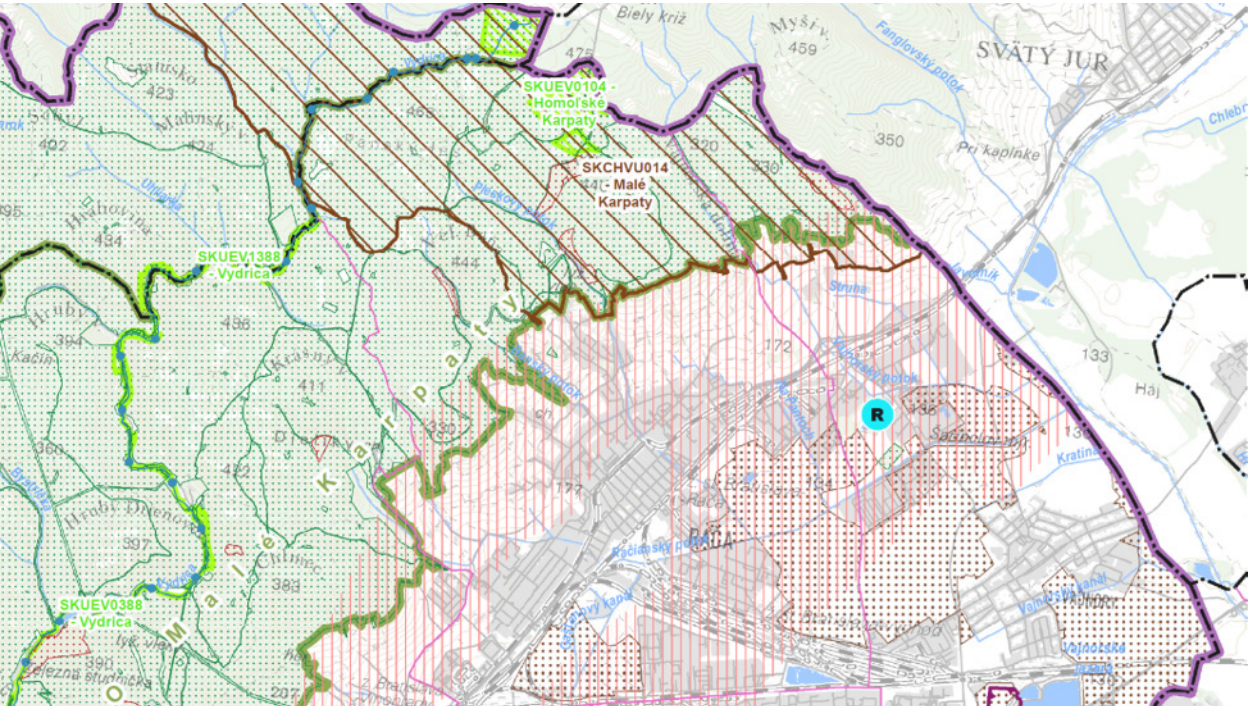
Malé Karpaty majú druhovo pestré živočíšstvo. Vyskytujú sa tu mnohé významné druhy z rôznych skupín hmyzu a bezstavovcov. Významný je výskyt raka riavového (*Austropotamobius torrentium*) v tokoch v južnej časti územia, ako aj vážky pásikavca veľkého (*Cordulogaster hero*).

Z dravých vtákov je početný výskyt sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), ojedinele tu hniezdi aj orol kráľovský (*Aquila heliaca*). Z ďalších ochranársky dôležitých druhov vtákov v oblasti hniezdia napríklad bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár obyčajný (*Pernis apivorus*), výr skalný (*Bubo bubo*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*). V podzemných priestoroch sa nachádzajú dôležité zimoviská netopierov.

Regionálny územný systém ekologickej stability

RÚSES okresu Bratislava, 2018 – priemet pozitívnych prvkov a javov

- V riešenom území sa je pozitívnym javom kultúrno-historicky hodnotná forma využívania krajiny – vinohrady.
- V bezprostrednom okolí riešeného územia sa nachádzajú z pozitívnych prvkov a javov nasledujúce:
- Malé Karpaty (SKCHVU014) – chránené vtáčie územie
- Lesy osobitného určenia

NÁRODNÁ SÚSTAVA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A PRVKOV

- chránená krajinná oblasť (CHKO)
- národná prírodná rezervácia (NPR)
- prírodná rezervácia (PR)
- chránený areál (CHA)
- národná prírodná pamiatka (NPP)
- prírodná pamiatka (PP)
- chránený krajinný prvok (CHKP)
- chránený strom

EURÓPSKA SÚSTAVA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ NATURA 2000

- územie európskeho významu
- chránené vtáčie územie

LOKALITY VYHLÁSENÉ PODĽA MEDZINÁRODNÝCH DOHovorov

- lokality zapísané v Zozname mokradí medzinárodného významu

MOKRADE

- mokrad' regionálneho významu

OCHRANA LESNÝCH ZDROJOV

- lesy osobitného určenia
- ochranné lesy

OCHRANA PÔDY

OCHRANA VODNÝCH ZDROJOV

- vodárenský zdroj podzemnej vody
- ochranné pásmo vodárenského zdroja podzemných vôd
- chránená vodohospodárska oblasť
- vodohospodársky významný tok
- chránená oblasť citlivá na živiny

OCHRANA KÚPEĽNÝCH A LIEČEBNÝCH ZDROJOV

- ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov

OCHRANA ZDROJOV NERASTNÝCH SUROVÍN

- chránené ložiskové územie

OCHRANA DOCHOVÁVANÝCH GENOFONDOVÝCH ZDROJOV

- uznaný lesný porast
- chránená rybia oblasť

KULTÚRNO-HISTORICKY HODNOTNÉ FORMY VYUŽÍVANIA KRAJINY

- kultúrno-historicky hodnotná forma využívania krajiny

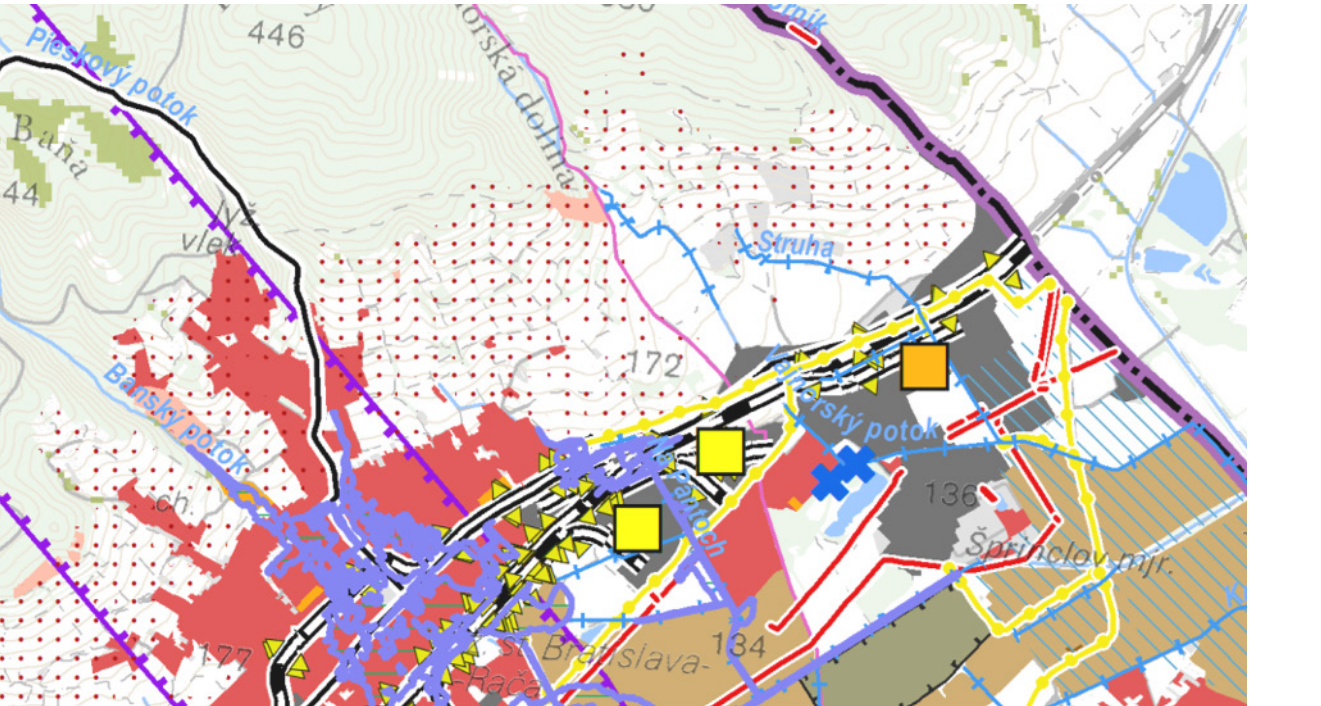
ADMINISTRATÍVNE HRANICE

- hranica riešeného územia
- štátna hranica
- hranica kraja
- hranica okresu

RÚSES okresu Bratislava, 2018 – priemet negatívnych prvkov a javov

V bezprostrednom okolí riešeného územia sa nachádzajú nasledujúce antropogénne stresové faktory:

- **Dopravné zariadenia** ako zdroje významného bariérového efektu a sú aj výrazným zdrojom hlučnosti.
- Plynovod
- Pôda ohrozená vodnou eróziou

PRÍRODNÉ/PRÍRODZENÉ STRESOVÉ FAKTORY

- územie ohrozené svahovými deformáciami
- inundačné územie
- záplavová čiara Q100

PRIMÁRNE ANTROPOGÉNNÉ STRESOVÉ FAKTORY

- priemyselný areál
- ťažobný areál
- poľnohospodársky areál funkčný alebo s čiastočne zmenenou funkciou
- poľnohospodársky areál nefunkčný
- rekreačný a športový areál
- sidelná plocha
- záhradkárska osada
- fotovoltaiická elektrárňa
- transformovňa
- elektrické vedenie VN a VVN
- plynovod
- ropovod a produktovod
- diaľnice a rýchlostné cesty
- cesty I. triedy
- cesty II. a III. triedy
- návrh diaľnice
- železnica

PRÍRODNÉ/PRÍRODZENÉ STRESOVÉ FAKTORY

- letisko
- náletový kužeľ
- vodná elektrárňa
- malá vodná elektrárňa
- hat, prah, stupeň
- upravený vodný tok, kanál
- hydromelióracie – odvodnené plochy
- hydromelióracie – závlahy
- orná pôda – veľkoblková
- vojenský areál

SEKUNDÁRNE ANTROPOGÉNNÉ STRESOVÉ FAKTORY

- pôda ohrozená vodnou eróziou
- pôda ohrozená veternou eróziou
- stacionárny zdroj znečistenia ovzdušia
- zdroj hluku
- zdroje znečistenia povrchových vôd
- ČOV
- plocha so silnou defoliáciou
- smreková monokultúra
- environmentálna záťaž – typ A
- environmentálna záťaž – typ B
- environmentálna záťaž – typ C

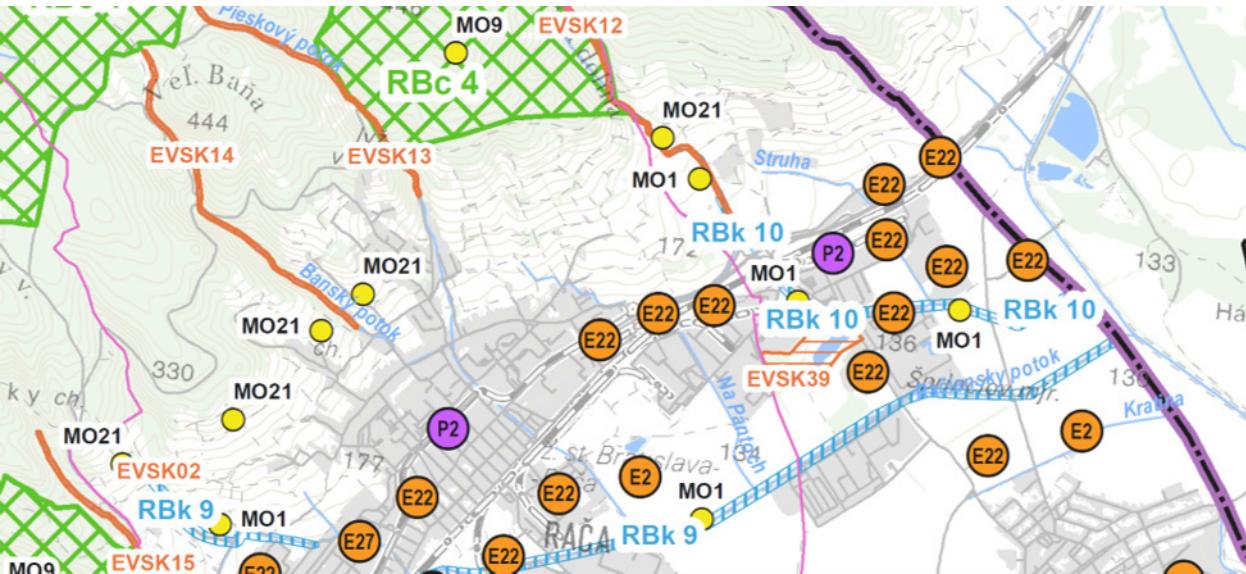
ADMINISTRATÍVNE HRANICE

- hranica riešeného územia
- štátna hranica
- hranica kraja
- hranica okresu
- hranica základnej územnej jednotky

PRÍRODNÉ/PRÍRODZENÉ STRESOVÉ FAKTORY

- skládka
- hnojisko
- kompostáreň, spaľovňa a bioplynová stanica
- výskyt inváznych druhov rastlín

RÚSES okresu Bratislava, 2018 – Návrh R-ÚSES a ekostabilizačných opatrení

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA

- E2 – zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie
- E3 – sanovať nezabezpečené hnojiská a revitalizovať okolie zabezpečených hnojísk
- E10 – celoplošne vylúčiť používanie chemických prípravkov, minerálnych hnojív a hnojovice
- E22 – zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie
- E23 – zosúladiť ťažbu nerastných surovín s ochranou prírody a ochranou vôd
- E27 – zosúladiť rekreačné aktivity s ochranou prírody

HYDROEKOLOGICKÉ OPATRENIA

- H2 – monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd

PROTIERÓZNE A PROTIPOVODŇOVÉ OPATRENIA

- P2 – zamedzovať vytváranie nepriepustných plôch
- P6 – zatravníť omú pôdu

MANAŽMENTOVÉ OPATRENIA PRE PRVKY RÚSES

- skupina manažmentových opatrení (viď textová časť)

NAVRHOVANÉ PRVKY RÚSES

- biocentrum provinciálneho významu
- biocentrum nadregionálneho významu
- biocentrum regionálneho významu
- biokoridor nadregionálneho významu – terestrický
- biokoridor nadregionálneho významu – hydrický
- biokoridor regionálneho významu – terestrický
- biokoridor regionálneho významu – hydrický
- ekologicky významný segment krajiny
- genofondová lokalita

ADMINISTRATÍVNE HRANICE

- hranica riešeného územia
- štátna hranica
- hranica kraja
- hranica okresu
- hranica základnej územnej jednotky

Návrh RÚSES je priemet prvkov ÚSES do ÚPN VÚC, priemet prvkov GNÚSES a návrh prvkov RÚSES. V riešenom území a jeho širšom okolí sú navrhované tieto prvky RÚSES a manažmentové opatrenia:

RBk10 Struha	
Dĺžka, šírka existujúca, navrhovaná:	3980 m/75 m
Kategória:	Regionálny biokoridor
Stav:	Nevyhovujúci
Príslušnosť k ZUJ (k. ú.):	Vajnory
Charakteristika a trasa koridoru:	Skanalizovaný vodný tok s fragmentami vodnej a močiarna vegetácie a líniou ako pestovaných, tak aj stanovištne pôvodných drevín
Legislatívna ochrana, genofondové lokality:	bez
Ohrozenia, konfliktné uzly:	Nepriaznivý vodný režim, regulovaný charakter (kanál)
Manažmentové opatrenia (návrh režimu):	Revitalizácia vodného toku

Manažmentové opatrenia v okrese Bratislava-mesto	
MO1	dotvorenie stanovištne vhodnou zeleňou, zabezpečenie priaznivého vodného režimu
MO21	používanie agrotechnických postupov citlivých k cieľovej biote, dotvorenie stanovištne vhodnou zeleňou, regulácia urbanizácie v kontakt zónach, odstraňovanie invázných druhov

Ekostabilizačné opatrenia	
E22*	zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie v okolí antropogénnych objektov s nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie - poľnohospodárske a priemyselné objekty, skládky protipovodňové a protierózne opatrenia

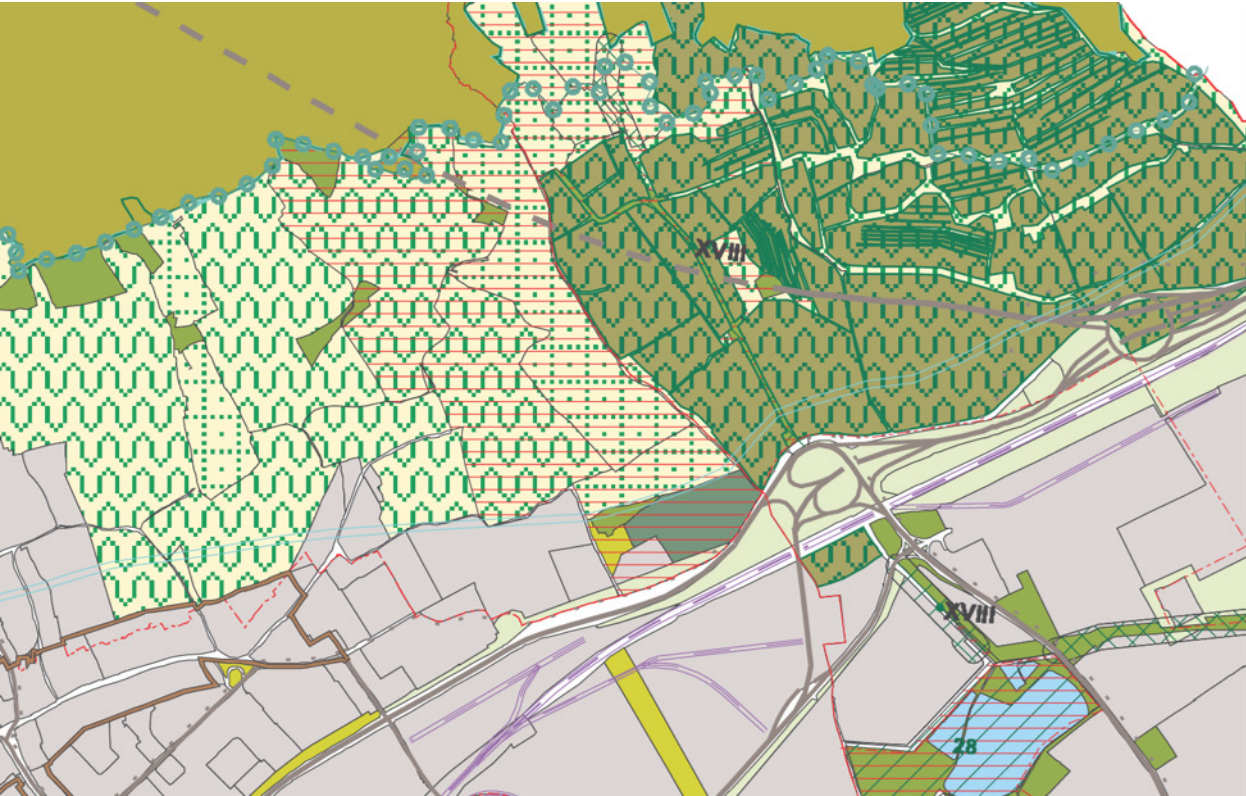
Návrh ÚSES

V rámci konceptu ÚPN hlavného mesta Bratislavy (2007) bola problematika ÚSES riešená iba na regionálnej úrovni. Na hranici riešeného územia sa nachádza **regionálny biokoridor XVIII potok Struha**.

Návrh tvorby krajiny

ÚPN hlavného mesta Bratislavy (2007) v našom riešenom území navrhuje funkčné využitie krajiny:

- **vyhradená zeleň zariadení, cintoríny** – obmedzene prístupná zeleň, nachádzajúca sa pri zariadeniach občianskej vybavenosti, cintoríny sú samostatnou kategóriou zelene pietneho významu.
- spadá do **chráneného územia prírody v záujme ŠOP**

Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, rok 2007, Výkres „Ochrana prírody, tvorba krajiny a ÚSES“ Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, rok 2007 – Bratislava.sk

Celková priestorová osnova Vajnory je ovplyvnená ich osobitným postavením vo vzťahu k celomestskému organizmu a špecifickými danosťami mestského a prírodného charakteru, potenciálom Malých Karpát s pásom viníc na juhovýchodných svahoch. Pri návrhu nových území na urbanizáciu je prioritné priestorové akceptovanie prírodných a urbanistických daností mestskej časti: **CHKO Malých Karpát, pásu vinogradov na úpätí Malých Karpát, pamiatkovej zóny Vajnory a NPR Šúr**.

Požiadavky platného ÚPN mesta Bratislavy Územný plán hl. mesta SR Bratislavy rok 2007 v znení zmien a doplnkov, schválený Mestským zastupiteľstvom hl. m. SR Bratislavy uznesením č. 123/2007 dňa 31. 5. 2007, v znení zmien a doplnkov.

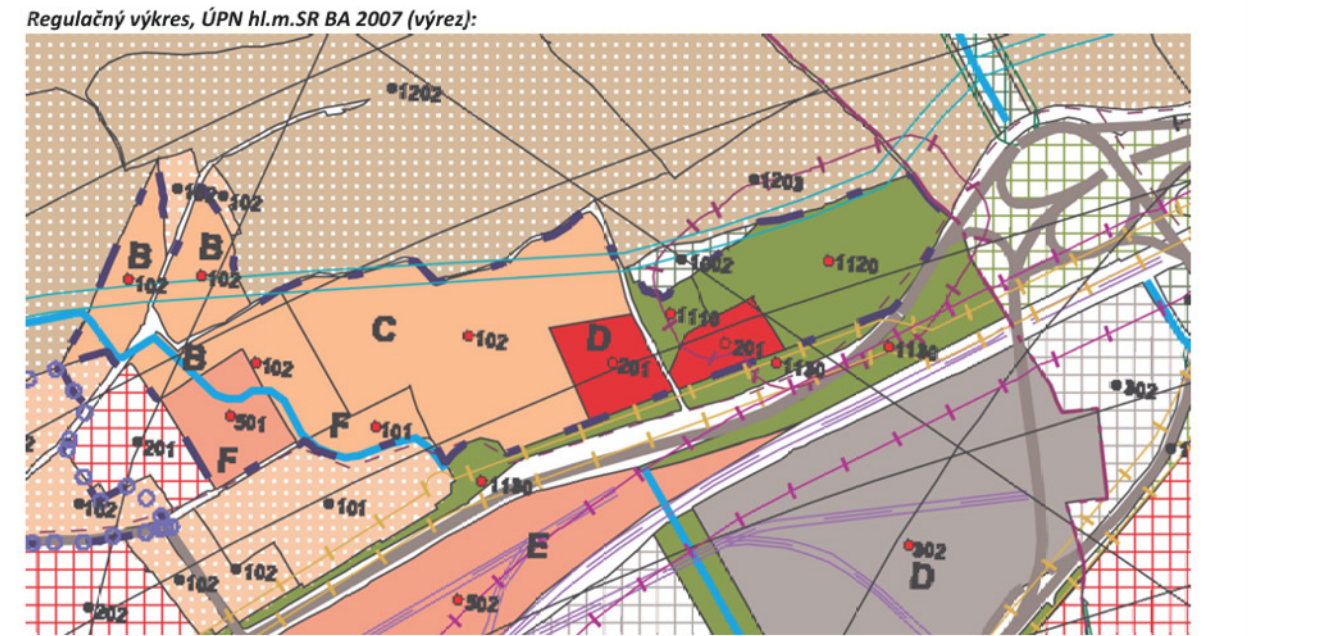
b
a
s

V zmysle metodiky ÚPN mesta spadá riešené územie do „**vonkajšieho mesta**“. Vybrané zásady a regulatívy zo záväznej časti platného územného plánu hl.m. sr bratislavy, relevantné pre riešené územie:

- Rešpektovať hodnoty formujúce obraz Bratislavy: poľnohospodársku krajinu ako súčasť obrazu mesta – najmä plochy vinogradov na svahoch Malých Karpát, plochy záhrad a sádov v zachovaných lokalitách v okrajových mestských častiach,
- Vytvoriť v lokalite Huštekle na hranici s MČ Vajnory (v križovaní cesty II/502 s Rybníchnou ulicou) cintorín a urnový háj s prislúchajúcou občianskou vybavenosťou.

Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, 2007 v znení zmien a doplnkov 01, 02, 03, 05 stanovuje v zóne Táborky – Huštekle funkčné využitie:

Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, 2007 v znení zmien a doplnkov 01, 02, 03, 05 stanovuje v zóne Táborky – Huštekle funkčné využitie:

Označenie funkčného využitia	Kód intenty využitia územia	Funkčné využitie
101	F	viacpodlažná zástavba obytného územia
102	C, E	malopodlažná zástavba obytného územia
201	D	občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu
1002		krajinná zeleň
1110		parky, sádovnicke a lesoparkové úpravy
1120		vyhradená zeleň
1130		ostatná ochranná a izolačná zeleň

Zdroj: Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 [1622_textova_cast_par-raca-taborky-hustekle-25maj2020_f.pdf](#)

b
a
s

ÚZEMIA MESTSKEJ ZELENÉ		1110
1110	parky, sadovnícke a lesoparkové úpravy	
1120	vyhradená zeleň	
1130	ostatná ochranná a izolačná zeleň	
PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH		
Územia parkovej a sadovnícky upravenej zelene, ale aj plochy zelene s úpravou lesoparkového charakteru .		
SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH		
prevládajúce - parky - sadovnícka plošná a líniová zeleň - lesoparkové úpravy		
prípustné V území je prípustné umiestňovať najmä : - vodné plochy		
prípustné v obmedzenom rozsahu V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä : - pobytové lúky - ihriská a hracie plochy - drobné zariadenia vybavenosti súvisiace s funkciou - náučne chodníky, turistické a cyklistické trasy - zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia funkčnej plochy		
nepripustné - parkinggaráže nad terénom - stavby a zariadenia nesúvisiace s funkciou		

Zdroj: Územný plán zóny Táboriky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 1622_textova_cast_par-raca-taborky-hustekle-25maj2020_f.pdf

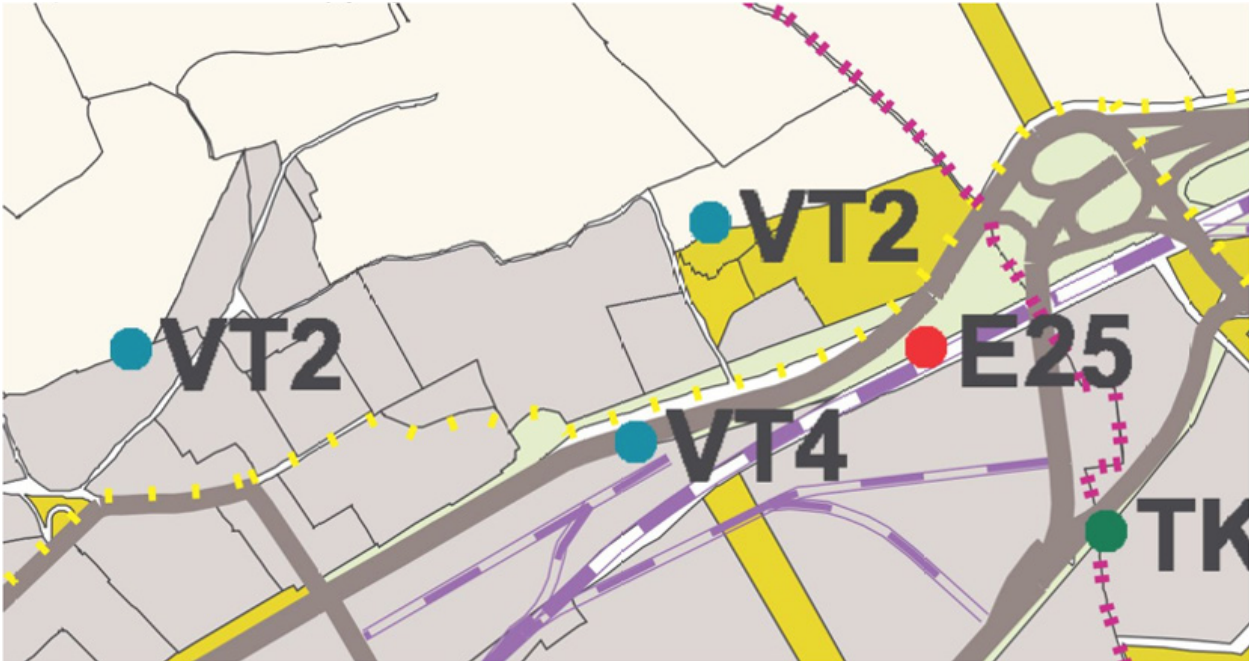
ÚZEMIA MESTSKEJ ZELENÉ		1120
1110	parky, sadovnícke a lesoparkové úpravy	
1120	vyhradená zeleň	
1130	ostatná ochranná a izolačná zeleň	
PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH		
Územia zelene botanických a zoologických záhrad, arborét, zelene cintorínov a urnových hájov.		
SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH		
prevládajúce - areálová zeleň - plošná a líniová zeleň - botanické záhrady - arboréta - zoologické záhrady - cintoríny, urnové háje		
prípustné V území je prípustné umiestňovať najmä : - zariadenia vybavenosti súvisiace s funkciou		
prípustné v obmedzenom rozsahu V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä : - vodné plochy v plochách zelene - les - zeleň krajinnú a ekostabilizačnú - zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia funkčnej plochy		
nepripustné - parkinggaráže nad terénom - stavby a zariadenia nesúvisiace s funkciou		

Zdroj: Územný plán zóny Táboriky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 1622_textova_cast_par-raca-taborky-hustekle-25maj2020_f.pdf

ÚZEMIA MESTSKEJ ZELENÉ		1130
1110	parky, sadovnícke a lesoparkové úpravy	
1120	vyhradená zeleň	
1130	ostatná ochranná a izolačná zeleň	
PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH		
Územia plošnej a líniovej zelene s funkciou ochrany kontaktného územia pred nepriaznivými účinkami susediacich prevádzok a zariadení, dopravných zariadení, zeleň v ochranných pásmach vedení a zariadení technickej vybavenosti a sprievodná zeleň vodných tokov. V územiach je potrebné rešpektovať špecifické podmienky jednotlivých druhov ochranných pásiem.		
SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH		
prevládajúce - zeleň líniová a plošná		
prípustné V území je prípustné umiestňovať najmä : - zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti s ochrannými pásmami		
prípustné v obmedzenom rozsahu V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä : - stavby pre individuálnu rekreáciu mimo koridorov plynovodov, vodovodov, produktovodov - drobné zariadenia vybavenosti súvisiace s funkciou - ČSPH - diaľničné odpočívadlá, odstavné státa a parkoviská - zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia - zariadenia na separovaný zber odpadov miestneho významu okrem nebezpečného odpadu.		
nepripustné - stavby a zariadenia nesúvisiace s funkciou		

Zdroj: Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 1622_textova_cast_par-raca-taborky-hustekle-25maj2020_f.pdf

Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, 2007 v znení zmien a doplnkov 01, 02, 03, 05 stanovuje v zóne Táborky – Huštekle v riešenom území verejnoprospešnú stavbu:
VT2 – dobudovanie systému záchytných priekom na ochranu zástavby pred prívalovými vodami zo svahov

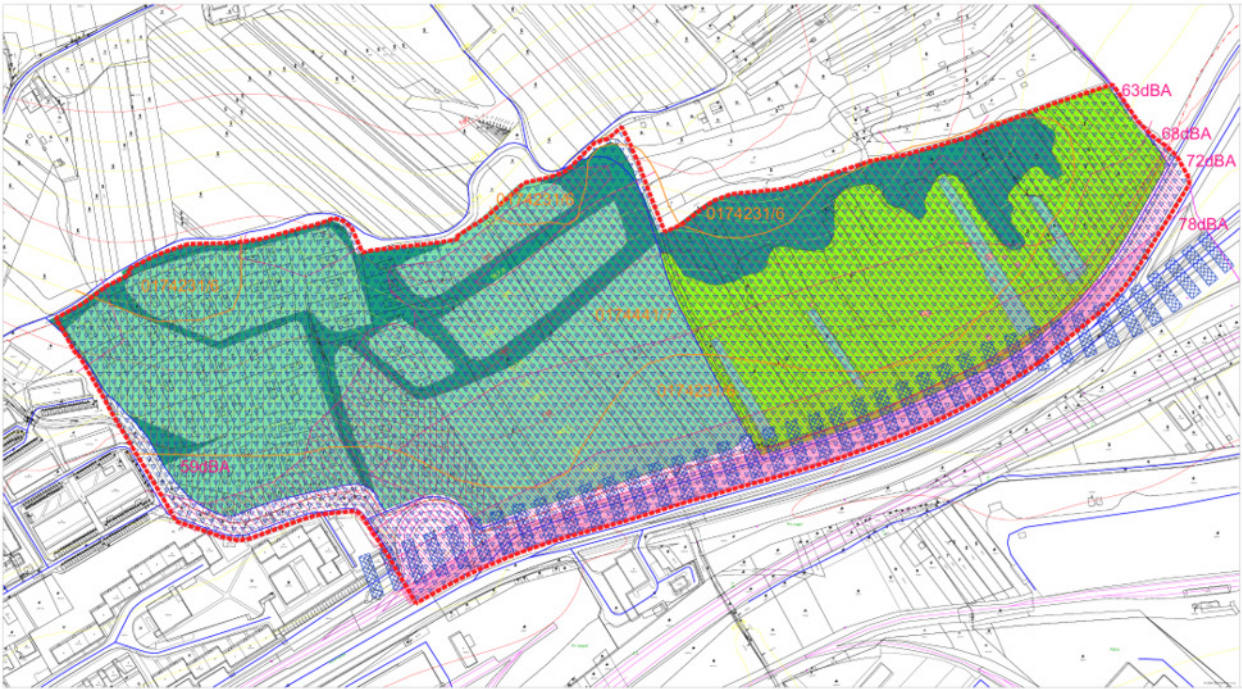

Zdroj: Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 1622_textova_cast_par-raca-taborky-hustekle-25maj2020_f.pdf

3.5 Územnoplánovacie súvislosti

3.5.1. Územný plán zóny Táborky – Huštekle

Prieskumy a rozbor : ochrana prírody a životné prostredie

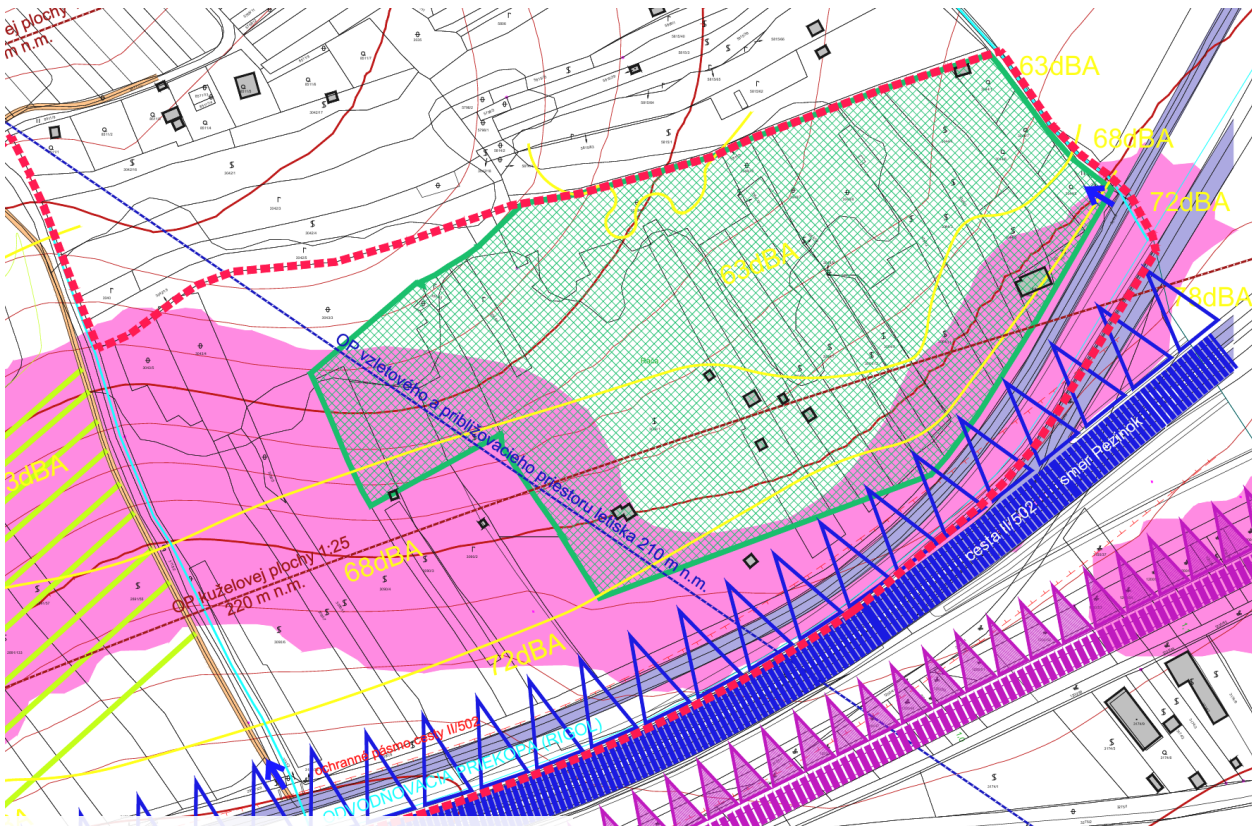

LEGENDA :	
STAV	ADMINISTRATÍVNE HRANICE
	HRANICA KATASTRÁLNEHO ÚZEMIA
	HRANICA ZASTAVANÉHO ÚZEMIA K 1. 1. 1990
	HRANICA RIEŠENÉHO ÚZEMIA
SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA	
	NELESNÁ DREVINOVÁ VEGETÁCIA
	ZÁHRADY
	VINICE
	DOPRAVNÉ PLOCHY A KOMUNIKÁCIE
	PLOCHY REKREAČNÝCH OBJEKTOV
	HRANICA BPEJ, KÓD BPEJ / SKUPINA
	PLOCHY DVESTOVANÉ, NEOBRÁBANÉ
STRESOVÉ FAKTORY SEKUNDÁRNE	
	ÚZEMIE ZASIAHNUTÉ NADMERNÝM HLUKOM
	ÚZEMIE OHROZENÉ PRÍVALOVÝMI DAŽDAMI 3. STUPEŇ

Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 – Prieskumy a rozbor : Ochrana prírody a životné prostredieILAC 1-1000 Územný plán zóny Táborky-Huštekle – Mestská časť Bratislava-Rača

Územie určené pre cintorín je v súčasnosti využívané prevažne ako záhrady, čiastočne ako vinohrady, vo vyšších polohách zasahuje nelesná drevinová vegetácia. Celé územie je ohrozené dažďom. Púchovská cesta je zdrojom nadmerného hluku a je zároveň koridorom inžinierskych sietí – plyn.

Prieskumy a rozbor : problémový výkres

LEGENDA	
PROBLÉMOVÝ VÝKRES	
	HRANICE RIEŠENÉHO ÚZEMIA
	RIEŠENÉ ÚZEMIE I.etapy RAČANY ROSSO, spracovateľ EXPOLINE / CUBEDESIGN 2011
	RIEŠENÉ ÚZEMIE "UŠ ZÓNY RAČANY ROSSO", spracovateľ G&D 2012
	VRSTVENICE TERÉNU
	TERÉN SO SKLONOM 7 - 12°
	VINOHRADNÍCKE TERÉNNÉ TERASY
	VODNÉ TOKY
	EXISTUJÚCE NADZEMNÉ STAVEBNÉ OBJEKTY
	DOPRAVNÉ PLOCHY A KOMUNIKÁCIE SPEVNENÉ
	DOPRAVNÉ KOMUNIKÁCIE NESPEVNENÉ
	ŽELEZNÍČNÉ A ELEKTRICKOVÉ TRATE
	ZASTÁVKY MHD
	PEŠIA DOSTUPNOSŤ k MHD 3 min.
	POTENCIÁLNE DOPRAVNÉ VSTUPY DO RIEŠENÉHO ÚZEMIA
	LÍNOVÝ ZDROJ HLUKU Z AUTOMOBILOVEJ DOPRAVY
	LÍNOVÝ ZDROJ HLUKU Z ELEKTRICKEJ A ŽELEZNÍČNEJ DOPRAVY
	IZOCHRÓNY ZATÁŽENIA ÚZEMIA HLUKOM
	BODOVÁ DOPRAVNÁ ZÁVADA
	OCHRANNÉ PÁSMO LETISKA M.R.ŠTEFÁNKA
	PRIEHLADY NA IKONICKÉ DOMINANTY BRATISLAVY
	FUNKCIA PODLA PLATNÉHO ÚPN MESTA BRATISLAVY V KONFLIKTE S TYPOM GEOLOGICKÉHO PODOLŽIA

Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 – Prieskumy a rozbor : Ochrana prírody a životné prostredieILAC 1-1000 Územný plán zóny Táborky-Huštekle – Mestská časť Bratislava-Rača

Prieskumy a rozbor zóny Táborky – Huštekle, preukázali, že predmetné územie je vhodné pre funkciu bývania, zmiešanej funkcie bývania a občianskej vybavenosti ako aj samostatnej občianskej vybavenosti. Rušivým faktorom pre rozvoj obytnej funkcie a vybraných funkcií občianskej vybavenosti **je hluk z dopravy, najmä automobilovej a zo železnice**. Mierne problematická je lokalizácia cintorína v zmysle platného územného plánu mesta, nakoľko v riešenom území je náročné skalnaté podložie.

Prieskumy a rozbor zóny Táborky - Huštekle identifikovali nasledovné najdôležitejšie problémy a limity rozvoja územia:

- majetko-právne vzťahy v území – vo väčšej časti riešeného územia sú rozdrobené majetkoprávne vzťahy, územie je priečne členené na množstvo úzkych a väčšinou samostatne nevyužitelných parciel; ďalším problémom je, že takmer **celé riešené územie, ako aj príľahlé parcely sú vo vlastníctve fyzických a právnických osôb** ani potenciálne vhodné parcely pre dopravné pripojenie nie sú vo verejnom vlastníctve; **problematické bude aj umiestnenie verejných funkcií – cintorín, zariadenia sociálnej starostlivosti, verejná zeleň,**
- hluk a exhaláty z automobilovej a železničnej dopravy
- odvádzanie dažďových vôd bude vyžadovať záber pozemkov, nakoľko je potrebné, aby voda ostávala zachytená v riešenom území a neodtekala
- **potrebné nové dopravné napojenie z Púchovskej ulice, najmä pre funkciu celomestského významu – cintorín / urnový háj / krematórium**
- umiestnenie funkcie cintorína, vzhľadom na skalnaté podlažie – bude potrebné v rámci prípravy Zadania ÚPNZ prediskutovať s dotknutými a dohodnúť vhodnú funkčnú náplň – predbežne sa javí vhodnejšie lokalizácia urnového hája a krematória
- celková svahovitosť terénu bude musieť byť zohľadnená pri dopravnom riešení a najmä pri architektonickom riešení budov, pre objekty verejnej sociálnej vybavenosti to môže znamenať vyššie investičné i prevádzkové výdavky samosprávy
- terénne terasy – v území sa nachádzajú malebné terénne terasy, ktoré sú odkazom na tradičný spôsob starostlivosti o krajinu, vhodné by bolo ich aspoň čiastočne zachovať

Zdroj: Územný plán zóny Táborky-Huštekle – Mestská časť Bratislava-Rača

Základné princípy urbanistického riešenia zóny Táborky - Huštelke

Hlavné princípy a ciele urbanistického riešenia a spôsoby riešenia:

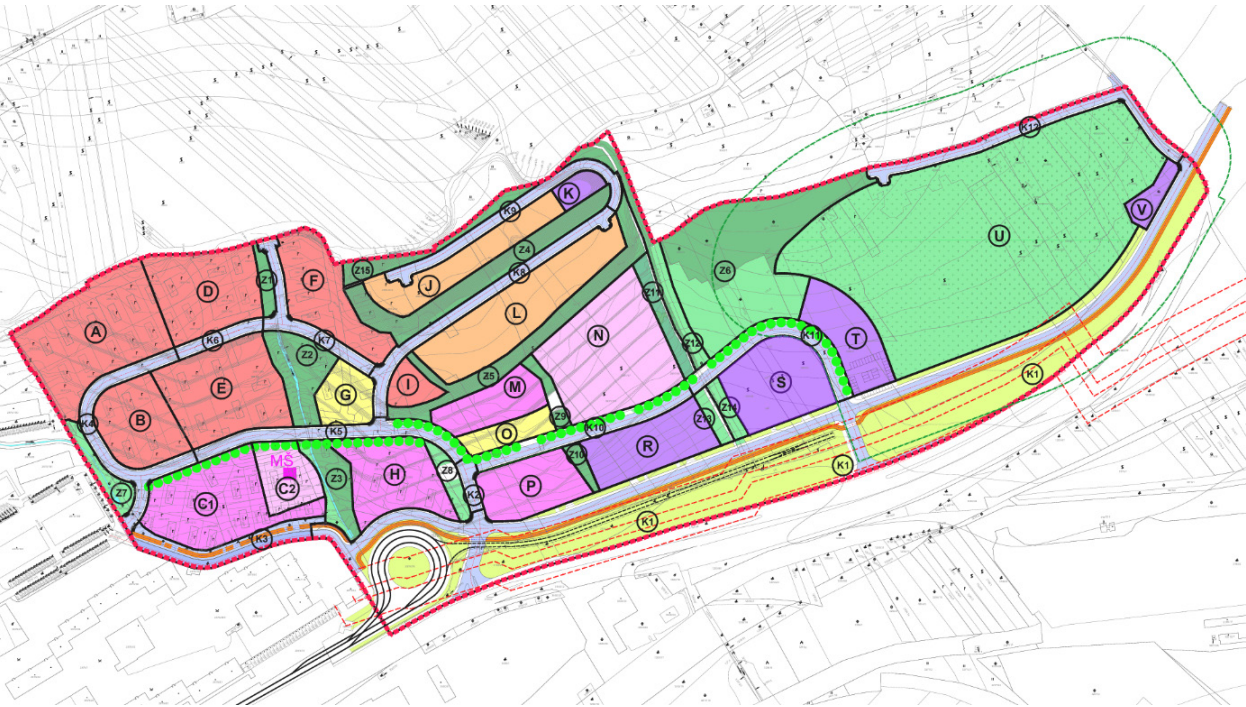
- Rešpektovanie terénnych daností územia – vinohradnícke terasy, ktoré odkazujú na tradičné hospodárenie na svahoch Malých Karpát. V návrhu sa definujú plochy zelene – strmé svahy terás, ktoré majú ostať v pôvodnom charaktere čím, okrem iného, dodajú obytnému územiu jedinečnosť (Z4, Z15, Z5)
- Rešpektovanie vodných tokov a príľahlej zelene (Z1, Z2, Z3, Z11, Z12, Z13, Z14), ktoré sa ponechávajú v riešenom území ako „bezzásahové“ plochy prírodnej zelene.
- Urbanistická štruktúra má vytvárať plynulý prechod medzi intenzívne využívaným v súčasnosti za stavaným obytným územím a voľnou krajinou, nakoľko ide o koncovú lokalitu mesta.
- Novonavrhnutá dopravno-komunikačná sieť rešpektuje terénne danosti, komunikácie sú trasované najmä po vrstevniciach, čo pomáha aj zadržiavaniu vody v území.
- Územie je napojené na Púchovskú ulicu (račianska radiála) dvoma novými napojeniami, čím sa zabezpečuje kvalitná a logická dopravná obsluha a zároveň sa nezafažuje existujúce obytné územie
- V zóne je navrhnutá hierarchizácia a špecifikácia jednotlivých verejných priestorov; rozmiestnenie rôznych typov aktivít v území naviazaných na hlavnú spoločensko-prevádzkovú os územia (K5, K10, K11). Na túto os sa viaže spoločenský priestor lokálneho významu (O) – v centrálnej polohe vo väzbe na zariadenie pre seniorov, oddychová zóna – park (Z6), aktívna zóna (G) – ihriská pre deti i dospelých, športové plochy, spevnené plochy, ako aj priestory okolo jednotlivých objektov bytových domov s občianskou vybavenosťou a objektov občianskej vybavenosti.
- Hmotné riešenie formou solitérnych objektov má za cieľ čo najviac rozvoľniť štruktúru a voľne ju zasadiť do zelene.

b
a
s

Funkčné využitie územia zóny Táborky - Huštelke

Zóna je určená pre štyri dominantné funkčné využitia:

- bývanie v bytových a rodinných domoch v kombinácii s polyfunkčnými domami
- občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu – objekty sociálnej starostlivosti a objekty charakteru administratívnych budov, kde môžu byť umiestnené okrem funkcie prenajímateľnej administratívy aj funkcie vedy, výskumu
- cintorín s objektom domu smútku a technickým vybavením
- park až lesopark

Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 – Schéma B: Funkčné využitie Zdroj: Územný plán zóny Táborky-Huštekle – Mestská časť Bratislava-Rača

LEGENDA:

	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA		STROMORADIE
	VYMEDZENIE REGULAČNÝCH BLOKOV		10 - CINTORÍN, URNOVÝ HÁJ
	OZNAČENIE REGULAČNÉHO BLOKU		09 - VEREJNÁ ZELEŇ
			08 - ZELEŇ PRÍRODNÁ
			07 - ZELEŇ OCHRANNÁ
	01 - BÝVANIE V MALOPODLAŽNÝCH BYTOVÝCH DOMOCH		11 - DOPRAVNÉ KOMUNIKÁCIE A PLOCHY
	02 - BÝVANIE V BYTOVÝCH DOMOCH S OBČIANSKOU VYBAVENOSŤOU		UMIESTNENIE MŠ V REGULAČNOM BLOKU
	03 - BÝVANIE V RODINNÝCH DOMOCH		06 - OCHRANNÉ PÁSMO CINTORÍNA
	04 - OBČIANSKA VYBAVENOSŤ - SOCIÁLNA, VEREJNÁ (SOV)		05 - OCHRANNÉ A BEZPEČNOSTNÉ PÁSMO VTL
	05 - OBČIANSKA VYBAVENOSŤ		
	06, 07 - URBANIZOVANÉ VEREJNÉ PRIESTORY (IHRISKÁ, NÁMESTIE)		

b
a
s

Hmotovo priestorové riešenie zóny Táborky - Huštelke

Hmotovo – priestorové riešenie je inšpirované najmä samotným charakterom územia, bohatým na rôzne prírodné elementy – terénne terasy, vodné toky s pobrežnými porastami, lesná zeleň. Samotné urbanistické riešenia si vzalo za cieľ čo najviac zachovať tieto hodnotné prvky vo svojej prirodzenej podobe. Z toho dôvodu boli vyčlenené zelené „bezzásahové“ územia, ktoré sú v riešení definované ako „územia prírodnej zelene“, „lesopark“. Sem patria strmé svahy terénnych pôvodne vinohradníckych terás, územia vodných tokov s príslušnou zeleňou a lesná zeleň v dotyku s plochou cintorína.

Dopravná obsluha riešeného územia je citlivo trasovaná po teréne bez zásadnejších terénnych úprav. Bloky zástavby sú následne riešené intenzívnejšie tak, aby boli dodržané povolené maximálne indexy intenzity využitia územia v zmysle platného územného plánu hl. m. SR Bratislavy. Objemové a výškové riešenie má tvoriť mierne sa znižujúcu a rozvoľnenejšiu zástavbu od existujúcej zástavby v smere do voľnej krajiny. Tento zámer je zhmotnený bytovými domami do max 8 NP na juhozápadnej strane územia až po rodinné domy v severnej časti riešeného územia.

Na východnej strane je lokalizovaný cintorín/urnový háj, ktorý by si mal zachovať čo najviac prírodný charakter.

Územie pozdĺž Púchovskej ulice je tvorené líniovou zástavbou nadmestskej občianskej vybavenosti a polyfunkčnými plochami. Pri novonavrhovaných dopravných vstupoch z Púchovskej ulice sú navrhované urbanistické akcenty.

Urbanistické a architektonické riešenie z hľadiska dopadov zmeny klímy.

Predložené urbanistické riešenie obsahuje opatrenia potrebné na obmedzenie dopadov prebiehajúcej zmeny klímy. Požiadavky záväznej časti ÚPN hl. m. SR Bratislava sú konkrétne aplikované do samotného riešenia.

Opatrenia:

- Podpora pešieho pohybu a znižovanie individuálnej automobilovej dopravy – zabezpečením plynulosti peších ťahov, väzbe na zastávky MHD, predĺženie trasy električky.
- Ochrana existujúcich prírodných zelených plôch pri vodných tokoch a na strmých svahoch, ktoré regulácia ponecháva ako „prírodnú zeleň“ bez parkových úprav
- Návrh výsadby vysokej zelene do navrhovaných spevnených plôch – zábrana prehrievania spevnených povrchov
- Pre novú výstavbu spevnených plôch sa navrhuje uvažovať s vodopriepustnými povrchmi s umiestnením vodného prvku
- f. g. Pre novú výstavbu objektov občianskej vybavenosti a bývania navrhovať využitie alternatívnych zdrojov energie. Pri plochých strechách sa požaduje riešenie zelenými vegetačnými strechami. Pre komplexné riešenie dažďových vôd sa vyžaduje riešiť opatrenia na zadržiavanie vody v území, vždy v každom regulačnom bloku. Pozdĺž dopravných komunikácií sa nachádzajú zelené plochy, kde je možné dažďové vody zachytiť

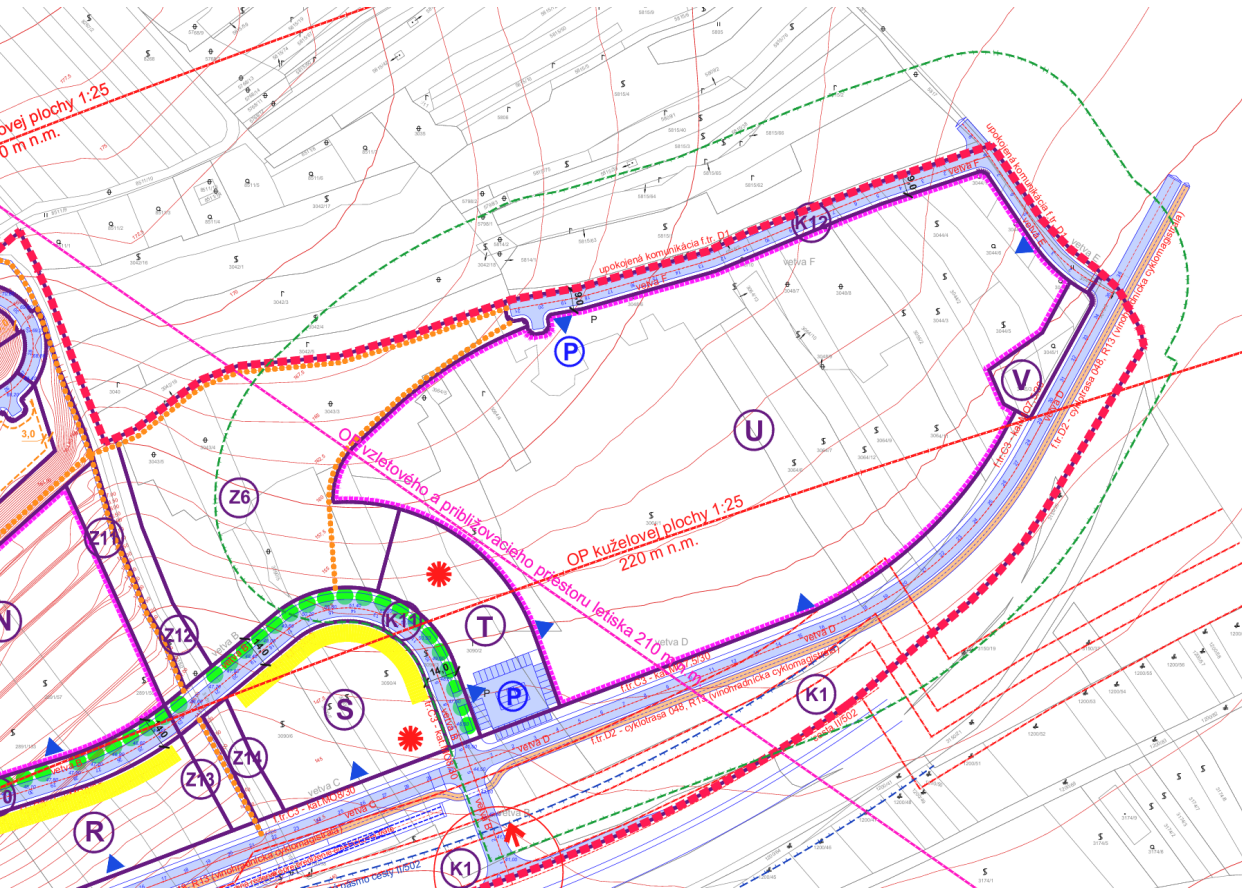
LEGENDA

KOMPLEXNÝ URBANISTICKÝ NÁVRH

	VYMEZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA		ZELEŇ VEREJNÁ		HLAVNÉ PEŠIE VSTUPY
	BYTOVÉ DOMY		ZELEŇ OCHRANNÁ		STROMORADIE
	BYTOVÉ DOMY + OV		ZELEŇ AREÁLOVÁ (MŠ, SV, ŠPORTOVISKÁ)		PEŠIE PREPOJENIA
	SOV - SOCIÁLNA VYBAVENOSŤ		ZELEŇ BYTOVÝCH DOMOV		ZASTÁVKY MHD (elektrický)
	OV - OBČIANSKA VYBAVENOSŤ		ZELEŇ RODINNÝCH DOMOV	3,5NP	PODLAŽNOSŤ NAJVIŠŠEJ ČASTI OBJEKTU
	ŠPORTOVÉ PLOCHY, VYBAVENOSŤ CYKLOTRASY		VODNÉ TOKY A PLOCHY		TRASA ELEKTRIČKY
	CINTORÍN		DOPRAVNÉ KOMUNIKÁCIE A PLOCHY		VÝHLADOVÁ TRASA ELEKTRIČKY - ÚZEMNÁ REZERVA
	ZELEŇ PRÍRODNÁ		PEŠIE PLOCHY		HRANICE REGULAČNÝCH BLOKOV
			CYKLISTICKÁ KOMUNIKÁCIA		AREÁL SOV

Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 – Komplexný urbanistický návrh TLAC_1-1000

Regulačné bloky zóny Táborky – Huštelke

Územný plán zóny Táborky–Huštelke MČ Bratislava Rača, 2024 – Regulačný výkres. TLAC_1-1000

Návrh zelene zóny Táborky – Huštelke

Návrh zelene vychádza z hlavného cieľa riešenia územia, ktorým je vytvoriť plynulý a nenásilný prechod medzi zastavaným územím mesta a voľnou prírodou a zachovanie typických prírodných črt územia. Z týchto dôvodov riešenie prináša striktné vymedzenie plôch zelene a ich charakteristiku a následne intenzívnejšie využitie samotných stavebných regulačných blokov.

Zelené plochy sú podľa ich charakteru rozdelené nasledovne:

- **zeleň prírodného charakteru** – plochy, kde sa požaduje zachovanie prirodzených porastov bez vážnejších sadovníckych úprav, úpravy predstavujú vytvorenie peších chodníkov s nespevneným povrchom prípadne so spevneným ale vodopriepustným povrchom – plochy Z1, Z2, Z3, Z15, Z4, Z5, Z12, **severná časť bloku Z6**, ktorá tvorí súčasť lesoparku.
- **zeleň sadovnícky upravená a pravidelne udržiavaná** – Z7, Z8, Z9, Z10, Z11, Z13, Z14, **južná časť lesoparku Z6**, plocha cintorína U, kde sa počíta so zachovaním vzrastlých solitérnych stromov, zeleň ochranná popri komunikáciách, zeleň v rámci stavebných regulačných blokov.

Zelené plochy sú z hľadiska funkčného využitia a prevádzkového usporiadania principiálne rozdelené do dvoch skupín:

- zeleň verejne prístupná bez obmedzení – predpokladá sa budúca správa verejným subjektom
- zeleň prírodná – plochy existujúcej nelesnej drevinovej vegetácie, navrhujeme odstrániť invázne druhy drevín a doplniť pôvodnými drevinami vhodnými na dané stanovište
- zeleň verejná – časť je navrhovaná na doplnenie plôch zelene prírodnej, časť tvorí navrhovaný park, priestory okolo objektov občianskej vybavenosti, ktoré nie sú uzavretými areálmi, súčasťou bude aj aleja popri komunikácii
- zeleň ochranná – popri komunikácii
- vyhradená zeleň – plochy s regulovaným prístupom verejnosti, alebo so zamedzeným prístupom verejnosti, budúca správa sa predpokladá prevádzkovateľom/majiteľom príslušného objektu
- zeleň areálová – vyhradená zeleň v areáloch MŠ, sociálnych služieb a športoviska
- zeleň bytových domov – súkromná zeleň okolo bytových domov
- zeleň rodinných domov – súkromná zeleň pri rodinných domoch
- zeleň cintorína

09 – Zelené plochy – sadovo upravená verejná zeleň

Územia parkovej a sadovnícky upravenej zelene, ale aj plochy zelene s úpravou lesoparkového charakteru. Zeleň verejne prístupná bez obmedzení, predpokladá sa budúca správa verejným subjektom, časť je navrhovaná na doplnenie plôch zelene prírodnej, časť tvorí navrhovaný park, priestory okolo objektov občianskej vybavenosti, ktoré nie sú uzavretými areálmi, súčasťou bude aj stromoradie popri komunikácii. Územie určené pre verejnú zeleň. Umiestňuje sa tu pešia komunikácia a pešie plochy, vedenia inžinierskych sietí, prvky mestského mobiliáru a verejného osvetlenia. Zeleň je sadovnícky upravená a udržiavaná

V regulačnom bloku možno umiestniť:

- Parky, sadovnícku plošnú a líniovú zeleň, lesopark
- Vodné plochy
- Pešie chodníky a spevnené plochy
- Pobytové lúky
- Hracie prvky, mobiliár, športové prvky
- Zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia

10 – cintorín, urnový háj – územie cintorína a urnového hája

Územie musí byť riešené architektonickou súťažou s dorazom na terénne a sadové úpravy, spolu a objektom domu smútku a technických služieb v regulačnom bloku T.

V regulačnom bloku možno umiestniť:

- Hrobové miesta, urnové miesta a steny
- Areálová zeleň
- Vodné plochy
- Pešie chodníky a spevnené plochy
- Rozptyľové lúky
- Mobiliár
- Zariadenia vybavenosti súvisiace s funkciou
- Zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia
- Plochy pre progresívne ekologické spôsoby pochovávania

Požiadavky na prevádzku regulačného bloku:

- Územie regulačného bloku je verejne prístupné
- Regulačný blok musí byť oplotený
- Všetky dažďové vody musia byť zadržané na ploche regulačného bloku
- Potrebné je osobitnú pozornosť venovať odvedeniu dažďových vôd zo spevnených plôch
- Všetky požiadavky na statickú dopravu je potrebné riešiť v rámci regulačného bloku T a regulačného bloku U

Návrh prvkov ÚSES zóny Táborky - Huštelke

Najbližším prvkom RÚSES je regionálny biokoridor **RBkXI Struha**, tvorí ho Vajnorský potok a je vzdialený od riešeného územia cca 100m východným smerom. Najbližším regionálnym biocentrom je RBc23 Šprinclov majer vzdialený od riešeného územia cca 700m južným smerom. Najbližším chráneným územím je CHKO Malé Karpaty a SKCHVU 014 Malé Karpaty, od riešeného územia sú vzdialené cca 1000m severným smerom.

Biocentrá ani biokoridory na miestnej úrovni v riešenom Územný plán zóny Táborky-Huštekle MČ Bratislava Rača, 2024 nenavrhuje.

Ďalšími prvkami ÚSES sú:

- **Interakčné prvky plošné** – túto funkciu budú spĺňať plochy nelesnej drevinovej vegetácie (existujúce) a nové plochy prírodnej vegetácie navrhované okolo vodných kanálov a vodných tokov, navrhovaná plocha parku ako aj **plocha cintorína**
- Interakčné prvky líniové – túto funkciu budú spĺňať novo navrhované aleje a plochy prírodnej zelene a plochy ochrannej zelene okolo komunikácií.

Opatrenia

- V riešenom území sa vyčleňujú líniové prvky zelene , ktoré budú slúžiť ako refúgiá pre faunu, vhodné trasy a migračné trasy a prepojenia v smeroch východ – západ, ako aj v severojužnom smere,
- všetky dreviny navrhované na výsadbu musia byť pôvodné z druhov potenciálnej prirodzenej vegetácie daného územia v plochách nelesnej drevinovej vegetácie odstrániť postupne všetky nepôvodné druhy drevín a na hradíť ich pôvodnými druhmi.

Ekostabilizačné opatrenia

- výsadba ochrannej zelene s funkciou izolačnou a hygienickou okolo komunikácií, kde je najvyššia hladina hluku z dopravy, výsadba bude viacetážová so stromovou a krovinnou vrstvou, ktoré maximálne eliminujú nežiaduce vplyvy hluku.
- Protipovodňové a protierózne opatrenia
- navrhované zastavané územie je rozčlenené plochami a líniami zelene, kde sa infiltruje dažďová voda a zamedzí sa jej stekaniu do nižšie položeného zastavaného územia.

3.5.2 Širšie vzťahy

Poloha

Novo-uvažovaný cintorín Rača sa nachádza v severnej časti katastrálneho územia, na hranici s katastrálnym územím Vajnory. Riešené územie spadá pod rozvojovú oblasť Táboriky-Huštekle. Poloha cintorína je takto determinovaná platným územným plánom, ktorého poloha je označená číslami 1120, 1110 a 1002, pre vyhradenú zeľ, parky, lesoparkové úpravy a krajinnú zeľ a D201 pre občiansku vybavenosť, slúžiacu potrebám cintorínu. Parcela je v tesnej blízkosti Račianskej radiály II/502 a aktívnej cyklotrasy, smerujúcej do Svätého Jura z južnej strany. V severnej a východnej časti parcela hraničí s vinohradmi a rekreačnými, záhradkárskymi pozemkami. Zo západnej strany sa riešené územie napája na rozvojovú oblasť Táboriky-Huštekle, v ktorej je uvažovaná zástavba zmiešaného charakteru. Z južnej strany je riešené územie výrazne oddelené od územnej štruktúry nachádzajúcej sa za račianskou radiálou a súbežnou železničnou traťou 120, smerujúcou na sever, smer Žilina.

Urbanistické štruktúry okolia

Širší okruh zástavby nemá ucelenú mierku či urbanistickú štruktúru. Na južnej strane Račianskej radiály, vyznačenej v územnom pláne prevažne ako rozvojová oblasť, sa nachádza voľná zástavba výrobných objektov, stredných škôl a rekreačných chatiek. Severozápadná strana od radiály má ucelenejšiu urbanistickú štruktúru s priamym kontrastom k voľnej krajine, vinohradom a lesom v severnej časti. V rámci širšieho okolia nachádzajúceho sa severne od Račianskej radiály sa nachádza riešená oblasť cintorína. Najdôležitejším faktorom k vytvoreniu nového cintorína v Rači je vybudovanie infraštruktúry navrhnutej v rámci rozvojovej oblasti Táboriky-Huštekle.

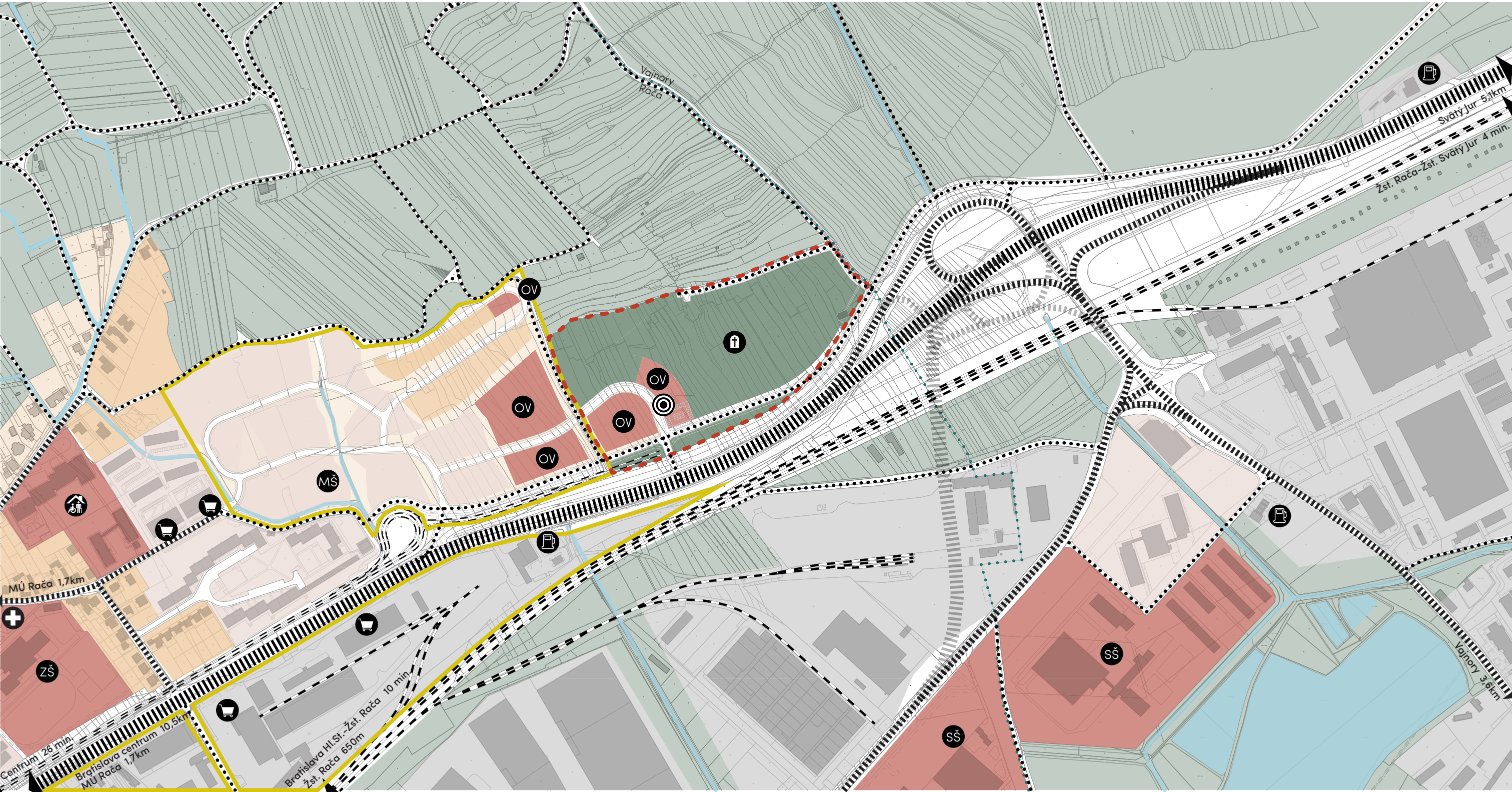
Pre rozvojovú oblasť Táboriky-Huštekle bol zhotovený územný plán zóny, schválený uznesením Miestneho zastupiteľstva Bratislava – Rača, dňa 29. marca 2022. Územný plán zóny v súčasnosti (11/2025) nenadobudol platnosť a je stále v procese obstarávania a prerokovávaní. Urbanistickú štruktúru bude tvoriť zmiešaná výstavba bytových domov, rodinných domov a občianskej vybavenosti. Najväčší podiel patrí bytovej výstavbe. Plocha rodinných domov sa nachádza v severnej časti zóny, v polohe s najväčším prevýšením vinohradníckych terás. Občianska vybavenosť je umiestnená prevažne v blízkosti riešenej oblasti cintorína Rača. Uprostred bytovej výstavby sa plánuje materská škola. Návrh dopravnej infraštruktúry počíta s vybudovaním siete cyklotrás a koridorov výhradne pre pešiu dopravu. Plán počíta s predĺžením električkovej trate smerom k cintorínu, avšak ten nerešpektuje potrebu jednoduchého prístupu užívateľov autobusovej linky, ktorej zastávky sú podľa návrhu súčasťou račianskej radiály.

Charakter a spôsob zmeny ďalších rozvojových oblastí, nachádzajúcich sa južne od riešenej oblasti, neboli počas spracovávaní tejto analýzy verejne dohľadateľné.

Priliehajúce rekreačné oblasti

Poloha nového cintorína v Rači sa nachádza na úpätí masívu Malých Karpát a v tesnej blízkosti CHKO Malé Karpaty. Pozdĺž severnej hranice riešeného územia prebieha hranica vnímania prírodného masívu. V blízkosti sa ďalej nachádza biokoridor spájajúci Biotop Malých Karpát s Vajnorským rybníkom. Vajnorský rybník v blízkosti riešeného územia sa ďalej biokoridorom spája s národnou prírodnou rezerváciou Šúr. Žiaden z biokoridorov nezasahuje do územia vyhradeného cintorína, ale ich blízkosť v širšom okolí indikuje nutnosť citlivých zásahov do krajiny.

Legenda plošného členenia

	zástavba bytových domov		vodné plochy, vodné toky		električkové trate
	zástavba rodinných domov		zeleň, vinice, vegetačné pásy, biocentrá, biokoridory		železničné trate
	občianska vybavenosť		plocha určená pre nový cintorín Rača		obslúžné / vedľajšie komunikácie
	výroba, služby a obchod		parcely registra „C“ (september 2025)		cesty 2. a 3. triedy
	rozvojové územia		hranica riešeného územia		račianska radiála II/502

	materská škola		čerpacia stanica
	základná škola		zdravotnícke stredisko
	stredná škola		občianska vybavenosť - nešpecifikovaná
	domov dôchodcov		uvažovaná poloha nového cintorínu
	obchod - služby		východzí bod merania vzdialeností

Výkres širších vzťahov
Mierka 1:5000

Obstarávateľ:
MARIANUM - pohrebničníctvo mesta Bratislava
Spracovateľ:
bams office s.r.o. + Ing. Denisa Halajová, PhD.

3.6 Dopravné vzťahy

Riešené územie je prístupné zo všetkých štyroch svetových strán, pričom charakter a významnosť vstupov sa líši v závislosti k polohe. Hlavný vstupný priestor do areálu je uvažovaný v juhozápadnej časti. Podľa územného plánu sa tu má súčasne nachádzať zázemie cintorína a občianska vybavenosť funkčne previazaná s činnosťami cintorína. Južný prístup podľa územného plánu zóny Táboriky-Huštekleby by mal nadväzovať na napojenie k Račianskej radiále. Severný a východný prístup slúžia ako doplnkové kvôli prístupnosti a priechodnosti celého areálu.

Komunikácie nachádzajúce sa na sever od riešeného územia plnia len obslužnú funkciu pre obhospodarovanie vinohradov a prístupovú funkciu pre záhradkárov v okolí. Ich povrch je prevažne nespevnený a tým pádom neutržiavaný. Kontrastom sú komunikácie južne od parcely vrátane radiály, pozdĺž ktorej sa tiahne železničná trať 120 vo smere na Žilinu.

V územnom pláne je vyznačený možný presun Račianskej radiály v úseku od Gaštanového hájika po križovatku Rybníčná – Račianska v polohe predĺženej ul. Na pántoch, vrátane mimoúrovňových napojení. To by malo pozitívny dopad na ukludnenie dopravy v blízkosti cintorína, vrátane nadmernej hlučnosti. V súčasnosti sa skôr však uvažuje o komplexnej modernizácii existujúcej Račianskej radiály, nie o jej presune. Mesto Bratislava postupne pripravuje a realizuje projekty na zlepšenie stavu tratí a zastávok na viacerých radiálach, vrátane Račianskej.

Dostupnosť pre chodcov k verejnej doprave (autobus, električka)

Sieť verejnej dopravy je v širšom okolí riešenej oblasti strategicky rozmiestnená v blízkosti ich spádových okruhov alebo inštitúcií ako napríklad stredná škola. V súčasnosti najbližšia električková zastávka, Komisárky, sa nachádza vo vzdialenosti 400 metrov a autobusová zastávka, Vajnorský potok, vo vzdialenosti 550 metrov. V rámci analýzy sú súčasne zapracované plánované polohy električkovej a autobusovej zastávky v blízkosti cintorínu.

Zastávka električky Cintorín Rača	60 m	<1 min
Autobusová zastávka Cintorín Rača	80 m	1 min
Zastávka električky Bratislava, Komisárky	400 m	6 min
Autobusová zastávka Bratislava, Púchovská	750 m	10 min
Autobusová zastávka Bratislava, Vajnorský potok	550 m	7 min

Vzdialenosť je odhadovaná k najbližšiemu okraju riešenej oblasti cintorína. Všetky zastávky, okrem prípadu Vajnorského potoka, ktorého vzdialenosť a čas príchodu sú odhadované k východnej hranici parcely, sú počítané k juhozápadnému rohu parcely.

Dostupnosť pre cyklistov k sieti cyklotrás

V súčasnosti prebieha územím významná a aktívne používaná cyklotrasa od Rače do Svätého Jura. Táto cyklotrasa pozdĺž južného okraja riešenej parcely sa v územnom pláne zóny Táboriky-Huštekle presúva ďalej od vozovky radiály smerom do riešeného územia cintorína. Tento posun má viacero dôvodov, ktorými sú vytvorenie bezpečnejšej cyklotrasy s minimom krížení s chodníkmi, vozovkami pre automobily, električkovými traťami a vytvorenie priestoru pre električkovú zastávku predĺženej trate. Technicky je trasa prepojená s vetvou, ktorá smeruje do

Vajnor. Táto vetva je však súčasťou zdieľanej vozovky s automobilmi, preto nie je na vysokej bezpečnostnej úrovni.

Rača	1,5 km	<5 min
Svätý Jur	5,2 km	<16 min
Vajnory	3,3 km	<11 min
Bratislava – centrum	9,5 km	<29 min

Vzdialenosť, tak ako pri pešej doprave, je odhadovaná k najbližšiemu okraju riešenej oblasti cintorínu.

Dostupnosť automobilovou dopravou

Rača	3,4 km	25 min.
Svätý Jur	6,2 km	7 min.
Čierna Voda	7,8 km	8 min.
Chorvátsky Grob	14,1 km	13 min.
Ivanka pri Dunaji	9,9 km	9 min.
Pezinok	12,1 km	13 min.
Slovenský Grob	12,3 km	13 min.
Bernolákovo	13,9 km	12 min.
Vajnory	3,7 km	6 min.
Vinohrady	5,9 km	11 min.
Podunajské Biskupice	13,7 km	17 min.
Ružinov	12,6 km	18 min.
Nové Mesto	9,0 km	12 min.
Hrušov / Vrakuňa	13,4 km	16 min.
Nivy	12,6 km	18 min.
Dlhé Diely	19,9 km	30 min.
Kramáre	12,9 km	20 min.
Dúbravka	18,8 km	28 min.
Bratislava centrum	12,0 km	19 min.
Petržalka	17,7 km	20 min.

Vzdialenosť jednotlivých mestských štvrtí a samotný dojazd sú odhadované k juhozápadnej časti riešenej parcely ako miestu s najväčším potenciálom pre vytvorenie hlavného parkoviska cintorína. V rámci prieskumu sa zaznamenávala najkratšia vzdialenosť podľa máp Google Maps. Časová náročnosť odpovedá jazde osobného automobilu pri dodržiavaní rýchlostných limitov. Výpočet je len orientačný a môže sa líšiť v závislosti na čase, dátumu cestovania či ojedinelých dopravných situácií.

Kvôli súčasným tendenciám vývoja Bratislavy v závislosti k dostupnosti a diverzifikácii prevládajúcej automobilovej dopravy je vhodné zabezpečiť alternatívne spôsoby prístupu k cintorínu, ako sú vlakový spoj, električková verejná linka či napojenie na sieť cyklotrás mesta Bratislavy.

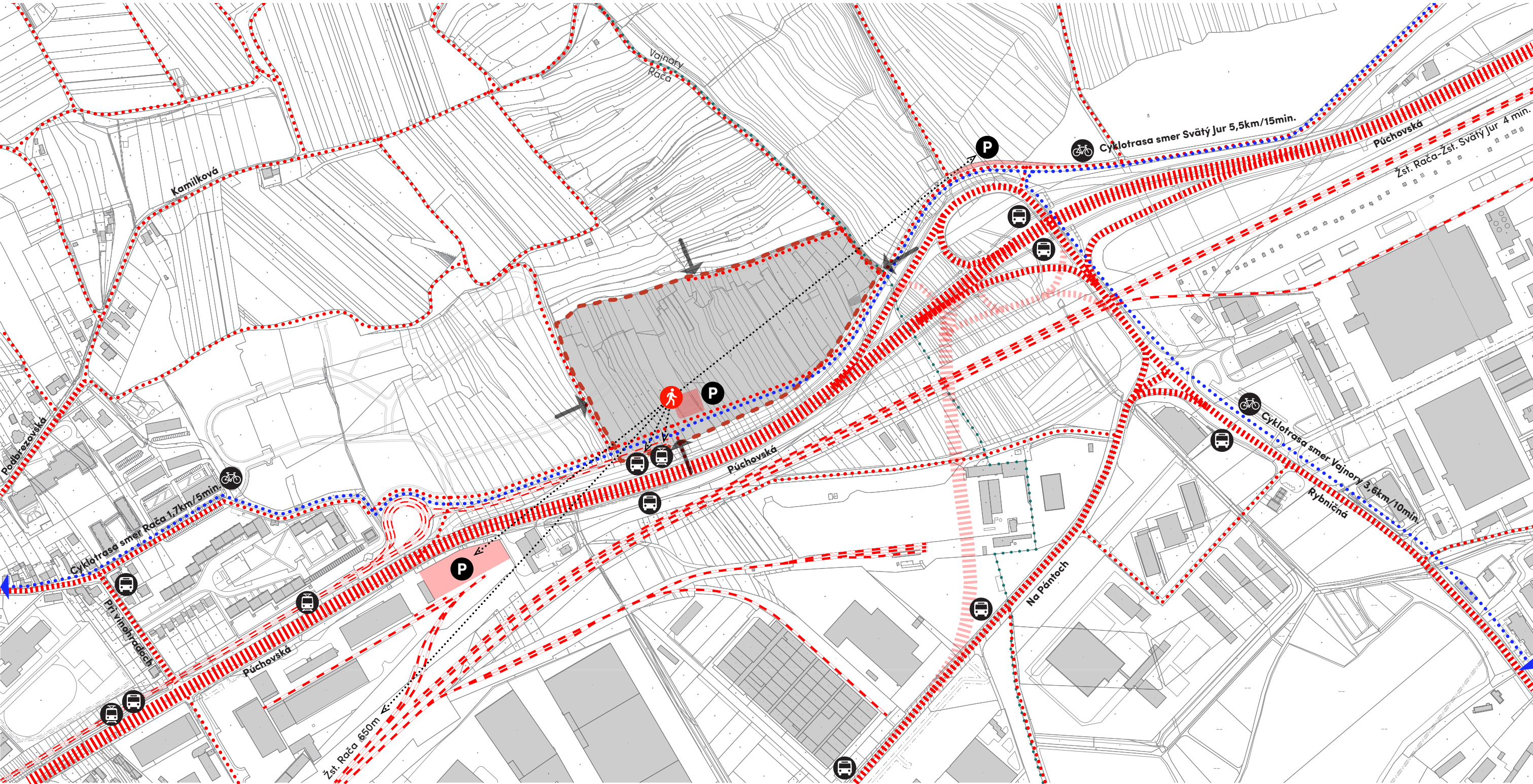
Dostupnosť pre chodcov od parkovísk v okolí

Parkovisko P+R Rača	800 m	11 min.
Parkovisko pri Vajnorskom potoku	250 m	3 min.

Medzi parkoviská sa nepočítajú tie, ktoré budú v rámci návrhu cintorínu Rača umiestnené v areáli. Počet parkovacích miest však bude vychádzať z minimálneho počtu potrebného k zaparkovaniu počas sezónnych špičiek, akými sú Pamiatka zosnulých, Vianoce a Veľká noc.

Vzdialenosť je odhadovaná k najbližšiemu okraju riešenej oblasti cintorína. Čas chôdze vychádza z priemernej rýchlosti 5km/h, neprekračuje však maximálnu stanovenú rýchlosť pre chodcov 6km/h, schválenú Národnou radou Slovenskej republiky, ktorá bude uvedená v platnosť od januára 2026.

Legenda mapy

- hranica riešeného územia
- parcely registra „C“ (september 2025)
- električkové trate
- železničná trať 120 Bratislava-Žilina
- prístupové miesta do cintorínu
- cyklistická trasa
- obslužné / vedľajšie komunikácie
- cesty 2. a 3. triedy
- račianska radiála II/502
- plánovaná preložka radiály II/502

- autobusové zastávky
- električkové zastávky
- smery cyklotrás v blízkosti cintorínu Rača
- parkovanie v blízkosti riešeného územia
- východzí bod - uvažovaný hlavný vstup

Pešia vzdialenosť

- k plánovanej autobusovej zastávke 50m / < 1 min.
- k plánovanej električkovej zastávke 40m / < 1 min.
- k železničnej stanici Bratislava-Rača 1,7km / 23 min.
- k P+R parkovisku Rača 800m / 11 min.

Výkres dopravného napojenia

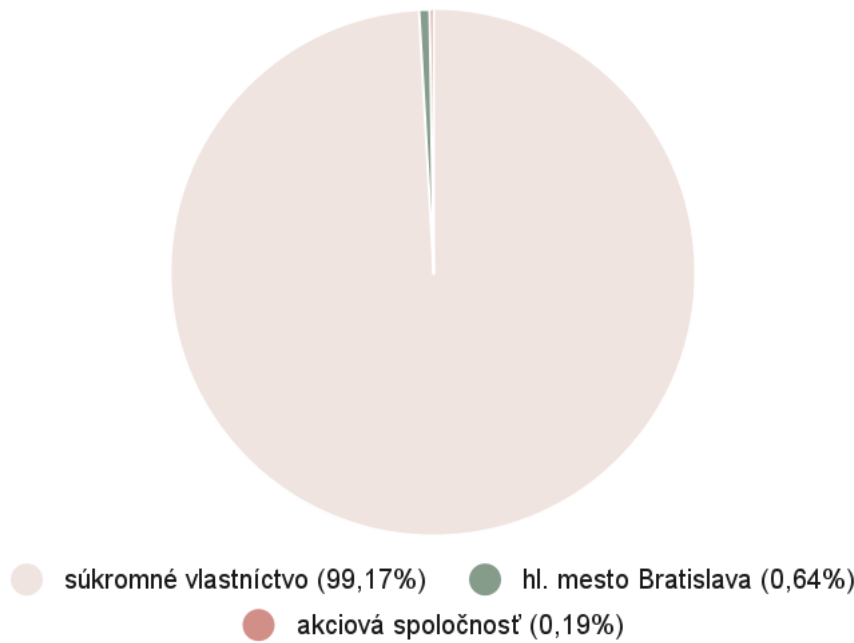
Mierka 1:5000

Obstarávateľ:
MARIANUM - pohrebničníctvo mesta Bratislava
Spracovateľ:
bams office s.r.o. + Ing. Denisa Halajová, PhD.

3.7 Majetkovoprávne vzťahy

Z analýzy vyplýva, že drvivá väčšina pozemkov v rámci riešeného územia, veľkosti 7,02 ha, je v súkromnom vlastníctve, až 6,96 ha (99,17%). Druhým najväčším subjektom je Hlavné mesto Bratislava, 0,05 ha (0,64%). Najmenší podiel vlastníctva v rámci riešenej oblasti vlastní akciová spoločnosť, jedná sa o 0,01 ha (0,19%). Konkrétni vlastníci sú uvedení v tabuľke k majetkovoprávnym vzťahom, ktorá bola spracovaná k dátumu 25.09.2025. Tabuľka je súčasťou výstupu v dokladovej časti prednávrhovej analýzy v oblasti Rača.

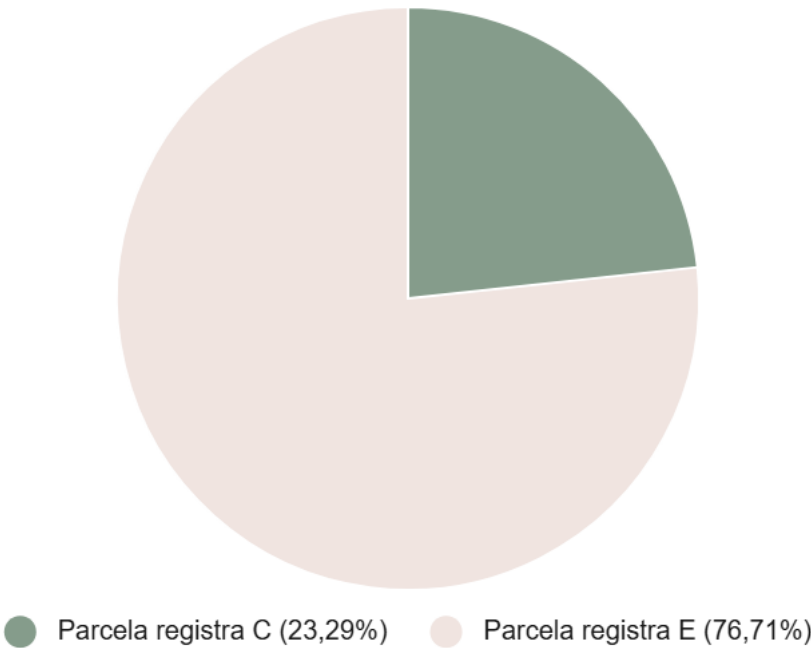
Podiely vlastníckych vzťahov

Zastúpenie vysporiadaných vs. nevysporiadaných pozemkov

Parcely registra „C“ sú evidované v katastri nehnuteľností s presne určenými hranicami podľa platného geometrického plánu a majú právnu váhu pre vlastnícke práva – ide o skutočný stav v teréne. Naopak parcely registra „E“ predstavujú historické alebo pôvodné pozemky evidované len podľa starších máp bez presného zamerania; slúžia najmä na evidenčné účely a nemusia zodpovedať aktuálnej situácii v teréne. Parcely „C“ sú teda rozhodujúce pri právnych úkonoch a fyzickom využívaní pôdy, zatiaľ čo parcely „E“ majú informatívny charakter a často sú podkladom pre neskoršie pretransformovanie na parcely „C“. V riešenej oblasti dominujú Listy vlastníctva pridelené parcele typu „E“. Konkrétne sa jedná o celkovú plochu 5,39ha (76,71%) nevysporiadaných pozemkov. Celková plocha vysporiadaných parciel typu „C“ je 1,64ha, čiže 23,29% z celkovej plochy riešenej oblasti.

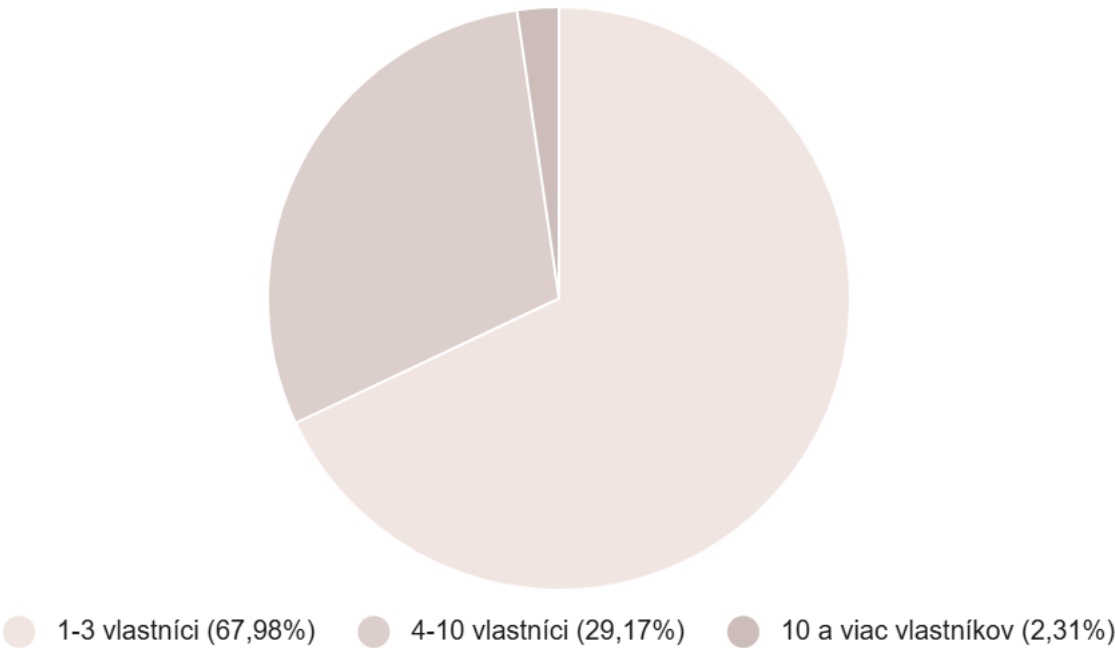
Podiel vysporiadanosti parciel

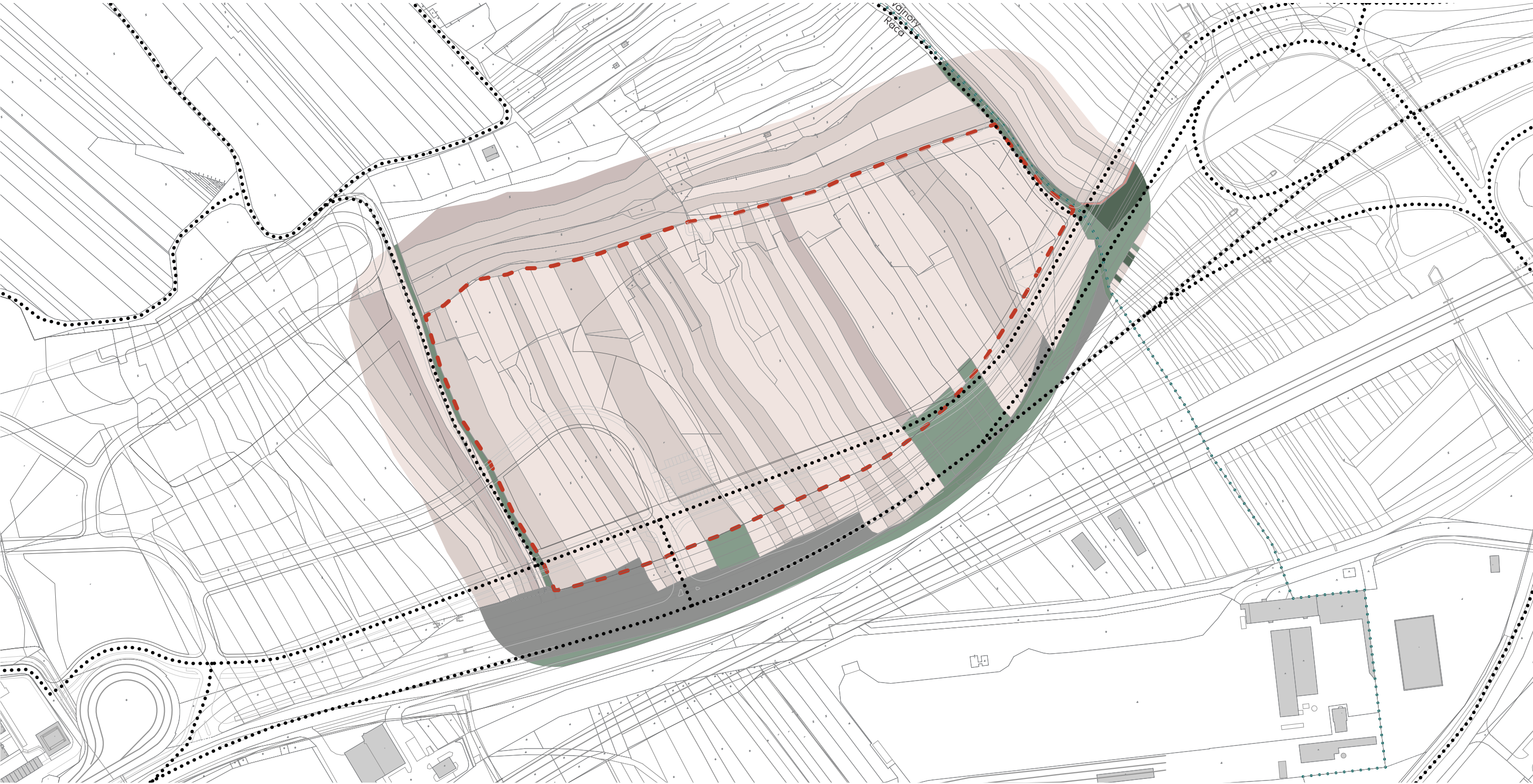

Počet vlastníkov na 1 pozemok

Z analýzy majetkovoprávných vzťahov vyplývajú podiely počtu vlastníkov na jeden pozemok v závislosti k celkovej ploche riešeného územia. Graf znázorňuje, aký podiel pozemkov v riešenom území má menší alebo väčší počet spoluvlastníkov. Väčšina parciel (67,98 %) má 1–3 vlastníkov, zatiaľ čo iba 2,31 % parciel má viac ako 10 spoluvlastníkov. Tento prehľad ukazuje mieru majetkovej rozdrobenosti územia. V porovnaní s oblasťou v Jarovciach, v Rači existuje väčší podiel pozemkov, ktoré majú 4-10 vlastníkov (29,17%), čo môže indikovať zdĺhavejší proces odkúpenia a vyvlastňovania pozemkov pre verejne prospešnú stavbu, ktorou cintorín je.

Podiel pozemkov podľa počtu spoluvlastníkov

Vlastnícke vzťahy

hranica riešeného územia	parcely registra „C“ (september 2025)	akciová spoločnosť
súkromný vlastník (1-3)	hlavné mesto Bratislava	Pozemkové spoločenstvo/Družstvo
súkromný vlastník (4-10)	Slovenská republika	
súkromný vlastník (10 a viac)	spoluvlastníctvo : mesto Bratislava a súkromné osoby	

Výkres majetkoprávných vzťahov
Mierka 1:2500

Obstarávateľ:
MARIANUM – pohrebništvo mesta Bratislava
Spracovateľ:
bams office s.r.o. + Ing. Denisa Halajová, PhD.

3.8 Problémy územia

- Problematické geologické pomienky:** Podložie celej riešenej oblasti sa javí ako značne rôznorodé a problematické, najmä kvôli jeho skalnatosti. Na geologickej stavbe územia podieľajú horniny – hercýnske granitoidy a metamorfované horniny vysokého stupňa premeny (amfibolity), biotitické pararuly s vločkovým grafitom a kvartérne horniny – deluviálne sedimenty – prevažne hlinito-kamenité svahoviny a sutiny. Pôdne typy tu sú kambizeme a kultizeme. Oblasť riešeného územia ohrozujú kvôli nedostatočnému vsakovaniu vody prívalové dažde. Návrh cintorína pre kostrové pochovávanie bude preto značne problematický bez dodatočných terénnych úprav, ktoré by tak umožnili využitie plochy pre kostrové pochovávanie do zeme. Súčasťou technického riešenia terasovania plochy bude musieť byť aj návrh systému odvodňovania pozemku, tak aby nedošlo k poškodeniu hrobových miest, oporných systémov ani okolitých pozemkov. V rámci dostupných zdrojov a z analýzy prírodných podmienok je zjavné, že sa hladina podzemnej vody je dosť kolísavá. Pohybuje v rozmedzí približne 17,75m do 1,2m pod úrovňou terénu. Pre ďalší postup posudzovania oblasti bude nutné zhotoviť hydrogeologické sondy plošne na celom riešenom území.

Celkový sklon terénu: Terén, prevažne v západnej časti je značne svahovitý. Miestami sa jedná o sklon terénu 12°. V južnej a východnej časti je svah menej výrazný a preto jednoduchšie využiteľný pre pochovávanie. Svahovitosť terénu bude musieť byť zohľadnená pri krajinotvorbe a architektonickom stvárnení občianskej vybavenosti cintorína. Pri kostrovom pochovávaní do zeme sa kladie vyšší dôraz na rovnosť pozemku. To sa dá doceliť terénnymi úpravami, ktoré môžu byť finančne náročné až nehospodárne.

Ochranné pásmo technickej infraštruktúry: Pozdĺž južnej hranice riešeného územia sa časť územia nachádza v ochrannom pásme technickej infraštruktúry. Jedná sa však o časť pozemku, ktorá sa má podľa UPZ Táboriky-Huštekle využiť pre predĺženie električkovej trate, umiestnenie cyklotrasy a cestnej komunikácie. Toto riešenie sa javí ako najvhodnejšie využitie. Musí sa však dodržiavať zvýšená opatrnosť pri realizácii dopravnej infraštruktúry v blízkosti technickej siete.

Potenciálne nestabilné územie: Tretina riešeného územia nachádzajúca sa v západnej časti pozemku je podľa územného plánu vedená ako "rajón potenciálne nestabilných území". Táto skutočnosť by mohla znemožniť akékoľvek využitie časti pozemku. Preto je nutné zhotoviť podrobný hydrogeologický prieskum celého pozemku a zanalyzovať možné riziká zosuvu v závislosti k využitiu územia.

Existujúce lesné porasty a útočisko vysokej zvery: v severnej časti pozemku sa nachádza porast stromov, ktorý slúži ako útočisko živočíchov. Severozápadná časť lesa sa nachádza v časti územia, ktorá je kvalitatívne najhoršia pre kostrové pochovávanie. Jedná sa o kombináciu nevhodného podložia, strmých svahov, potenciálneho zosuvu a súvislej vysokej zelene. Časť pozemku tak môže slúžiť svojmu účelu naďalej. Do budúcnosti sa touto časťou parcely dá uvažovať ako s rezervnými plochami pre alternatívne spôsoby pochovávania, ktoré majú menšie nároky na kvalitu podložia.

Vyššia hlučnosť a objem exhalátov: za zhoršenú situáciu so zvýšenou hlučnosťou a znečistením ovzdušia môže blízkosť Račianskej radiály a železničnej trate 120. Svah je orientovaný smerom k líniovému zdroju hluku, takže sa hluk roznáša v celej riešenej oblasti. Žiadnym návrhom riešeného

- územia, vrátane terénnych úprav a výsadby zelene, nie je možné tento negatívny jav úplne eliminovať.

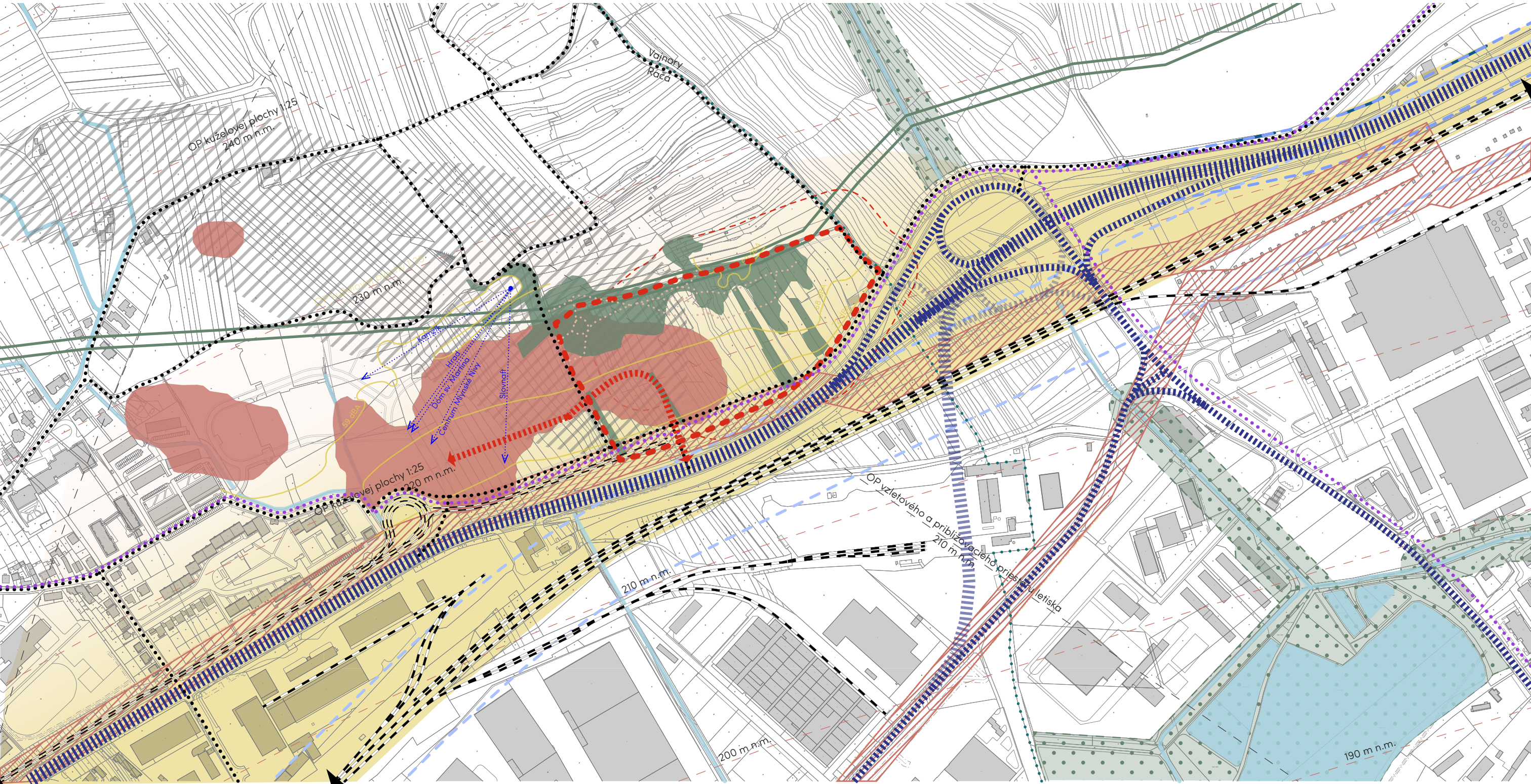
Hranica prírodného masívu: pozdĺž severnej hranice areálu sa nachádza hranica prírodného masívu Malých Karpát, ktorého súčasťou je aj samotný riešený areál. Nakoľko sa pozemok nachádza v blízkosti CHKO Malé Karpaty, bude nutné citlivo pristupovať ku krajinotvorbe a voľbe vhodných druhov zelene pre túto oblasť.

Krajinový obraz: pri návrhu je potrebné rešpektovať hodnoty formujúce obraz krajiny, a to plochy vinohradov na svahoch Malých Karpát a spôsob ich terasovania

Nevhodný návrh cestnej komunikácie v UPZ Táboriky-Huštekle: poloha, rádius a samotné vyústenie komunikácie, ktorá izoluje časť riešeného územia, nie sú vhodné pre budúci návrh cintorína v tejto oblasti. Pozícia cesty touto formou eliminuje veľkú časť riešeného územia, ktoré je ideálne pre kostrové pochovávanie do zeme, vytvára nebezpečnú bariéru vo forme cesty, ktorú by návštevníci museli prekonávať pri návšteve cintorínu a rozdeľuje plochu občianskej vybavenosti určenej pre cintorín, čo z prevádzkového hľadiska nie je žiadúce. Pozitívom tohto riešenia je vyhnutie sa kríženiu električkovej račianskej radiály, južne od riešeného územia. Posunutím komunikácie a napojenia k račianskej radiále 100 metrov južnejšie, výrazne pomôže prístupu návštevníkov cintorína od mestskej hromadnej dopravy, vytvorí priestor pre autobusovú zastávku pre oba smery, umožní využiť rovinatejšiu časť pozemku pre kostrové pochovávanie do zeme a výrazne zväčší celkovú využiteľnú plochu pozemku.

Ochranné pásmo letiska M. R. Štefánika: oblasť sa nachádza v ochrannom pásme vzletového a približovacieho priestoru letiska. V návrhu sa však neobjavia žiadne prvky, ktoré by potenciálne narušili toto ochranné pásmo.

Majetkovoprávne vzťahy: v značnej časti riešeného areálu je vlastníctvo pozemkov veľmi roztrieštené. Územie je rozdelené na veľké množstvo úzkych parciel, ktoré sú často samostatne prakticky nevyužiteľné pre nový zámer cintorína. Situáciu komplikuje aj to, že väčšina pozemkov v danej lokalite, ako aj v jej okolí, patrí súkromným fyzickým a právnickým osobám, ktorá majú v oblasti záhradky s chatami. Vo verejnom vlastníctve sa nenachádzajú ani potenciálne vhodné pozemky, ktoré by bolo možné využiť na dopravné napojenie. Bude preto nutné zvoliť cestu vyvlastňovania, vysporiadania a odkupu.

Legenda plošného členenia

	hranica riešeného územia		cyklistická trasa		ochranné pásma plynu		vodné plochy, vodné toky
	električkové trate		ochranné pásmo cintorína		rajón potenciálne nestabilných území		izochróny zafaženia územia hlukom
	železničné trate		ochranné pásma letiska M.R.Štefánika		biokoridor		izochróny zafaženia územia hlukom
	obslužné / vedľajšie komunikácie		ochranné pásma letiska M.R.Štefánika		terén so sklonom 7 - 12°		línia vnímania prírodného masívu
	cesty 2. a 3. triedy		ochranné pásmo železničných tratí		lesný porast, vinohrady		trasa pohybu zveri
	račianská radiála II/502		ochranné pásmo komunikácie				plánovaná komunikácia zasahujúca do riešeného územia
	plánovaná preložka radiály II/502						

Výkres problémov územia
Mierka 1:5000

Obstarávateľ:
MARIANUM - pohrebničníctvo mesta Bratislava
Spracovateľ:
bams office s.r.o. + Ing. Denisa Halajová, PhD.

3.9 Zhrnutie analýzy lokality Rača

Analýza lokality Táborky – Huštekle v Rači pre zriadenie nového cintorína odhaľuje kombináciu silných územnoplánovacích výhod a náročných geologických limitov. Hlavné pozitíva plynú predovšetkým z toho, že lokalita je už záväzne určená v platnom územnom pláne na funkciu cintorína, čo zjednodušuje povoľovací proces. Hydrogeologicky je lokalita relatívne vhodná, pretože sa predpokladá dostatočná hĺbka hladiny podzemnej vody pre tradičné pochovávanie, čo je podstatne výhodnejšie oproti iným analyzovaným lokalitám. Územie má tiež potenciál pre dobrú dopravnú obslužnosť a napojenie na verejnú dopravu. Výhodou je tiež možnosť využitia historického charakteru vinohradníckej krajiny v návrhu riešenia cintorína.

Na druhej strane, kľúčovým negatívom je náročné, skalnaté podložie v území, ktoré je priamym dôsledkom blízkosti Malých Karpát. Tento geologický faktor sťaží a predraží výkopy a zemné práce, čím sa lokalita stáva vhodnejšou skôr pre urnový háj než pre cintorín s tradičným, kostrovým pochovávaním. Avšak túto skutočnosť je potrebné najprv preveriť hydrogeologickým prieskumom územia, ktorý detailne ukáže náročnosť podmienok. Proces komplikuje aj silná rozdrobenosť a súkromné vlastníctvo väčšiny pozemkov, čo predstavuje veľkú prekážku pri majetkovoprávnom vysporiadaní. K ďalším nevýhodám patrí hluková záťaž z neďalekých komunikácií.

Zdroje / Bibliografia

Kapitola 3.1 – 3.4

- ATLAS KRAJINY SR , [Atlas krajiny SR – Webová mapová aplikácia](#)
- GEOLOGICKÁ MAPA SR, [Geologická mapa SR](#)
- PÔDNA MAPA, [Pôdna mapa SR](#)
- ATLAS POD SR, Atlas map SR
- KATALÓG BIOTOPOV SLOVENSKA , [Microsoft Word – Katalog.doc](#)
- HISTORICKÉ MAPY EURÓPY, [Europe in the XIX. century | Arcanum Maps](#)
- HISTORICKE MAPY SLOVENSKA , [Historická ortofotomapa Slovenska – GIS portál](#)
- MAPY ŠTÁTNEJ OCHRANY PRÍRODY , [maps.sopsr.sk](#)
- MAPOVÝ PORTÁL ŠTÁTNY GEOLOGICKÝ ÚSTAV DIONÝZA ŠTÚRA , GIB – GES
- MAPOVÝ PORTÁL KIMS ŠTÁTNEJ OCHRANY PRÍRODY SR , [Mapový portál KIMS Štátnej ochrany prírody SR](#)
- ÚZEMNÝ PLÁN REGIÓNU – BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ V ZMENÍ ZMIEN A DOPLNKOV, 2017 , [bsk_upn-r_2017.pdf](#)
- ÚZEMNÝ PLÁN HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY , ROK 2007 , [Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, rok 2007 – Bratislava.sk](#)
- ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY TÁBORKY – HUŠTEKLE , [Územný plán zóny Táborky-Huštekle – Mestská časť Bratislava-Rača](#)
- URBANISTICKO – KRAJINÁRSKA ŠTÚDIA „VINICE – MČ RAČA“ , [Urbanistické štúdie MČ Rača – Mestská časť Bratislava-Rača](#)
- HISTÓRIA RAČE , [História – Mestská časť Bratislava-Rača](#)

Kapitola 3.5 – 3.8

- https://bratislavask.s3.bratislava.sk/upload/Text_zad01_d5c92af89b.pdf
- <https://bratislava.sk/zivotne-prostredie-a-vystavba/rozvoj-mesta/uzemnoplanovacie-dokumenty/platna-uzemnoplanovacia-dokumentacia/uzemny-plan-mesta-a-jeho-zmeny-a-dopluky>
- <https://zbgis.skgeodesy.sk/mapka/sk/kataster?pos=48.800000,19.530000,8>
- <https://www.raca.sk/samosprava/uzemne-planovanie/uzemne-plany-zon/uzemny-plan-zony-taborky-hustekle/>
- <https://www.zssk.sk/wp-content/uploads/2020/03/%C5%BDlezni%C4%8Dn%C3%A1-mapa-Slovenskej-republiky.pdf>
- https://bratislavask.s3.bratislava.sk/upload/Zoznam_pozemnych_komunikacii_na_uzemi_Bratislavy_2022_6acd27e2f7.pdf

NÁVRH

3.10 Návrh urbanisticko-krajinárskeho riešenia

Urbanisticko-krajinárske riešenie nového cintorína v Rači je inšpirované najmä vinohradníckou krajinou Rače, rešpektuje obraz krajiny s jej typickým terasovaním a vinohradníckou kultúrou. Cieľom je vytvoriť prírodné prostredie krajinárskeho cintorína, ktoré bude prepájať zastavané územie Rače s prírodným prostredím Malých Karpát. Snahou je pri zachovaní pietnej funkcie cintorína poskytnúť obyvateľom Rače aj rekreačnú funkciu parkovej plochy a prirodzený prechod do krajiny a naopak tiež prechod zveri a rastlín z krajiny do prostredia cintorína.

Návrh terasovania plochy cintorína reaguje na výrazne svahovitý terén so skalnatým podložíom nevhodným pre kostrové pochovávanie a náchylným na vodnú eróziu. Terasovanie rešpektuje už existujúce terasy budované po vrstevniciach z kamenných múrikov. V návrhu sú pri budovaní terás navrhované múriky v kombinácii so svahmi, ktoré budú plochami pre výsadbu zelene, prioritne viniča.

Návrhom presunutia pôvodne navrhovanej komunikácie (v územnom pláne) o 100 metrov južnejšie, návrh umožní využiť rovinatejšiu časť pozemku pre kostrové pochovávanie do zeme a výrazne zväčší celkovú využiteľnú plochu pozemku. Zároveň toto riešenie dopravy výrazne pomôže prístupu návštevníkov cintorína od mestskej hromadnej dopravy a vytvorí priestor pre autobusovú zastávku pre oba smery.

Situácia
Mierka: 1:1500

Cintorín pozostáva z troch hlavných častí:

- Vstupná časť s vybavenosťou a službami
- Parková časť
- Hrobové polia

Vstupná časť s vybavenosťou a službami

Vstupná časť cintorína sa verejnými priestormi napája na uličné priestory zóny Táborky–Huštekle. Doprava a prístup peších smeruje najmä od Račianskej radiály.

Umiestnenie a architektonické stvárnenie budov reaguje na svahovitý terén, využíva zelené strechy ako pobytové plochy alebo pohľadové a tak rozširuje verejný priestor o plochy zelene. Vstupná časť poskytuje potrebné zázemie a vybavenosť, teda podzemné parkovanie, zázemie pohrebných služieb a údržby cintorína. Návrh počíta aj s umiestnením reštaurácie a kaviarne (možné spracovávať víno z plochy cintorína), ktorá by poskytovala tak zázemie pre kary, ako aj pre rekreáciu obyvateľov. Orientovaná bude na cyklotrasu do Svätého Jura.

Pohľady z obradnej siene sú orientované na severozápadný lesnatý okraj riešeného územia, kde je ponechaná prírodná parková časť cintorína.

Parková časť

Najstrmšie časti územia na severozápadnom okraji riešeného územia sú vzhľadom na ich sklon nevhodné pre klasické formy pochovávaní – tradičné kostrové a urnové hroby. Naopak, existujúce porasty drevín kde žije lesná zver, rekreačné trasy obyvateľov a poloha s krásnymi výhľadmi na Raču a Vajnory predurčujú tieto miesta pre prírodné parkové plochy. Tieto plochy budú voľne prechodné pre obyvateľov aj zver, budú mať zachovaný prírodný charakter ale s riadeným vývojom, teda pravidelnou údržbou. Parková plocha bude od hrobových polí oddelená priekopou ako bariérou pre zver. Už mimo územia cintorína navrhujeme rozhľadňu, ktorá bude na rekreačnej trase a poskytne panoramatický výhľad do krajiny a aj na cintorín.

V existujúcich porastoch drevín budú vytvorené čistinky, v polohe pod okrajom porastu budú založené lúčne trávniky. Parková časť je zároveň rezervnou plochou pre ekologické formy pochovávaní, ako akvamácia a terramácia, ktoré nie sú náročné na podmienky terénu, naopak vyžadujú prírodné prostredie. Časť porastu stromov bude používaná pre ukladanie popola ku koreňom stromov, lúčne porasty ako vsypová lúka.

Hrobové polia

Cintorín po vybudovaní terénnych úprav poskytne priestor pre všetky formy pochovávaní a typy hrobov a to nasledovne:

- Klasické kostrové hroby
- Urnové hroby
- Uloženie popola ku koreňom stromov
- Rezervná plocha pre nové ekologické formy pochovávaní – terramácia, akvamácia

Počet hrobových miest na terasách pri tradičnom kostrovom pochovávaní do zeme je 4030 hrobov. V tomto počte nie je zahrnuté pochovávanie popola ku koreňom stromov, vsyp popola ani nové formy pochovávaní, keďže sú menej náročné na plochu.

Klasické hroby pre kostrové pochovávanie budú umiestnené na terasách, kde bude možné pochovávať do jednej hĺbky, prehĺbené hroby (pochovávanie do dvoch hĺbok nebude možné). Je potrebné rozdeliť hrobové polia určené **pre jednohroby a rodinné hroby** (vo forme dvojhrobov), aby bola zachovaná jednotnosť úpravy hrobového poľa.

Povrch hrobov navrhujeme trávnatý, vo forme koseného parkového trávniku. hroby nebudú vymedzené obrubami a medzi radmi hrobov budú trávnaté pešie chodníky. Hroby budú označené **jednoduchým kamenným náhrobkom uloženým horizontálne**. Náhrobky budú mať jednotný rozmer a farebnosť. Cieľom je dosiahnuť čo najväčšiu jednotnosť vzhľadu hrobového poľa.

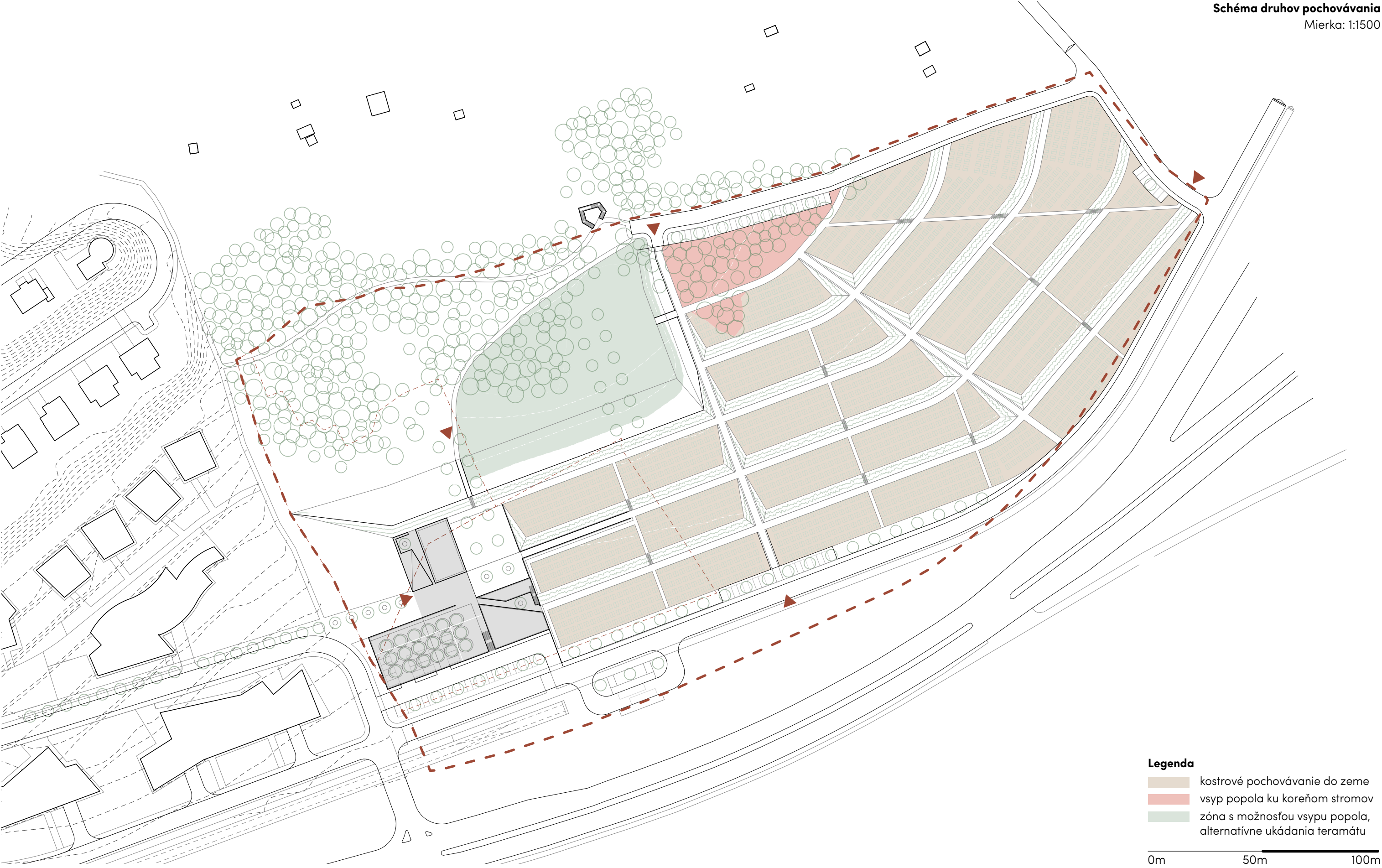
V rámci hrobových polí budú zriadené odpočívadlá s integrovanými obradnými miestami a miestami pre ukladanie kvetinových darov a zapalovanie sviečok, aby sa čo najviac eliminovali problémy pri údržbe hrobového poľa.

Aj v rámci hrobových polí pre klasické hroby je možné vyčleniť **hrobové pole pre prírodné kostrové pochovávanie**, kde sa budú dodržiavať princípy prírodného pohrebníctva, ako použitie výhradne prírodných materiálov pri pochovávaní, nepoužívanie individuálnej výzdoby hrobov a je tu možnosť použitia lúčneho trávniku ako povrchu hrobov.

Uloženie popola ku koreňom stromov bude možné v priestore nad terasami, kde sa už v súčasnosti nachádzajú porasty stromov. Hroby budú označené len drobným nápisom na kmeni stromu. **Lúka vsypu** bude vybudovaná v parkovej časti nad obradnou sieňou v lúčnom poraste.

Existujúci porast stromov na strmých svahoch nad obradnými sieňami bude slúžiť aj ako rezervná plocha pre **nové formy ekologického pohrebníctva**. Práve prírodné prostredie s porastom stromov a lúčnymi porastami umožňuje napriek veľkému sklonu terénu uloženie pozostatkov napríklad po akvamácii či terramácii.

Schéma druhov pochovávania
Mierka: 1:1500

3.11 Návrh dopravného riešenia

Verejná doprava – presunom hlavnej cestnej komunikácie južnejšie, na južnom okraji cintorína vznikne tak zastávka električky ako aj autobusu MHD. Pre peších bude z týchto zastávok možný prístup buď cez hlavný (západný) vstup, alebo vedľajší (južný) vstup.

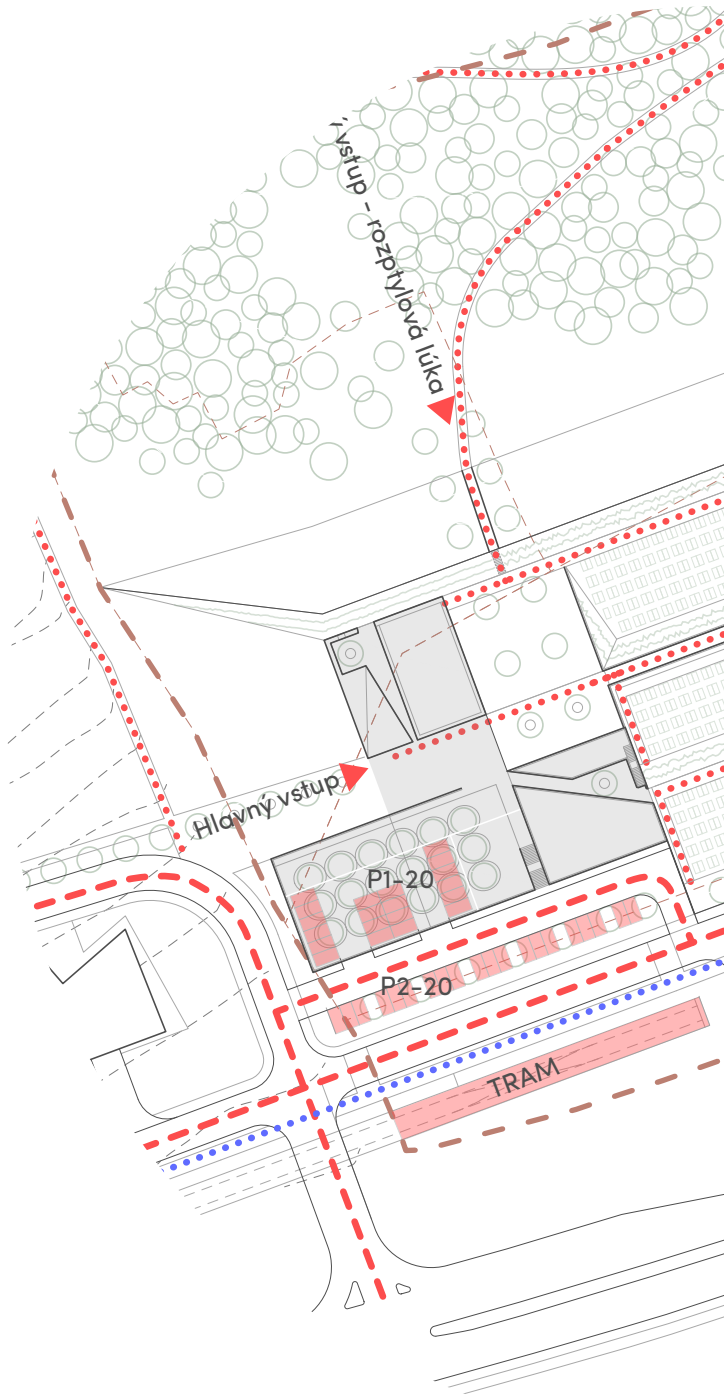
Cyklotrasa – južným okrajom bude prechádzať aj cyklotrasa do Svätého Jura, zázemie pre cyklotrasu bude umiestnené v objekte s reštauráciou a kaviarňou.

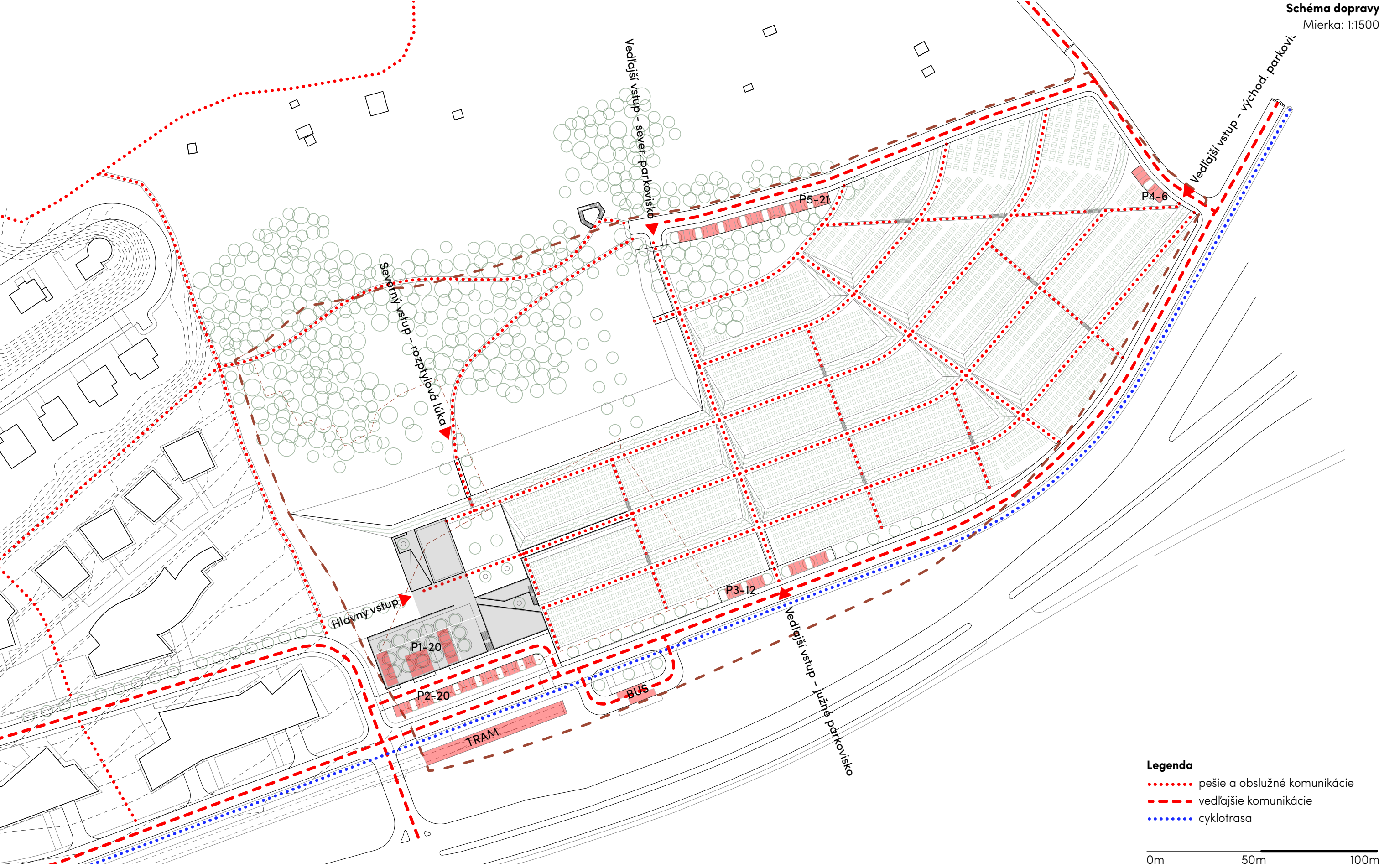
Vedľajšie komunikácie pre automobilovú dopravu vedú po južnom okraji cintorína, po jeho východnom okraji a po severnej hranici ku severnému vstupu. Všetky vstupy sú vybavené parkoviskom. V prípade slepej ulice, k severnému vstupu sa na konci náchádza obrátisko pre osobné automobily.

Parkovanie – parkovanie návštevníkov bude zabezpečené v počte 79 miest, z toho 20 miest pri hlavnom vstupe na teréne a 20 miest v podzemnom parkovisku, 12 miest pri južnom vstupe, 6 miest pro východnom vstupe a 21 miest pri severnom vstupe. Počet 79 parkovacích miest vychádza z potreby zabezpečenia plynulej dopravy počas vrcholnej sezóny Dušičiek a Vianoc. Za bežnej prevádzky je možné prístupniť len vonkajšie parkovacie miesta.

Vstupy na pohrebisko sú možné zo všetkých strán, celkovo je tu 5 vstupov. **Hlavný vstup** je orientovaný na uličný priestor so stromoradiť navrhovanej obytnej štvrte na západe, vedie k obradnej sieni a ďalej na terasu cintorína.

Pešie a obslužné komunikácie sú trasované po okrajoch terás popod múriky v smere západ – východ a sprístupňujú tak terasy aj pre obsluhu. Terasy sú v severo–južnom smere navzájom prepojené schodiskami a rampami. V parkovej časti sú navrhované cestičky pre peších vedúce k vyhladke nad cintorínom a tiež cez lúku k obradnej sieni. Priekopy v parkovej časti sú preklenuté mostíkmi.

3.12 Návrh zelene a krajinných prvkov

Návrh vegetačných prvkov vychádza z rešpektovania existujúcich porastov stromov a zachovania obrazu krajiny s vinohradmi a spôsobom ich terasovania. Návrh existujúcu drevinovú vegetáciu zanecháva v plnom rozsahu. Ide o existujúcu vegetáciu v strmších úsekoch, ktoré sú nevhodné pre klasické pochovávanie a preto sú ponechané ako ekostabilizujúce prvky, ktoré zvýšia biodiverzitu a zachytávanie vody v území. Tieto časti areálu sú ponechané ako parkové prírodné časti, avšak s pravidelnou a riadenou údržbou. Keďže budú prepojené s okolitou prírodou a bude tu možný vstup lesnej zveri, od ostatnej plochy cintorína budú oddelené priekopou. Okrem porastov stromov tu navrhujeme lúčne trávniky. Tieto plochy zelene budú okrem ekologickej funkcie plniť aj funkciu pohľadovú – ako prirodzené pozadie výhľadov z obradnej siene, kaviarne alebo vinárne a z vonkajšieho vstupného priestoru. Existujúce druhové zloženie porastov drevín bude doplnené o výsadby cieľových drevín, ktoré zodpovedajú prirodzenej potenciálnej vegetácii, ktorou sú dubovo- hrabové lesy karpatské a dubovo-cerové lesy.

Pre výsadbu navrhujeme tieto druhy drevín:

Stromy: dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), dub cerový (*Quercus cerris*), javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*).

Kry: zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), drien obyčajný (*Cornus mas*), slivka trnková (*Prunus spinosa*).

Vstupné priestory cintorína so stavbami služieb a vybavenosti sú riešené viac formálne, zeleň je umiestnená najmä na konštrukciách a to vo forme **intenzívnych a extenzívnych zelených striech**. Nástupné priestory sú doplnené o raster stromov na intenzívnej zelenej streche, ktorý bude mandľovým sadom.

Terasovaním plochy cintorína vzniknú medzi jednotlivými terasami svahy, na ktorých navrhujeme **výsadbu viniča** a to odrody, ktoré boli zaznamenané v tejto časti Rače – hlavne Frankovka modrá a Tramín červený, čiastočne Rizling rínsky.

Svahy a hrobové polia môžu byť bodovo doplnené o výsadbu ovocných stromov ako sú vinohradnicke broskyne, mandle ale aj ruže. Cieľom je zachovať vinohradnícky charakter otvorenej krajiny s výhľadmi na Vajnory.

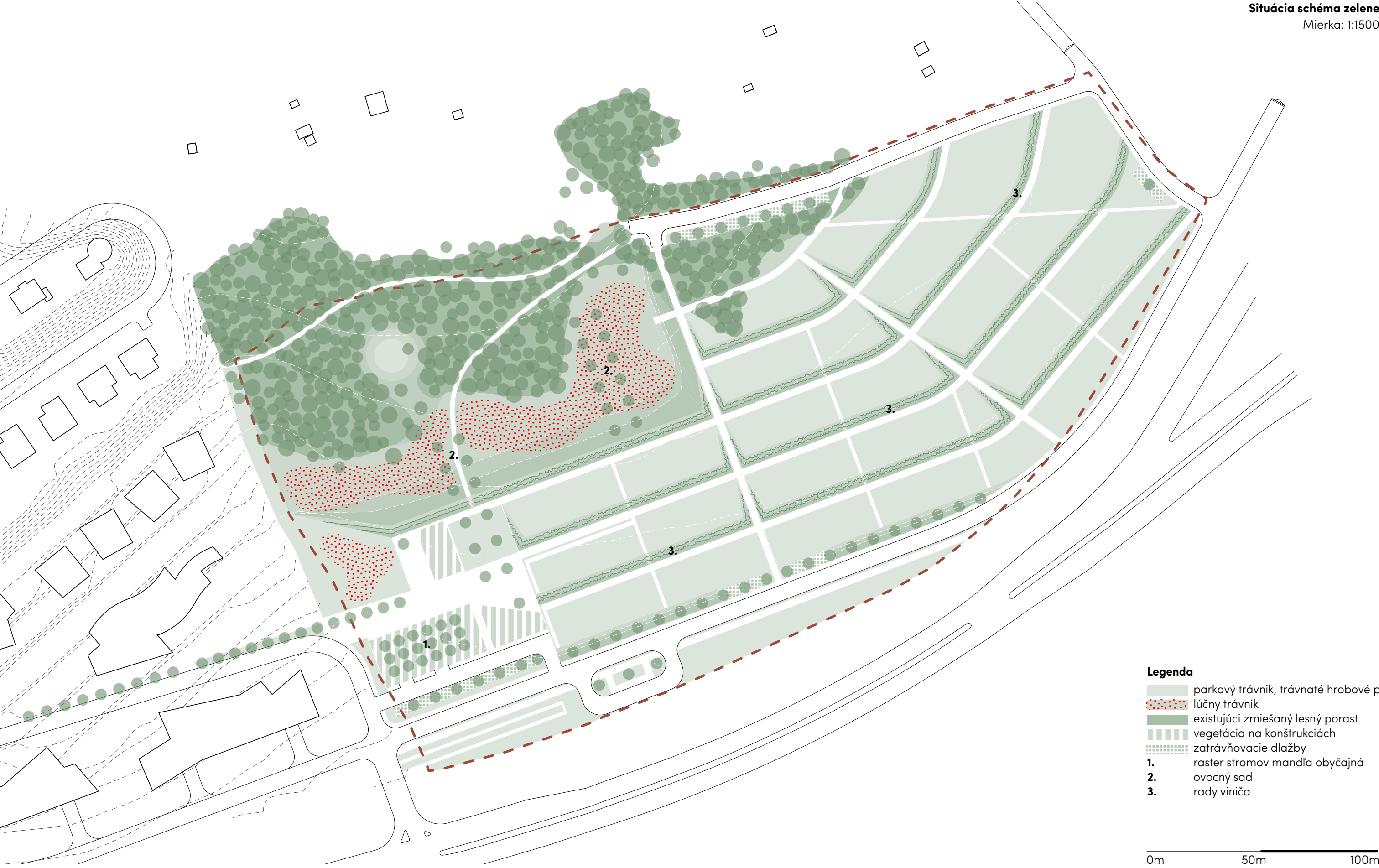
Hrobové polia budú riešené ako trávnaté plochy, podľa typov hrobov s parkovým alebo lúčnymi trávnikom. Všetky komunikácie v hrobových poliach budú trávnaté, čím bude zachovaný jednotný a celistvý vzhľad terás. V samotných hrobových poliach nebudú vysádzované dreviny, čím sa predíde budúcemu konfliktu hrobových miest s koreňmi drevín. Zakázaná bude tiež akákoľvek individuálna výsadba rastlín na ploche hrobov.

Zachovanie prírodných častí na strmých svahoch areálu cintorína a riešenie hrobových polí ako trávnatých má za cieľ tiež zvýšiť **zachytávanie a vsakovanie dažďovej vody** v riešenom území, keďže územie je vďaka geologickému podkladu náchylné na vodnú eróziu. Hlavné chodníky pre chodcov a obsluhu cintorínu sú tvorené mlatovým povrchom. Parkoviská sú riešené retenčnou dlažbou.

b
a
s

b
a
s

3.13 Etapizácia

Výstavba cintorína v Rači môže byť realizovaná v 3 etapách:

1. Etapa – 951 hrobov

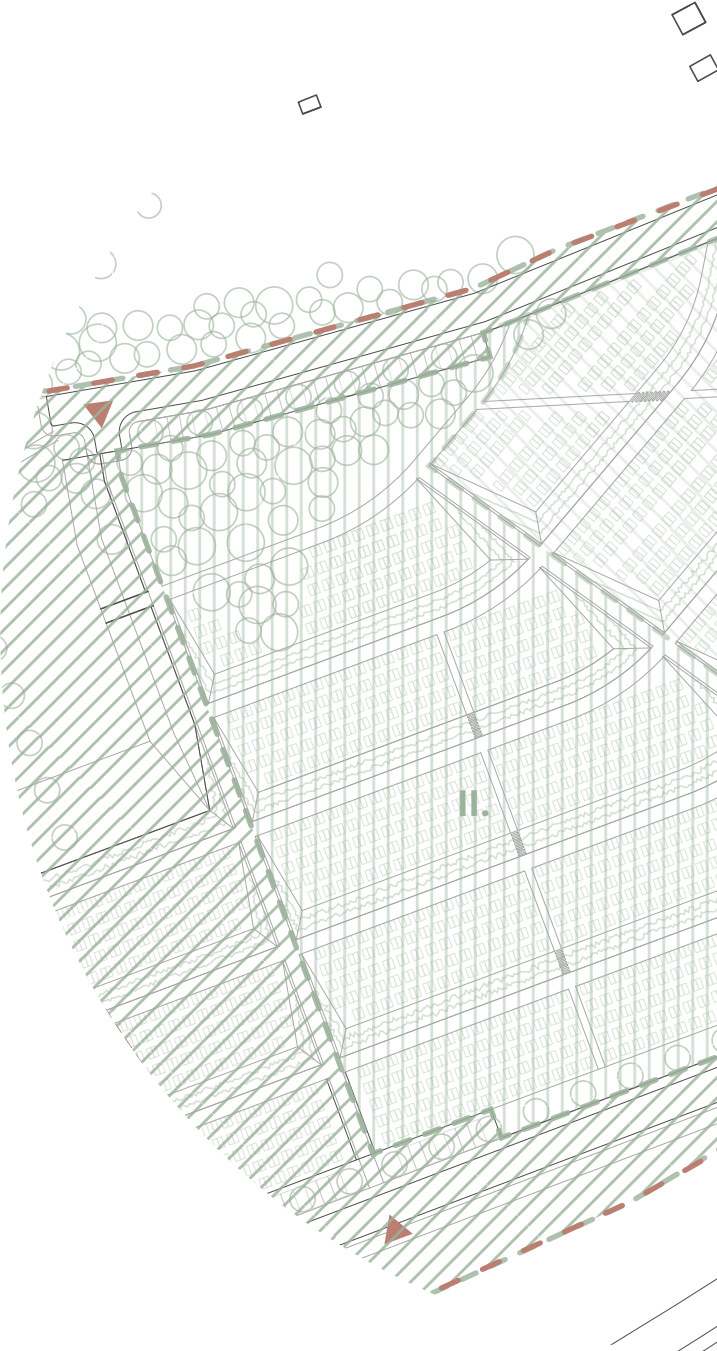
- Vybavenosť, zázemie a 951 hrobov. V tejto etape je potrebné vybudovať infraštruktúru cintorína vedľajšie miestne komunikácie, parkoviská, trasy a zastávky MHD, cyklotrasu, oplotenie, vstupy a hlavnú rampu, spájajúcu južný vstup so severným. Vybudované budú všetky objekty vybavenosti a služieb. Pre pochovávanie v tejto etape budú prístupné čiastočne tri terasy s kapacitou 951 klasických kostrových hrobov a lúčka vsypu.

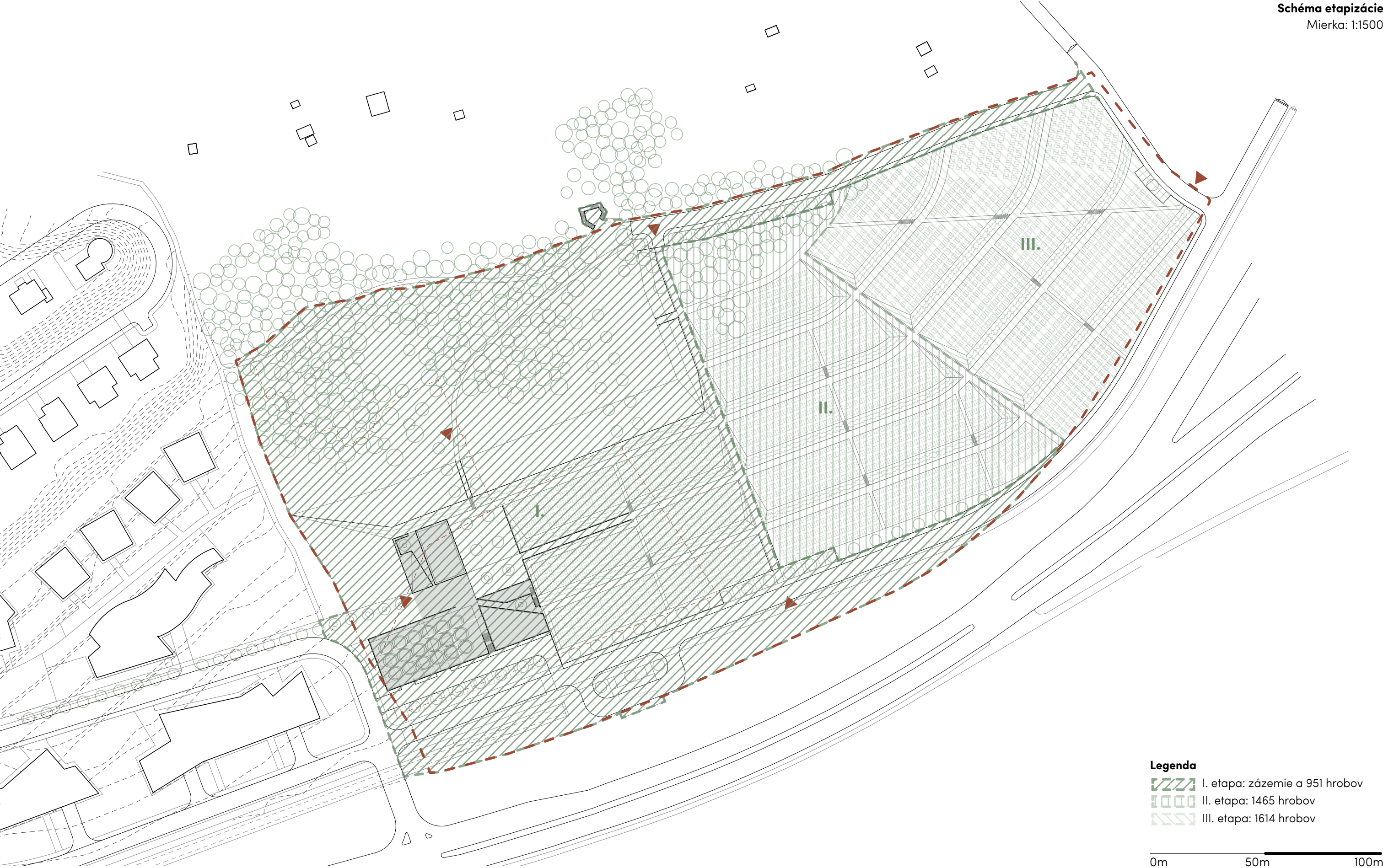
2. Etapa – 1456 hrobov

- V druhej etape bude pokračovať výstavba terás pre klasické pochovávanie a prístupný bude aj lesík pre ukladanie popola ku koreňom stromov.

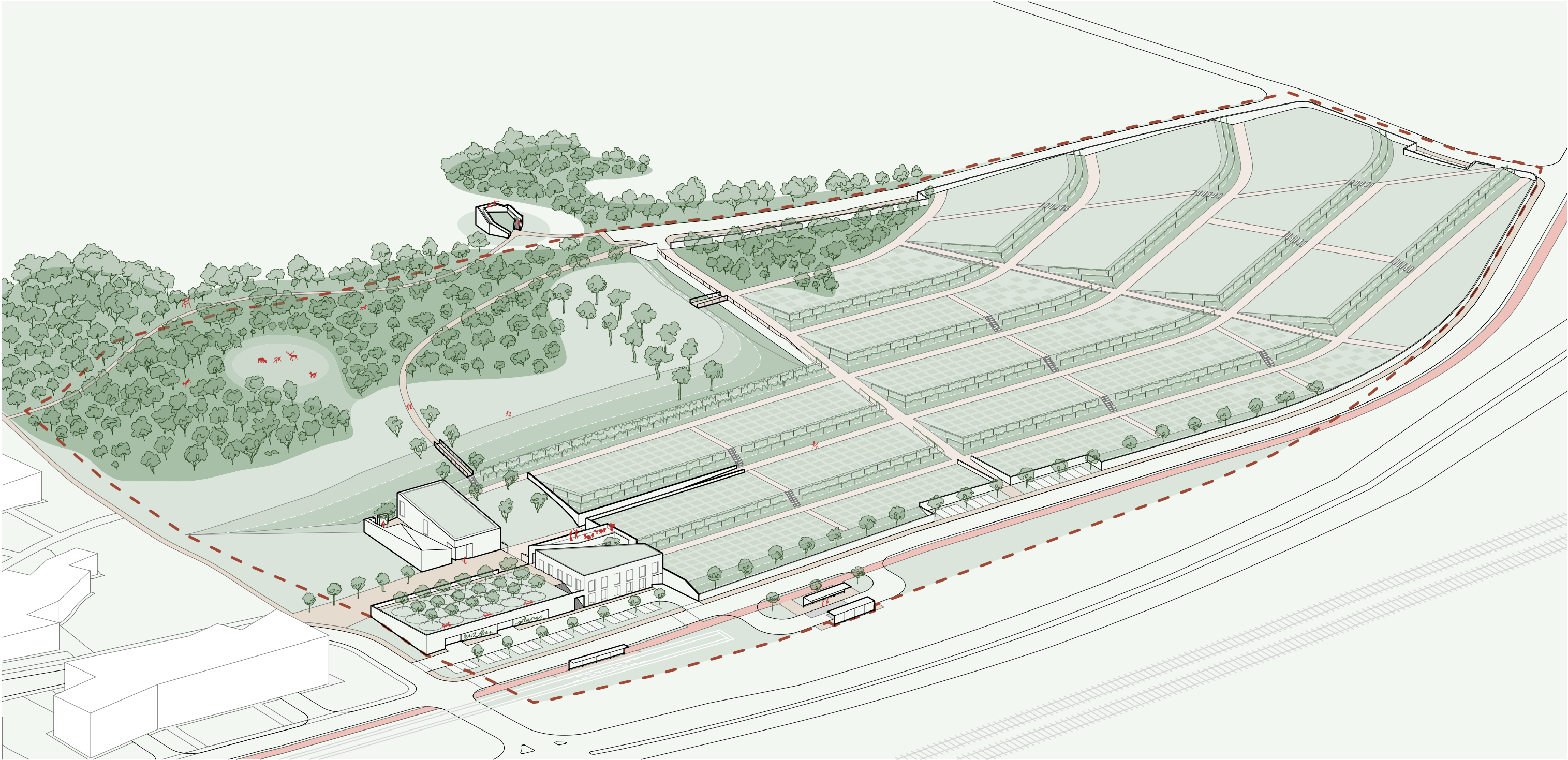
3. Etapa – 1614 hrobov

- V tretej etape budú dobudované terasy pre pochovávanie a východný vstup s parkoviskom.

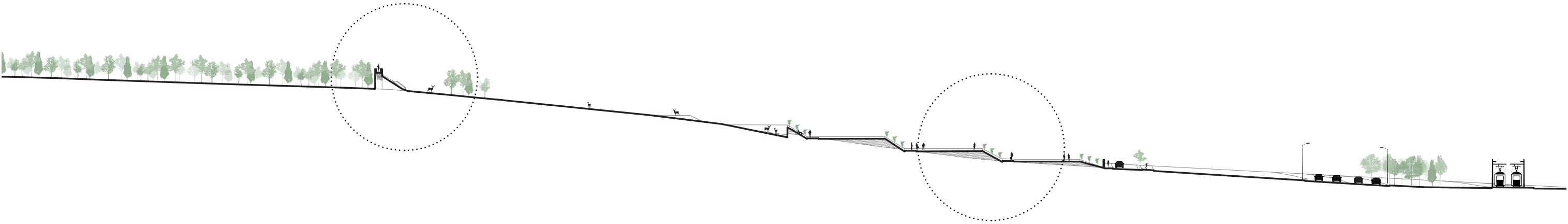
Axonometria

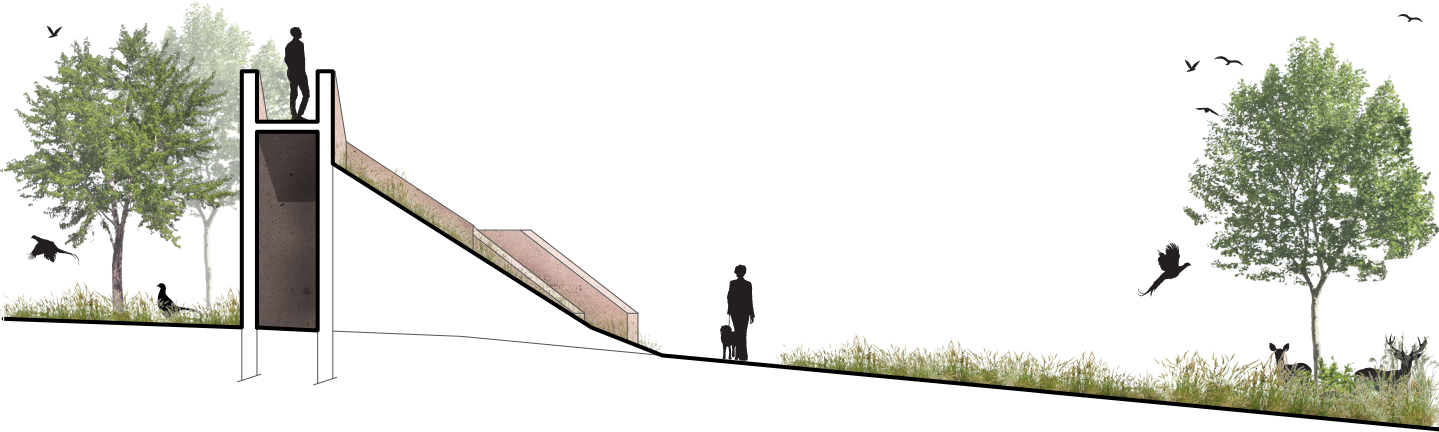

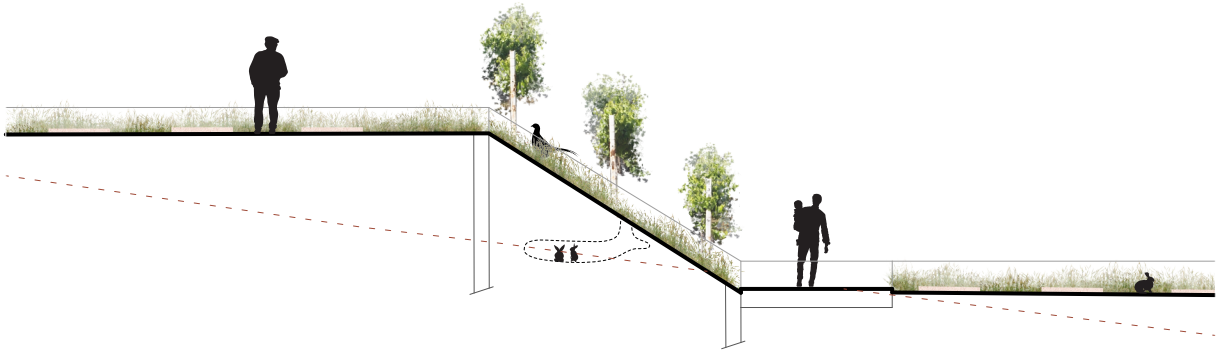
Celkový rez riešeným územím
Mierka 1:1000

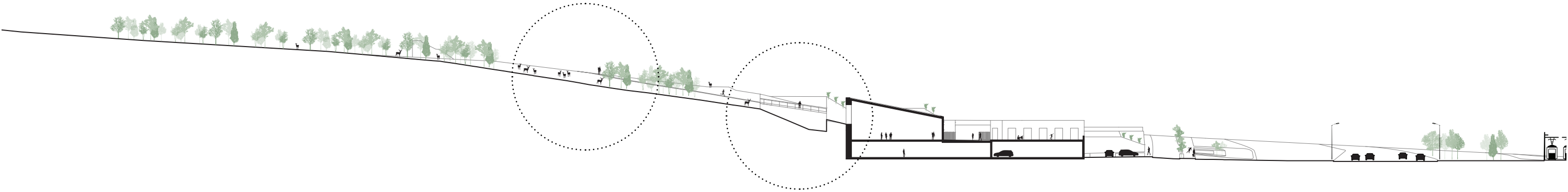
Detailný rez výhliadkou
Mierka 1:150

Detailný rez terasovaním
Mierka 1:150

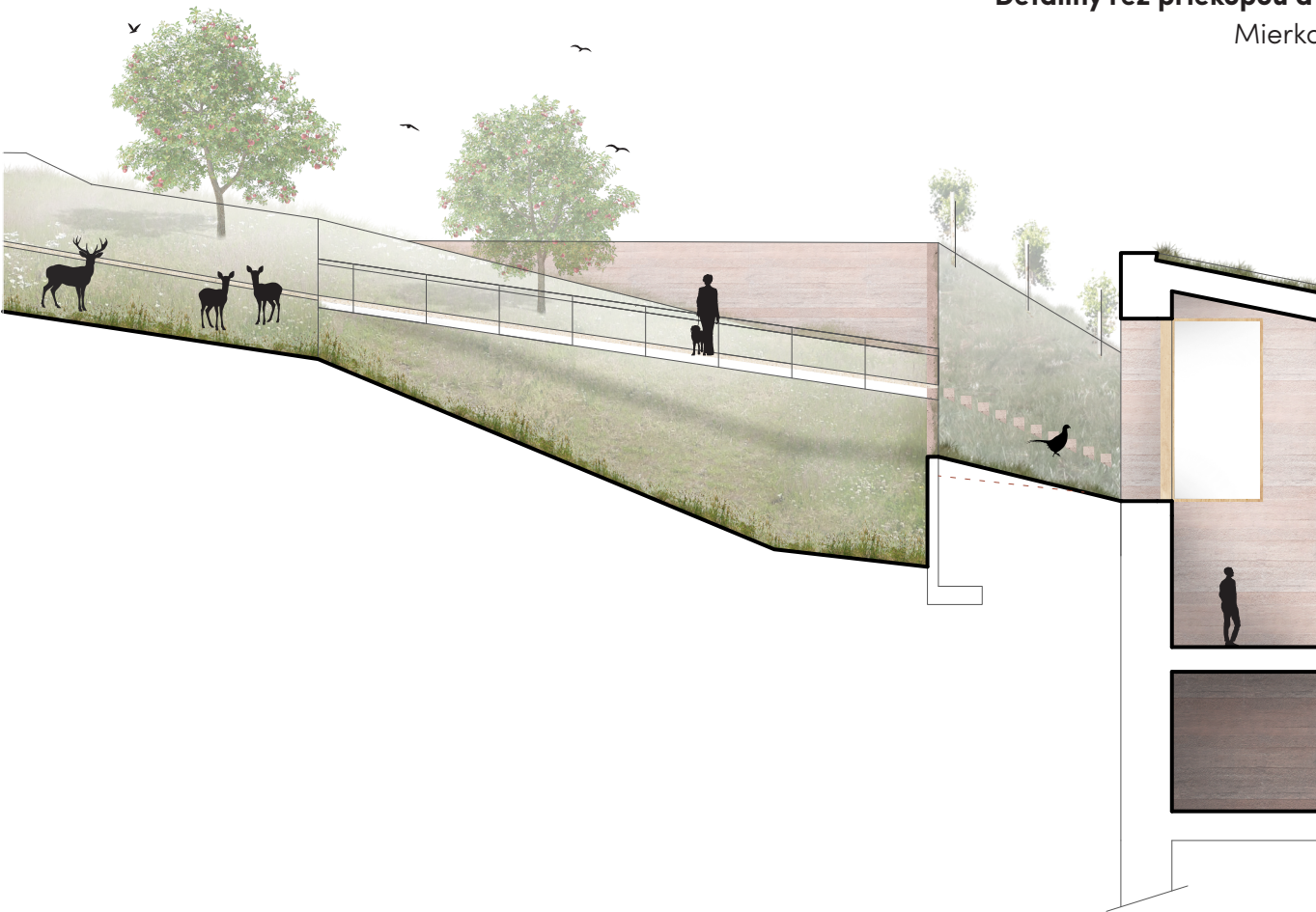
Celkový rez riešeným územím
Mierka 1:1000

Detailný rez lesom – pohľadová os od smútočnej siene
Mierka 1:150

Detailný rez priekopou a sálou
Mierka 1:150

3.14 Odporúčania k územnému plánu a regulácii územia

Súčasný stav Územného plánu zóny (ÚPN-Z) obsahuje kolízie, ktoré je nutné odstrániť pred začatím projektovania.

Posun komunikácie v ÚPN-Z: Je nevyhnutné iniciovať zmenu ÚPN-Z Táborky-Huštekle a posunúť navrhované napojenie na Račiansku radiálu o cca 100 metrov južnejšie. Tým sa scelí plocha cintorína, umožní sa vybudovanie obojstrannej autobusovej zastávky a využije sa rovinatejšia časť pozemku.

Umiestnenie autobusovej zastávky v smere z Bratislavy do Svätého Jura: Pôvodné umiestnenie zastávky, na druhej strane račianskej radiály vytvára kolíziu s pešou a automobilovou dopravou, čo by mohlo mať za následok vyššiu nehodovosť a ohrozovanie chodcov, smerujúcich do cintorínu či z neho. Nevhodné riešenie sa nachádza navyše v mieste, kde sa automobilová doprava prirodzene zrýchľuje pri výjazde Bratislavy do severnej spádovej oblasti. To vytvára hybridný druh komunikácie „Stroud“, ktorá je z pohľadu bezpečnosti a plynulosti najproblematickejšia. Uvoľnenie priestoru, cez ktorý je plánované prepojenie s račianskou radiálou, nám umožní umiestniť v mieste bezpečnejšiu autobusovú zastávku, ktorá zefektíni automobilovú dopravu radiály, vytvorí bezbariérové prepojenie autobuovej linky s cintorínom a ukludní presun chodcov v oblasti.

SWOT ANALÝZA NÁVRHU

SWOT ANALÝZA NÁVRHU „NOVÝ CINTORÍN BRATISLAVA – RAČA“

3.15 Silné stránky (Strengths)

- **Strategická poloha a dostupnosť:** lokalita je prístupná zo všetkých svetových strán a nachádza sa v tesnej blízkosti Račianskej radiály. Je tu dobrá väzba na existujúce aj plánované zastávky MHD (električka, autobus) a cyklotrasy smerujúce do Svätého Jura a Vajnora.
- **Súlad s územným plánom:** Územný plán mesta tu definuje funkciu cintorína a urnového hája.
- **Historický a krajinný kontext:** Územie rešpektuje historickú stopu vinohradníckych terás, čo umožňuje vytvoriť unikátny genius loci prepojený s tradíciou Malokarpatskej vinohradníckej oblasti. Návrh rešpektuje terénne danosti a obraz krajiny (vinohradnícke terasy) a vytvára plynulý prechod medzi mestom a voľnou krajinou.
- **Prírodný potenciál:** územie obsahuje hodnotné prírodné prvky (vodné toky, porasty drevín), ktoré ostanú zachované ako „bezzásahové“ plochy, čo zvyšuje estetickú a ekologickú hodnotu priestoru. Zachované porasty a nelesná drevinová vegetácia na strmších svahoch poskytujú okamžitý ekostabilizačný prvok a vizuálnu bariéru.
- **Vysoká miera slnečného svitu:** Lokalita má priaznivé svetelné podmienky (12,5 – 14 hodín slnečného svitu), čo pozitívne vplýva na psychologické vnímanie pietneho priestoru a vegetáciu

3.16 Slabé stránky (Weaknesses)

- **Nevhodné geologické podložie:** podložie je skalnaté (granitoidy) a značne rôznorodé, čo robí územie problematickým pre tradičné kostrové pochovávanie do zeme.
- **Extrémna rozdrobenosť vlastníctva:** až 99,17 % pozemkov je v súkromnom vlastníctve a parcely sú veľmi úzke a rozdrobené. Väčšina parciel má 1 – 3 vlastníkov, ale existujú aj také, ktoré majú viac ako 10 spoluvlastníkov, čo potenciálne komplikuje výkup.
- **Negatívne environmentálne vplyvy:** lokalita je zaťažená hlukom a exhalátmi z blízkej Púchovskej cesty a železničnej trate, pričom svahovitý terén tento hluk ďalej šíri.
- **Náročný terén:** západná časť je značne svahovitá (sklon až 12°), čo si vyžaduje finančne náročné terénne úpravy pre vytvorenie rovinných plôch na pochovávanie.
- **Riziko erózie:** pôda v lokalite je silne náchylná na vodnú eróziu vplyvom prívalových dažďov.

3.17 Príležitosti (Opportunities)

- **Alternatívne formy pochovávania:** vzhľadom na skalnaté podložie sa otvára možnosť zamerať sa na urnové háje, krematórium alebo ekologické formy pochovávania, ktoré sú vhodnejšie pre dané geologické podmienky.
- **Využitie rezervných plôch pre nové technológie:** časť územia s najhoršími geologickými podmienkami (lesný porast) môže slúžiť pre ekologické pohrebništvo (terramácia, akvamácia), ktoré v súčasnosti nemá oporu v zákone ale medzi obyvateľstvom vzniká stále väčší dopyt po týchto druhoch pochovávania.
- **Využitie zelenej infraštruktúry:** možnosť vybudovania systému záchytných priekop a vodozádržných opatrení, ktoré ochránia územie pred prívalovými vodami a zároveň podporia biodiverzitu.
- **Revitalizácia biotopov:** Výsadba pôvodných druhov (dub, hrab, čerešňa vtáčia) a odstránenie invázných drevín môže zvýšiť ekologickú stabilitu územia a biodiverzitu.
- **Zachovanie historického odkazu krajinného rázu:** možnosť zakomponovať prvky tradičných vinohradníckych terás a kamenných múrikov do architektúry cintorína, čím sa zachová genius loci. Možnosť vybudovania vinárne a pestovania cintorínského vína.
- **Rozvoj dopravy:** plánované predĺženie električkovej trate a modernizácia Račianskej radiály môžu výrazne zlepšiť dostupnosť lokality pre návštevníkov.

3.18 Hrozby (Threats)

- **Majetkovoprávne komplikácie:** nutnosť vyvlastňovania a vysporiadania veľkého množstva malých parciel (vrátane nevysporiadaných parciel typu „E“) môže proces výstavby výrazne predĺžiť.
- **Zosuvy pôdy:** časť územia (najmä západná) je klasifikovaná ako rajón potenciálne nestabilných území, čo môže znemožniť využitie tejto časti pozemku.
- **Nevhodné dopravné riešenie v ÚPN-Z:** aktuálny návrh cestnej komunikácie v zóne Táborky-Huštekle izoluje a znehodnocuje časť územia vhodnú pre pochovávanie, pričom vytvára bariéru pre návštevníkov.
- **Podmienečnosť presunu autobusovej zastavky MHD bližšie k cintorínu:** návrh počíta s presunom zastávky bližšie ku cintorínu, avšak toto je nutné konzultovať ešte pred spracovaním ďalšej fázy projektu (architektonicko-urbanistickej štúdie alebo projektovej dokumentácie) s Dopravným podnikom Bratislava (DPB) ako prevádzkovateľom liniek MHD. Pokiaľ linka BUS, ktorej zastávka má v území byť, obsluhuje na svojej trase aj okolie Vajnora, resp. Rybníchnú, tak riešenie nemusí byť možné. Pokiaľ sa v lokalite počíta s konečnou zastávkou, je možné s presunom uvažovať. V nadväznosti na stanovisko DPB je potom nutné polohu autobusovej zastávky aktualizovať.
- **Finančná náročnosť:** kombinácia potreby výkupu pozemkov, náročných terénnych úprav a protieróznych opatrení môže neúmerne zvýšiť investičné náklady.

3.19 Zhrnutie

Lokalita má vynikajúcu polohu z hľadiska dostupnosti a urbanistického začlenenia, no naráža na závažné technické a právne limity. Skalnaté podložie a svahovitosť predurčujú toto miesto skôr pre urnový háj než pre klasický cintorín s kostrovými hrobmi. Terasovité úpravy však umožňujú problém s nevhodným podložíom riešiť. Možnou komplikáciou projektu je zdĺhavé majetkovoprávne vysporiadanie a vyvlastňovanie rozdrobených pozemkov. Jedná sa však o verejnoprospešnú stavbu, ktorú takto určuje platný územný plán aj nadväzujúce zmeny. Najväčším rizikom pre návrh sú vysoké nároky na krajinno-inžinierske práce. Jedná sa preto o investične náročnejšie riešenie pre mesto Bratislava a nákladnosť investície sa bude musieť premietnuť v prevádzke.

3.20 Návrh manažmentových opatrení

Zoznam odporúčaných krokov na elimináciu identifikovaných hrozieb a využitie príležitostí, kroky sú rozdelené do logických fáz od prípravy až po realizáciu:

1. Fáza: Majetkovoprávne vysporiadanie (Priorita č. 1)

Keďže 99,17 % pozemkov je v súkromnom vlastníctve a vlastnícka štruktúra je extrémne rozdrobená, je tento krok kritický pre úspech projektu.

- **Spustenie pozemkových úprav (komasácia):** Vzhľadom na vysoký podiel nevysporiadaných parciel typu „E“ (76,71 %) a veľký počet vlastníkov je nutné iniciovať komplexné pozemkové úpravy namiesto individuálneho výkupu, ktorý by bol zdĺhavý.
- **Príprava vyvlastňovacieho konania:** Pripraviť právny rámec pre vyvlastnenie v prípadoch, kde nebude možná dohoda, nakoľko ide o verejnoprospešnú stavbu.
- **Konsolidácia parciel pre dopravné napojenie:** Prioritne riešiť výkup pozemkov potrebných pre dopravnú infraštruktúru, keďže ani tieto nie sú vo verejnom vlastníctve.

2. Fáza: Úprava územnoplánovacej dokumentácie a koncepcie

Súčasný stav Územného plánu zóny (ÚPN-Z) obsahuje kolízie, ktoré je nutné odstrániť pred začatím projektovania.

- **Posun komunikácie v ÚPN-Z:** Je nevyhnutné iniciovať zmenu ÚPN-Z Táborky-Huštekle a posunúť navrhované napojenie na Račiansku radiálu o cca 100 metrov južnejšie. Tým sa scelí plocha cintorína, umožní sa vybudovanie obojstrannej autobusovej zastávky a využije sa rovinatejšia časť pozemku.

3. Fáza: Technické a environmentálne zabezpečenie územia

Opatrenia zamerané na stabilitu terénu a vodný režim.

- **Realizácia podrobného inžiniersko-geologického prieskumu:** vykonať plošný prieskum sondami zameraný na stabilitu svahov v západnej časti (potenciálne zosuvné územie) a presnú lokalizáciu puklinových vôd v granitovom podloží.

- **Budovanie vodozádržných opatrení (VT2):** realizovať sústavu záchytných priekop ako verejnoprospešnú stavbu na ochranu pred prívalovými vodami stekajúcimi z Malých Karpát. Dažďové vody zo spevnených plôch musia byť zadržané v území (dažďové záhrady, poldre) a nesmú odtekať do kanalizácie.
- **Sanácia invázných drevín:** plošne odstrániť nepôvodné a invázne druhy drevín a nahradiť ich cieľovými druhmi dubovo-hrabových lesov.
- **Vylúčenie nestabilných zón z pochovávania:**s Severozápadnú časť územia, ktorá je klasifikovaná ako „rajón potenciálne nestabilných území“ s rizikom zosuvu, využiť výhradne ako ochrannú zeleň alebo rezervnú plochu bez stavebných zásahov.

4. Fáza: Urbanistické a architektonické riešenie

- **Hluková bariéra formou zelene:** pozdĺž južnej hranice (smerom k Púchovskej ceste) vybudovať viacetážový pás izolačnej zelene (stromy + husté kry), ktorý bude slúžiť ako vizuálna a čiastočne akustická bariéra.
- **Zachovanie terasovania:** pri terénnych úpravách rešpektovať línie pôvodných vinohradníckych terás. Svahy medzi terasami vysadiť viničom (odrody Frankovka, Tramín), čím sa zachová ráz krajiny a stabilizuje pôda.
- **Minimalizácia spevnených plôch:** chodníky a manipulačné plochy navrhovať s vodopriepustným povrchom (mlat, zatrávňovacia dlažba, štrkový trávnik) na podporu vsakovania.
- **Minimalizácia individuálneho vkusu v hrobových poliach:** dbať na dodržiavanie stanoveného vzhľadu hrobov, ich výzdoby a údržby pomocou poriadku cintorína s dizajn manuálom, zariadením vzorových hrobov, cintorínskeho záhradníctva a kamenárstva.

